

Ρωσία - Ευρώπη στην «γκρίζα ζώνη» και η δοκιμή του ΝΑΤΟ
ΣΕΛΙΔΑ 10

ΔΙΑΡΚΗ ΚΤΥΠΗΜΑΤΑ ΑΝΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

ΠΩΣ ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΕΣΠΑΣΕ ΤΑ ΜΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΣΤΗ ΣΥΡΙΑ

Γιατί το Τελ-Αβίβ να ευνοεί διχοτομική λύση με την οποία η Κύπρος θα ελέγχεται από την Άγκυρα, όπως είναι η ομοσπονδία; ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ
«Ψεκασμένα» αφηγήματα και ιστορικές αλήθειες
ΣΕΛΙΔΑ 12

€23 ΕΚΑΤ. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΠΛΗΡΩΣΑΝ ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΓΙΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΣΕ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ

ΡΑΛΙ ΑΥΞΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΟΜΜΕΝΑ ΦΡΕΝΑ

Η ενεργειακή κρίση σαρώνει την Ευρώπη, πιέζει νοικοκυριά και επιχειρήσεις και προηγγίζει νέες ανατιμήσεις πριν από τον χειμώνα

ΣΕΛΙΔΕΣ 24-25

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΛΟΚΑΣΙΔΗΣ: «Ρεαλισμός» με μπόλικη εξαπάτηση ΣΕΛΙΔΑ 28

ΑΝΟΙΧΤΟ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΝΑΛΤΙ

Ο νέος χάρτης υπολογισμού των συντάξεων

Η συζήτηση συντεχνιών-Κυβέρνησης για 123.000 δικαιούχους στο διαπραγματευτικό τραπέζι ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ-ΠΙΝΔΑΡΟΥ
Έβαλε μπουρλότο στον ΔΗΣΥ ο Χριστοδουλίδης
ΣΕΛΙΔΑ 2

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΟΡΠΑΣ
Ο άνθρωπος που έμαθε να ξανασηκώνεται χωρίς να περπατά
ΣΕΛΙΔΕΣ 18-19

ΚΥΠΡΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑ ΣΤΗΝ 1Η ΘΕΣΗ
Δουλεύουμε πιο πολύ, πληρωνόμαστε λιγότερο
ΣΕΛΙΔΑ 22

ΑΡΘΡΟ

52 χρόνια Πολιτικών Ψευδολογιών
ΣΕΛΙΔΑ 32

ΚΩΣΤΑΣ ΦΥΤΙΡΗΣ:
«Οι νέες Φυλακές θα είναι σαν μια μικρή πολιτεία»
ΣΕΛΙΔΕΣ 14-15

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Κυπριακή κοινωνία: Από το γαϊδούρι στην Porsche Cayenne
ΣΕΛΙΔΑ 7

ΜΥΡΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
Ευρώπη: Η επέλαση της Δεξιάς και η αποσύνθεση του παραδοσιακού κατεστημένου
ΣΕΛΙΔΑ 25

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Εθνικισμός και μειονότητες στην Τουρκία
ΣΕΛΙΔΑ 5

ΚΩΣΤΑΣ ΓΡΙΒΑΣ
Τα αόρατα θεμέλια της ανθρώπινης ύπαρξης στο έργο του Κιούμρηκ
ΣΕΛΙΔΑ 11

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΒΑΣ
Μόσχα και Βερολίνο: Η μάχη για τη νέα ευρωπαϊκή ισορροπία
ΣΕΛΙΔΑ 11

ΘΕΣΗ

Ευγενή και αγενή ψέματα...

Ο γνωστός Αμερικανός καθηγητής Τζον Μίρσαιμερ έχει αναφερθεί στα ευγενή ψέματα, τα οποία επιτρέπεται να λένε οι πολιτικοί, εφόσον αυτό απαιτεί το εθνικό συμφέρον. Είναι τα ψέματα του Προέδρου Χριστοδουλίδη σε μια σειρά γεγονότων ευγενή ή όχι; Γίνονται για το καλό μας ή επί σκοπώ για να καλύψουν δικά του λάθη; Είναι ευγενή ή κατ'ελάχιστον άκομψα, που αποκρύβουν την αλήθεια από τον πολίτη;

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης δίνει πολλές φορές την εντύπωση ότι είναι εθισμένος στα επικοινωνιακά κόλπα για να χαλιναγωγή την κοινή γνώμη και να καλύπτει τις δικές του πολιτικές ισοπαλίες ή αστοχίες. Κλασικό παράδειγμα είναι η δήλωσή του πως δεν γνώριζε περί της απόφασης του δικού του Υπουργικού Συμβουλίου ότι θα αγοράζονταν νέο θωρακισμένο όχημα πέραν του μισού εκατομμυρίου. Δεν ελέγχουμε, εάν είναι ορθή ή όχι η αγορά. Διερωτώμαστε γιατί να πει ψέματα, εφόσον κανένα εθνικό συμφέρον δεν εξυπηρετεί; Τι ήθελε να διαφυλάξει; Προφανώς την εικόνα του. Και, τελικώς, απέτυχε. Διότι, το ψέμα του δεν ήταν καθόλου ευγενές!

Το ίδιο ισχύει και για άλλα ζητήματα και δη το Κυπριακό. Ισχυρίστηκε ο Πρόεδρος ότι υπήρχε, δήθεν, κοινή βάση στις συνομιλίες. Όχι μόνο κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε, αλλά ούτε καν μπορεί να τα βρει με τον κατοικικό ηγέτη στα ΜΟΕ, για να έρθουν οι δυο

Κοινοότητες πιο κοντά με την προοπτική της επανένωσης. Ποια επανένωση; Τα ΜΟΕ, μάλλον, εδραιώνουν τη λογική των δυο συνιστώντων κρατών για καλή γειτονία ως την τελική λύση, εάν και όταν αυτή υπογραφεί και εγκριθεί. Σε αυτές τις κίβδηλες παραστάσεις προστίθενται και άλλες. Μεταξύ αυτών εμπύπτει και ισχυρισμός του Προέδρου ότι δεν υπήρχαν προϋποθέσεις για την επανένωση των συνομιλιών. Και πριν αλέκτορα φωνήσαι, η κ. Ολγκίν τον διέψευσε δημόσια. Και να ήταν μόνο αυτά... Οι πάντες ενθυμούνται τη δήλωσή του περί σχεδίου λύσης από τον ΟΗΕ ως το τέλος του έτους! Και μετά τα μάσπασε.

Όσα αναφέρουμε είναι ενδεικτικά. Η ουσία, βεβαίως, είναι η εξής: Γιατί, κ. Πρόεδρε, ενεργείτε με τον τρόπο αυτό, αφού γνωρίζετε ότι το ψέμα έχει κοντά ποδάρια; Και δεν είναι καν ευγενές. Το αντίθετο, είναι αγένεια προς τον θεσμό που υπηρετείτε, τον πολίτη, τη διαφάνεια, την ίδια την αξιοπιστία σας και τη δημοκρατία...

Ο διορισμός που αναζωπύρωσε τη σύγκρουση Προεδρικού-Πινδάρου

Ο Τορναρίτης άνοιξε νέο μέτωπο στον ΔΗΣΥ

Η αμισθί αποστολή χωρίς δημοσιοποιημένο σχέδιο, οι βολές από την ηγεσία της Πινδάρου και η συζήτηση για το 2028

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ο διορισμός του Νίκου Τορναρίτη ως ειδικού πολιτικού απεσταλμένου για το Κυπριακό σε χώρες της Ασίας και της Αφρικής προκάλεσε νέο επεισόδιο στη δύσκολη σχέση Προεδρικού και ΔΗΣΥ. Μια απόφαση που η Κυβέρνηση αποδίδει στην πείρα του πρώην κοινοβουλευτικού εκπροσώπου μεταφέρθηκε γρήγορα στο πεδίο της κοιμματικής αντιπαράθεσης, επαναφέροντας το ερώτημα για τη στάση της Πινδάρου απέναντι στον Νίκο Χριστοδουλίδη με ορίζοντα τις Προεδρικές του 2028.

Αποστολή χωρίς συγκεκριμένο οδικό χάρτη

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον διορισμό στις 16 Σεπτεμβρίου. Ο Νίκος Τορναρίτης θα πραγματοποιεί, κατόπιν οδηγιών του Προέδρου και σε συντονισμό με τον Υπουργό Εξωτερικών, στοχευμένες πολιτικές επαφές για το Κυπριακό. Θα ασκεί τα καθήκοντά του αμισθί.

Η Κυβέρνηση προέβαλε τη μακρά κοινοβουλευτική και διεθνή διαδρομή του. Ο ίδιος υπενθύμισε ότι για 13 χρόνια ήταν επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας στην Ασιατική Κοινοβουλευτική Συνέλευση και για επτά χρόνια συμμετείχε στην αντιπροσωπία στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Συνέδεσε την αποστολή με την ενισχυμένη παρουσία της Τουρκίας στις δύο ηπείρους και την ανάγκη αποτροπής κινήσεων αναβάθμισης ή αναγνώρισης του ψευδοκράτους.

Παρά τη σαφή γεωγραφική κατεύθυνση, το Προεδρικό δεν δημοσιοποίησε κατάλογο χωρών, χρονοδιάγραμμα επισκέψεων ή συγκεκριμένους όρους εντολής. Οι αποστολές θα καθορίζονται ανάλογα με τις ανάγκες και τις οδηγίες του Προέδρου. Ο κ. Τορναρίτης ανέφερε ότι δεν θα διαθέτει γραφείο στο Προεδρικό και θα συνεργάζεται με τις διπλωματικές αποστολές της Δημοκρατίας. Αδιευκρίνιστο παραμένει το κόστος των ταξιδιών και των υπόλοιπων υπηρεσιακών εξόδων.

Ανοιχτά μένουν και άλλα πρακτικά ζητήματα: ποια κράτη θα αποτελέσουν προτεραιότητα, πώς θα επιλέγονται οι αποστολές, ποια αποτελέσματα θα επιδιώκονται και με ποιον τρόπο θα αποφεύγεται η επικάλυψη αρμοδιοτήτων με το Υπουργείο Εξωτερικών. Τις απαντήσεις θα δώσουν οι πρώτοι

προορισμοί, το επίπεδο των επαφών και η συνέχεια που θα έχουν.

Οι βολές από την Πινδάρου

Η αρχική θέση του ΔΗΣΥ ότι ο διορισμός δεν απασχολεί το κόμμα υποχώρησε μπροστά στις δημόσιες αντιδράσεις στελεχών του. Ο αντιπρόεδρος Γιάννης Καρούσος δήλωσε ότι «τουλάχιστον ο Νίκος Τορναρίτης δεν κρύβεται» και ερμήνευσε την αποδοχή της θέσης ως πολιτική επιλογή υπέρ του Νίκου Χριστοδουλίδη.

Κάλεσε όσα στελέχη επιθυμούν να πορευτούν με τον Πρόεδρο να το

ανέφερε, χωρίς να κατονομάσει τον κ. Τορναρίτη.

«Από τότε κάναμε τον ΔΗΣΥ κλειστό κλαμπ;»

Ο Νίκος Τορναρίτης απέρριψε τα περί αποχώρησής του από τον ΔΗΣΥ ή πολιτικής μετακίνησης προς το Προεδρικό. Δήλωσε «Συναγερμικός από τα γεννοφάσκια» και διερωτήθηκε από πότε το κόμμα μετατράπηκε σε «κλειστό κλαμπ ορισμένων».

Ανέφερε ότι ενημέρωσε την Αννίτα Δημητρίου και άλλα στελέχη μετά την πρόταση που δέχθηκε, λαμβάνοντας κυρίως θετικές αντιδράσεις. Παραδέχθηκε ότι είχε ταχθεί κατά του εκ των προτέρων αποκλεισμού του Νίκου Χριστοδουλίδη από τις επιλογές του ΔΗΣΥ για το 2028, χαρακτήρισε όμως πρόωπη τη σχετική συζήτηση.

Ο Πρόεδρος απέρριψε, επίσης, κάθε εκλογική ανάγνωση. Είπε ότι ο διορισμός δεν εξυπηρετεί «απολύτως καμία προεκλογική σκοπιμότητα» και επικαλέστηκε την εμπειρία του Νίκου Τορναρίτη, καθώς και την περιορισμένη διπλωματική εκπροσώπηση της Δημοκρατίας στις συγκεκριμένες περιοχές.

Το 2028 πάνω από την Πινδάρου

Στη συζήτηση παρενέβη και ο Αβέρωφ Νεοφύτου, λέγοντας ότι έζησε το «διπλόπρι» στο πετσί του. Συνέδεσε τις αποφάσεις του για το 2028 με την πορεία του Κυπριακού και δήλωσε έτοιμος να στηρίξει τον Πρόεδρο, εάν επιτευχθεί στρατηγική συμφωνία για λύση.

Καμία απόφαση για τις Προεδρικές δεν έχει ανακοινωθεί. Η ταχύτητα, όμως, με την οποία ένας διπλωματικός διορισμός προκάλεσε εσωκομματική σύγκρουση επιβεβαιώνει ότι το 2028 επηρεάζει ήδη τις ισορροπίες στην Πινδάρου. Ο Νίκος Τορναρίτης ανέλαβε αποστολή σε Ασία και Αφρική, αλλά ο πρώτος πολιτικός κραδασμός καταγράφηκε στον ΔΗΣΥ.

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντνης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κασιδάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

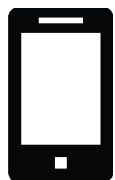
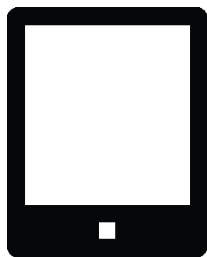
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο www.simerini.com.cy

Μαθαίνουμε στα παιδιά μας την αξία της συνειδητής διατροφής.

Η υγιής σχέση με το φαγητό χτίζεται από νωρίς, με μικρές αλλά ουσιαστικές συνήθειες που γίνονται εφόδια ζωής.

Γ' αυτό, στη Lidl Κύπρου, σε συνεργασία με το **Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας**, συνεχίζουμε δυναμικά το πρόγραμμα «**Ακαδημία Φαγητού για Παιδιά**» και για το **Ακαδημαϊκό Έτος 2026-2027**.

Έως σήμερα, έχουμε προσφέρει:

- Βιωματική εμπειρία μάθησης σε **πάνω από 6.800 μαθητές και μαθήτριες**.
- Εκπαιδευτικές δράσεις σε περισσότερα από **260 σχολεία σε όλη την Κύπρο**.

ΑΝΟΙΧΤΟ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΝΑΛΤΙ

Ο νέος χάρτης υπολογισμού των συντάξεων

Η συζήτηση συντεχνιών-Κυβέρνησης για 123.000 δικαιούχους στο διαπραγματευτικό τραπέζι

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sigmalive.com

Στην τελική ευθεία εισέρχεται η αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού συστήματος της Κύπρου, με την Κυβέρνηση να επιμένει στον στόχο εφαρμογής της από την 1η Ιανουαρίου 2027, παρά τις διαφορές που εξακολουθούν να υπάρχουν με τους κοινωνικούς εταίρους σε επιμέρους ζητήματα.

Όπως ενημερώνεται η «Σ», η βασική αρχιτεκτονική της μεταρρύθμισης είναι πλέον αρκετά συγκεκριμένη. Επαναοχεδιάζεται η βασική σύνταξη, οι χαμηλότερες συντάξεις ενισχύονται περισσότερο, περιορίζεται η επίπτωση της αναλογιστικής μείωσης για την αφυπηρέτηση στα 63, αναγνωρίζονται περισσότεροι χρόνοι ασφάλισης και διατηρείται το κανονικό όριο αφυπηρέτησης στα 65.

Την ίδια ώρα, σημαντικές παράμετροι, ιδιαίτερα ο ακριβής τρόπος εφαρμογής της ελάφρυνσης του 12% και οι μακροπρόθεσμοι μηχανισμοί βιωσιμότητας, εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεων.

Αυξήσεις για 123.000 συνταξιούχους

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, περίπου 123.000 υφιστάμενοι συνταξιούχοι αναμένεται να δουν αύξηση στις απολαβές τους. Συγκεκριμένα, περισσότεροι από 50.000 θα έχουν, με την πλήρη εφαρμογή της μεταρρύθμισης, αύξηση άνω των €100 τον μήνα, ενώ περισσότεροι από 8.000 θα δουν την αύξησή τους να ξεπερνά τα €200 τον μήνα. Οι αυξήσεις, ανάλογα με την περίπτωση, θα κυμαίνονται από περίπου 5% μέχρι 55%.

Σε ποσοστιαία βάση, περισσότερο από το 40,7% του συνόλου των 123.000 συνταξιούχων θα λάβουν πάνω από €100, ενώ τουλάχιστον 6,5% θα λάβουν πάνω από €200.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν προβλέπεται μια ενιαία, οριζόντια αύξηση. Δεν υπάρχει δηλαδή ένας κανόνας σύμφωνα με τον οποίο όλοι οι συνταξιούχοι θα πάρουν, για παράδειγμα, 10% ή €100. Το ποσό θα προκύπτει ξεχωριστά για κάθε ασφαλισμένο από τον νέο υπολογισμό.

Πώς θα υπολογίζεται πλέον η σύνταξη

Στον πυρήνα της μεταρρύθμισης βρίσκεται η αναθεωρημένη βασική σύνταξη. Σήμερα ο υπολογισμός της γίνεται μέσα από ένα σύστημα ασφα-

λιστικών μονάδων και μέσω των όρων, το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα σύνθετο.

Με το νέο σύστημα, βασικό κριτήριο γίνεται ο συνολικός εγγεγραμμένος και ασφαλισμένος χρόνος του εργαζομένου. Ο χρόνος αυτός θα υπολογίζεται σε μήνες θεμελιωτικής ασφάλισης και θα περιλαμβάνει τόσο τις εισφορές που κατέβαλε ο ίδιος ο ασφαλισμένος όσο και επιδοτούμενες από το κράτος περιόδους που αναγνωρίζονται από τη νομοθεσία.

Η αλλαγή έχει ιδιαίτερη σημασία για πρόσωπα που παρουσιάζουν κενά στην ασφαλιστική τους ιστορία λόγω φροντίδας παιδιών ή συγγενών,

προκύπτει αρχικά αύξηση €194. Στη συνέχεια προστίθεται όφελος άλλων €43 από την προτεινόμενη ελάφρυνση της αναλογιστικής μείωσης. Η συνολική αύξηση φθάνει έτσι τα €237 τον μήνα, κάτι που αριθμητικά οδηγεί τη συγκεκριμένη σύνταξη περίπου στα €663.

Το παράδειγμα καταδεικνύει γιατί δεν είναι ορθό να εξετάζεται απομονωμένα μία μόνο παράμετρος της μεταρρύθμισης. Το τελικό όφελος προκύπτει από τον επανυπολογισμό της σύνταξης και, όπου εφαρμόζεται, από πρόσθετες αλλαγές όπως η ελάφρυνση της αναλογιστικής μείωσης.

Τι γίνεται με το «πέναλτι» του 12%

Ένα από τα πιο επίμαχα ζητήματα είναι η αναλογιστική μείωση για όσους επιλέγουν σύνταξη στα 63 αντί στα 65.

Η κυβερνητική πρόταση δεν καταργεί πλήρως το 12%. Η θέση του Υπουργείου είναι ότι πλήρης κατάργηση θα δημιουργούσε πρόβλημα στη βιωσιμότητα του Ταμείου. Προτείνεται, αντίθετα, ελάφρυνση κατά περίπου 4,5 ποσοστιαίες μονάδες στο βασικό μέρος, με αποτέλεσμα η επιβάρυνση να κινείται σε επίπεδα κοντά στο 7,5%. Η ελάφρυνση θα είναι εφ' όρου ζωής και η κυβερνητική πρόταση καλύπτει τόσο τους σημερινούς συνταξιούχους όσο και όσους συνταξιοδοτηθούν μέχρι το τέλος της μεταβατικής πενταετίας.

Ωστόσο, αυτό είναι ένα από τα σημεία που δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί.

Παραμένει στα 65 το όριο αφυπηρέτησης

αναπηρίας ή άλλων περιόδων εκτός αγοράς εργασίας, καθώς ο σχεδιασμός προβλέπει διευρυμένες πιστώσεις ή επιδοτούμενες εισφορές.

Παράλληλα εισάγεται συντελεστής που διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία αφυπηρέτησης. Με βάση τον τελευταίο σχεδιασμό, ο συντελεστής είναι 1,1 στα 63, 1,3 στα 65 και 1,5 στα 67, με ενδιάμεση κλιμάκωση. Όσο περισσότερα χρόνια παραμένει κάποιος ασφαλισμένος, τόσο υψηλότερα διαμορφώνεται η βασική σύνταξη. Ένα απλουστευμένο παράδειγμα βοηθά να γίνει κατανοητή η νέα λογική. Εργαζόμενος με 40 χρόνια θεμελιωτικής ασφάλισης έχει 480 μήνες. Εάν αφυπηρετήσει στα 65, η εφαρμογή του συντελεστή 1,3 δίνει βασικό ποσό 480 X 1,3 = €624. Εάν διαθέτει 45 χρόνια, δηλαδή 540 μήνες, η ίδια πράξη δίνει €702.

Τα ποσά αυτά αφορούν μόνο την απλουστευμένη εφαρμογή της φόρμουλας της βασικής σύνταξης και δεν είναι το τελικό σύνολο που θα πιστωθεί στον δικαιούχο. Στη συνολική σύνταξη συνυπολογίζονται το συμπληρωματικό μέρος, το ασφαλιστικό ιστορικό και άλλες τυχόν δικαιούμενες προσαυξήσεις. Γι' αυτό δύο συνταξιούχοι που λαμβάνουν σήμερα το ίδιο ποσό δεν είναι απαραίτητο ότι θα πάρουν την ίδια αύξηση.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που έδωσε ο Μαρίνος Μουσιούπας, μετά τη συνεδρία του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος. Αφορά υφιστάμενο συνταξιούχο ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε πρόωρα στα 63 και, λόγω της αναλογιστικής μείωσης, λαμβάνει σήμερα €426 αντί €484. Σύμφωνα με τον Υπουργό, με τον νέο υπολογισμό η σύνταξή του διαμορφώνεται στα €620, δηλαδή

Το κόστος της συγκεκριμένης πρότασης ανέρχεται στα €36 εκατ. και στο τραπέζι υπάρχουν άλλες τρεις εναλλακτικές λύσεις με το ίδιο κόστος.

Μεταξύ αυτών είναι μικρότερη ελάφρυνση σε ολόκληρη τη σύνταξη ή μεγαλύτερη ελάφρυνση εάν αυτή περιοριστεί μόνο στους σημερινούς συνταξιούχους και δεν καλύψει τους περίπου 40.000 νέους συνταξιούχους που αναμένονται μέσα στην επόμενη πενταετία.

Ελάχιστη αύξηση €30 για συντάξεις μέχρι €600

Την ίδια ώρα, ειδική προστασία προβλέπεται για τους χαμηλότερα

αμειβόμενους συνταξιούχους. Κάθε υφιστάμενος συνταξιούχος του ΤΚΑ που σήμερα λαμβάνει σύνταξη μέχρι €600 προβλέπεται να έχει εγγυημένη ελάχιστη αύξηση €30 τον μήνα από τον πρώτο μήνα εφαρμογής.

Τα €30 δεν είναι η μέγιστη αύξηση, αλλά το κατώτατο όριο. Εάν ο επανυπολογισμός δείξει ότι ο συνταξιούχος δικαιούται €80, €150 ή €200, θα λάβει το μεγαλύτερο ποσό που του αναλογεί.

Οι αυξήσεις σε πέντε χρόνια

Για την πλήρη εφαρμογή της μεταρρύθμισης προβλέπεται μεταβατική πενταετία από το 2027 μέχρι το 2031. Με βάση τον σημερινό σχεδιασμό, 30% της συνολικής αύξησης θα δοθεί το πρώτο έτος και ακόμη 30% το δεύτερο, άρα το 60% της αύξησης θα βρίσκεται στη σύνταξη μέσα στην πρώτη διετία.

Για παράδειγμα, εάν ο τελικός επανυπολογισμός δείξει ότι κάποιος δικαιούται συνολική αύξηση €200 τον μήνα, περίπου €60 θα ενσωματωθούν τον πρώτο χρόνο και άλλα €60 τον δεύτερο. Μέχρι τότε θα έχει λάβει €120 από τα €200 της τελικής αύξησης, με το υπόλοιπο να ενσωματώνεται σταδιακά μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου.

Σε άλλο παράδειγμα που παρουσίασε ο Υπουργός, συνταξιούχος με πλήρη εργασιακή ζωή, ο οποίος σήμερα λαμβάνει €504, μπορεί, με την πλήρη εφαρμογή, να δει συνολική αύξηση περίπου €250 τον μήνα.

Το όριο παραμένει στα 65

Ένα από τα πλέον κρίσιμα ερωτήματα αφορά την ηλικία αφυπηρέτησης. Με την υπό συζήτηση μεταρρύθμιση, το κανονικό όριο συνταξιοδότησης παραμένει στα 65.

Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα όποιος το επιθυμεί να παραμείνει στην εργασία και να καταβάλλει

εισφορές μέχρι τα 67, λαμβάνοντας στη συνέχεια μεγαλύτερη σύνταξη. Δεν προβλέπεται επίσης αύξηση του ποσοστού εισφοράς στο ΤΚΑ στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης που προωθείται σήμερα.

Ωστόσο, η κυβερνητική εισήγηση προβλέπει νέα αναλογιστική αξιολόγηση σε περίπου πέντε χρόνια. Εάν τότε διαπιστωθεί ότι απαιτούνται πρόσθετα μέτρα για τη βιωσιμότητα του Ταμείου, το Υπουργείο προκρίνει ως επιλογή

που αναγκάστηκαν να απέχουν από την αγορά εργασίας λόγω οικογενειακών ή κοινωνικών υποχρεώσεων. Η Κυβέρνηση παρουσιάζει αυτήν την πτυχή ως βασικό εργαλείο περιορισμού των ανισοτήτων μεταξύ ασφαλισμένων και ιδιαίτερα του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Πολύ πάνω από €50 εκατ. το ετήσιο κόστος

Νέα δεδομένα προέκυψαν και για το κόστος της μεταρρύθμισης, καθώς το Υπουργείο Οικονομικών παρουσίασε στους κοινωνικούς εταίρους αναλυτική κοστολόγηση, χωρίς όμως να δημοσιοποιηθεί το συνολικό ποσό.

Η προηγούμενη εκτίμηση έκανε λόγο για περίπου €50 εκατ. ετησίως κατά τα πρώτα πέντε χρόνια, ωστόσο το πραγματικό κόστος θα είναι υψηλότερο.

Στη Βουλή μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου

Το χρονοδιάγραμμα παραμένει ιδιαίτερα πιεστικό, καθώς το νομοθέτημα προγραμματίζεται να κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2026.

Οι τεχνικές συζητήσεις θα συνεχιστούν παράλληλα, με την Τεχνική Επιτροπή να προχωρεί σε κατ'άρθρον εξέταση και το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα να συνεδριάζει δύο φορές την εβδομάδα. Σύμφωνα με τον κ. Μουσιούττα, υπάρχει περιθώριο περίπου μέχρι τις 10 Οκτωβρίου για περαιτέρω διευκρινίσεις και συγκλίσεις, ακόμη και μετά την τυπική κατάθεση στη Βουλή.

Ο κυβερνητικός στόχος είναι το νέο σύστημα να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2027. Εφόσον το νομοσχέδιο ψηφιστεί εγκαίρως και χωρίς αλλαγή του χρονοδιαγράμματος, οι πρώτες οικονομικές επιπτώσεις για τους συνταξιούχους αναμένεται να γίνουν αισθητές στις πληρωμές από 1η Φεβρουαρίου 2027.

ΑΠΟΨΗ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Εθνικισμός και μειονότητες στην Τουρκία

Πριν από μερικά χρόνια κυκλοφόρησε στα Ελληνικά, από τις εκδόσεις Εστίας, η διδακτορική διατριβή (υπεβλήθη στο Πανεπιστήμιο του Μπόχουμ της Γερμανίας) της Τουρκάλας ιστορικού Νιλέκ Γκιουβέν με τίτλο: «Εθνικισμός, Κοινωνικές Μεταβολές και Μειονότητες: Τα επεισόδια εναντίον των μη μουσουλμάνων της Τουρκίας, 6/7 Σεπτεμβρίου 1955». Το βιβλίο αποκαλύπτει τον καθοριστικό ρόλο που διεδραμάτισε το «βαθύ κράτος» της Τουρκίας στα «Σεπτεμβριανά» το 1955. Η έρευνά της στηρίχθη στο ανέκδοτο υλικό του στρατιωτικού δικαστή Φαχρί Τσοκέρ, ο οποίος διεξήγαγε τις ανακρίσεις και συνέταξε τη δικογραφία της υποθέσεως. Για πρώτη φορά δημοσιεύονται έγγραφα, πλείστα εξ αυτών επίσημα, που επιβεβαιώνουν την ενεργό συμμετοχή του στρατού και της αστυνομίας στα γεγονότα μέσα σε ένα γενικότερο σχέδιο εντός του οποίου, κατά τη συγγραφέα, «όλα είχαν σχεδιαστεί από καιρό με κάθε λεπτομέρεια και αποτελούσαν μέρος ενός γενικότερου σχεδίου κατά των μειονοτήτων».

Ο βασικός σκοπός της κρίσεως, σύμφωνα με την Γκιουβέν, ήταν να αποδυναμωθούν αριθμητικώς οι μειονότητες. Η έκρηξη στη Θεσσαλονίκη ήταν η αφορμή, ενώ το κυπριακό ζήτημα δεν αποτελούσε τη βασική αιτία για τις επιθέσεις. Την περίοδο εκείνη ευρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη η δημιουργία του «εθνικού κράτους» που είχε ξεκινήσει με την ίδρυση του τουρκικού κράτους. Από τη δεκαετία του 1920 η ηγεσία της Τουρκίας δεν εμπιστευόταν τις μειονότητες, φοβούμενη ότι θα συνεργάζονταν με τους ομοεθνείς τους, που ζούσαν στα γειτονικά ανεξάρτητα κράτη. Για τον λόγο αυτό προηγήθηκε μια σειρά από ενέργειες σε βάρος των μειονοτήτων, όπως ο φόρος Περιουσίας ή ο εκτοπισμός των Αρμενίων και των Εβραίων από την περιφέρεια τη δεκαετία του 1930. Σε έκθεση που είχε συνταχθεί το 1944 υπογραμμίζονταν ότι «οι Ρωμιοί είναι η πολυπληθέστερη και η πλέον επικίνδυνη μειονότητα γιατί μπορεί να συνεργαστεί με την Ελλάδα». Αυτό μαρτυρεί γιατί οι Έλληνες δέχθηκαν τον μεγαλύτερο όγκο των επιθέσεων χωρίς ωστόσο να είναι οι μόνοι. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα «Σεπτεμβριανά» του 1955 δεν χτυπήθηκαν μόνον οι Έλληνες. Στους καταλόγους που κρατούσαν στα χέρια τους οι καθοδηγητές, τους οποίους παραθέτει στο βιβλίο της η Γκιουβέν, υπήρχαν και τα αρμενικά καταστήματα και οι αρμενικές οικογένειες. Κατά συνέπεια, αν η αιτία ήταν το Κυπριακό για ποιο λόγο στράφηκαν εναντίον και των δύο άλλων κοινοτήτων;

Όλα έγιναν με απόλυτη μυστικότητα και το βέβαιο είναι ότι συνεργάστηκαν πολλοί και διαφορετικοί παράγοντες. Το σχέδιο, συμφώνως με την έρευνα της Τουρκάλας ιστορικού, υλοποίησαν στελέχη του Δημοκρατικού Κόμματος, οι μυστικές υπηρεσίες, των οποίων τα μέλη ήταν κυρίως στρατιωτικοί και το σωματείο «Η Κύπρος είναι Τουρκική». Στις 6 Σεπτεμβρίου, στις ρωμαίικες συνοικίες έκαναν την εμφάνισή τους ομάδες 20-30 ανδρών.

Πριν ακόμη κυκλοφορήσει η έκτακτη έκδοση της εφημερίδας Istanbul Express, έγινε γνωστό ότι «έβαλαν βόμβα στο σπίτι του Ατατούρκ». Οι φοιτητές άρχισαν να βγάζουν εμπρηστικούς λόγους σε διάφορα μέρη, κυρίως στην πλατεία Ταξίμ. Σε κάθε ομάδα υπήρχε ένας ή ακόμη και τρεις καθοδηγητές που υπεδείκνυαν στο φανατισμένο πλήθος πού να χτυπήσει συμφώνως με τους καταλόγους τους. Έτσι ξεχώριζαν ένα ελληνικό κατάστημα από ένα τούρκικο, το οποίο άφηναν άθικτο. Συμφώνως με το γαλλικό αρχειακό υλικό, που παραθέτει η συγγραφέας, οι κατάλογοι αυτοί ετοιμάστηκαν από την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Στην πραγματικότητα, το καθεστώς των Νεοτούρκων που εγκαθιδρύθηκε το 1908, πέρα από το ότι εγκαινίασε τις πολιτικές διαστάσεις μίας επαναστάσεως στρατιωτικών, απειπειράθη επίσης να προβεί σε μία πιο άμεση παρέμβαση στην οικονομική ζωή της Αυτοκρατορίας.

Όντας υπό την επιρροή μίας θετικιστικής ιδεολογίας που οδηγούσε κατευθείαν στην ελιτιστική κοινωνική οργάνωση, οι Νεότουρκοι θεωρούσαν ότι ήταν θεμελιακής σημασίας η δημιουργία μίας «εθνικής οικονομίας». Μην έχοντας πλέον εμποτισμένη στην αναδυόμενη αστική τάξη των Ελλήνων και Αρμενίων, επειδή ήσαν υπερβολικά προσδεσμένη στα ξένα συμφέροντα, άρχισαν να προωθούν τη λιγότερο μεταπρατική αστική τάξη μουσουλμανικού θρησκευματος. Για τον σκοπό αυτό, επεχείρησαν να επιστρατεύσουν τον ιδιαίτερα ενισχυμένο στρατιωτικό – γραφειοκρατικό μηχανισμό προς την κατεύθυνση της καπιταλιστικής αναπτύξεως. Η επιτυχία αυτής της προσπάθειας, ωστόσο, παρεμποδίστηκε για δύο τουλάχιστον λόγους: πρώτο, το εξωτερικό χρέος της Αυτοκρατορίας είχε δημιουργήσει μία κατάσταση εξαρτήσεως από τις μεγάλες Δυτικές δυνάμεις αφού μπορούσαν να ελέγξουν τους περισσότερους από τους οικονομικούς πόρους που ήταν δυνατοί να επιστρατευθούν: η διαχείριση του εξωτερικού χρέους απαιτούσε άμεσα περισσότερο του ενός τειάρτου των κρατικών εσόδων και ασκούσε υπερβολική επίδραση, επειδή ο κρατικός προϋπολογισμός είχε γίνει χρόνια ελλειμματικός, με το έλλειμμα να καλύπτεται μέσα από επίσιες επισωρεύσεις στην εξωτερική χρέωση. Δεύτερο, η ομάδα της επιδόξου αστικής τάξεως που επελέχθη να προωθηθεί από τους Νεοτούρκους δεν βρισκόταν σε κέντρο του εμπορίου, αλλά στην περιφέρεια και δεν μπορούσε να διαμορφώσει μία ανεξάρτητη βάση οικονομικής εξουσίας. Έτσι, αντί μίας συμμαχίας, η κατάσταση ήταν πλησιέστερα σε μία κηδεμονία, με τη στρατιωτικοκρατική ελίτ να ελέγχει τις πηγές του πλεονάσματος, που το κατένειμε μέσα από μία επιλεκτική χρησιμοποίηση των παραδοσιακών προνομίων του κράτους.

Η βίαιη εκδίωξις των Ελλήνων και Αρμενίων κατά τη διάρκεια της περιόδου 1916-1923 επέτρεψε στη στρατιωτικοκρατική ελίτ να αποκτήσει μεγάλο μέρος στον πολιτικό και οικονομικό έλεγχο της χώρας, όχι όμως πλήρως. Η αδυναμία των μουσουλμανικών αλλά και των λιγοστών εναπομεινασών

μη-μουσουλμανικών αστικών οικογενειών να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της τουρκικής οικονομίας στη δεκαετία του '20, περίοδο κατά την οποία η Συνθήκη της Λωζάννης έθετε διάφορους περιορισμούς στην οικονομική πολιτική της κυβερνήσεως του Ατατούρκ, έδωσε την ευκαιρία στη στρατιωτικοκρατική ελίτ, μέσω της εφαρμογής του κρατικισμού (etatism), να νομιμοποιήσει την παρέμβαση του κράτους σε όλους σχεδόν τους τομείς της εθνικής οικονομίας. Με τα Σεπτεμβριανά, πλέον, συντελείται η ολοκλήρωσις αυτής της διαδικασίας, δηλαδή της πλήρους τουρκοποίησης της οικονομίας.

Στο βιβλίο είναι σημαντική η εκτεταμένη κάλυψις του ρόλου της βρετανικής διπλωματίας. Τον Αύγουστο του 1955 αποφασίσθηκε η διάσκεψις του Λονδίνου, οπότε και η Τουρκία εμπλέκεται πλέον οριστικώς στο Κυπριακό. Είναι εξαιρετικώς σημαντικό ότι, ένα χρόνο πριν από τα γεγονότα, Άγγλος διπλωμάτης που υπηρετούσε στην Αθήνα σε τηλεγράφημά του ενημέρωνε το Λονδίνο ότι «αρκεί ένα χτύπημα στο σπίτι όπου γεννήθηκε ο Ατατούρκ στη Θεσσαλονίκη για να προκληθεί μείζονα κρίσις στις σχέσεις των δύο χωρών, οι οποίες την περίοδο αυτή είναι άριστες». Τα γεγονότα εξυτητούσαν τους Βρετανούς και γι' αυτό στα βρετανικά αρχεία, που διήλθε η συγγραφέας, δεν γίνεται λόγος για τις επιθέσεις κατά Αρμενίων και Εβραίων, παρά μόνο πως «Τούρκοι και Έλληνες συγκρούσθηκαν για το Κυπριακό». Ταυτόχρονα απέτρεψαν τις ΗΠΑ να σταθούν στο πλευρό της Ελλάδας, η οποία σκόπευε να φέρει το πρόβλημα της Κύπρου στον ΟΗΕ.

Μετά τα γεγονότα κηρύχθηκε στρατιωτικός νόμος και ξεκίνησε η δικαστική διερεύνησις της υποθέσεως. Στην πρώτη δίκη οι κατηγορούμενοι, ανάμεσα στους οποίους και τα μέλη του σωματείου «Η Κύπρος είναι τουρκική» αθωώθηκαν, προκειμένου να μην αποκαλύψουν τα ονόματα των οργανωτών των επιθέσεων. Ο Φαχρί Τσοκέρ, το αρχείο του οποίου αποτελεί τη βάση του βιβλίου, ήταν ο δικαστής του 2ου Δικαστηρίου Μπέγιουγλου. Τότε του είχαν ζητήσει να αποκρύψει τα στοιχεία που προέκυπταν από την έρευνά του, προκειμένου να επιρρίψουν τις ευθύνες για τα γεγονότα στους κομμουνιστές. Για 45 χρόνια φύλαγε τον φάκελο με τα αποδεικτικά έγγραφα, κατηγορητήρια, τον κατάλογο των συλληφθέντων, τα ονόματα των ιδιοκτητών των καταστημάτων που καταστράφηκαν, καθώς επίσης και περίπου 200 φωτογραφίες τραηγμένες από την Ασφάλεια και ξένους δημοσιογράφους. Στις φωτογραφίες φαίνονται οι αστυνομικοί να γελούν και να βοηθούν τους δράστες, ακόμη και να καταστρέφουν. Επίσης πολλά από τα εικονιζόμενα πρόσωπα είναι σημαδεμένα με ένα σταυρό και δίπλα υπάρχουν χειρόγραφες σημειώσεις όπως «είναι ο Τζακάρ που μένει στο Τζχανγκίρ». Οι δράστες δηλαδή δεν ήταν ένα απρόσωπο πλήθος, αλλά είχαν αναγνωρισθεί.

Ο συνταξιούχος στρατηγός, ίσως επειδή τον ενοχλούσε η συνειδησίς του, άφησε τον φάκελο αυτό στο Ίδρυμα Ιστορίας Ζητώντας να αξιοποιηθεί, όπερ και εγένετο, μετά τον θάνατό του.

Το νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου

τη συζήτηση πιθανής αύξησης των εισφορών, ώστε να αποφευχθεί είτε μείωση των συντάξεων είτε αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης. Στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν υπάρχει σήμερα συμφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους.

Αλλαγές και σε άλλες παροχές

Πέρα από τις συντάξεις γήρατος, προωθούνται αλλαγές και στις συντάξεις ανικανότητας και χρεΐας, στο επίδομα ορφάνιας και στις προσαυξήσεις για εξαρτώμενα παιδιά. Οι δικαιούχοι Κοινωνικής Σύταξης προβλέπεται επίσης να ενταχθούν στο ΤΚΑ ως ειδική κατηγορία, με μεταβατικές πρόνοιες προστασίας. Για πρόσωπα που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να καταβάλλουν τις απαιτούμενες εισφορές προβλέπεται, υπό προϋποθέσεις και εισοδηματικά κριτήρια, κάλυψη από το κράτος.

Στόχος είναι επίσης να αποφεύγονται μεγάλα ασφαλιστικά κενά για πολίτες

Εξιχνίαση Τουρκίας 2026...

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΣΧΥΡΗ υποψία είναι, αλλ' όχι πάντως 100% βεβαιότητα, ούτε και ευσεβής πόθος ότι: Ο επί 24ετίαν επιδεικνυόμενος στην πράξη Ερντογαν-ικής ιδιαιτερότητας ορθολογισμός, ο οποίος παρήγαγε την εδραίωση της τόσο μακράς διάρκειας μονοκρατορίας του πραγματιστή Τούρκου ηγέτη, δεν επιτρέπει την πρόβλεψη ότι ήρθε η ώρα να ρισκάρει τώρα ένα πράγματι «θερμό επεισόδιο» εναντίον του Ελληνισμού. Έτσι κι αν διά των δηλώσεων π.χ. του δικού του υπ.Εξ., Χακάν Φιντάν, έχει αναγάγει λεκτικώς την ΑΜΥΝΤΙΚΗ συνεργασία Ελλάδος - Κύπρου - Ισραήλ σε επίπεδο δήθεν ΑΠΕΙΛΗΣ και δήθεν ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ κύκλωσης της Τουρκίας.

Η επίμονη διαχρονική παρακολούθηση, μελέτη και σε βάθος εξιχνίαση του συνόλου της στρατηγικής και της κατά καιρούς επιλεγόμενης τακτικής που έδειξε με την πολιτική του από το 2002, αφ' ότου ανήλθε στην εξουσία με το ισλαμικό του κόμμα ΑΚΡ ο 48ετής τότε και 72χρονος σήμερα διαρκώς εν εξουσία Ρεϊτζέπ Ταγίπ Ερντογάν, επιτρέπει την εξαγωγή ισχυρής γνώμης και μη αυθαίρετων συμπερασμάτων, σε όλους όσους εν Κύπρω και εν Ελλάδι αναμειωπίζουμε καίρια το τουρκικό πρόβλημα του Ελληνισμού.

- Η διαπίστωση που έκανε την Πέμπτη, 17 ηρ., στη συνέντευξή του στην ΕΡΤ κι ο ίδιος ο Πρωθυπουργός του ελλαδικού μας κράτους Κυριάκος Μητσοτάκης πως, «αυτήν τη στιγμή φαίνεται ότι η θάλασσα λίγο αγριεύει», αποτυπώνει ακριβώς την έξαρση της τουρκικής ρητορικής που διαδέχθηκε κλιμακωτά την περίοδο των «ήρεμων νεράων» της από 7ης Δεκεμβρίου 2023 Διακήρυξης των Αθηνών, την οποία συνομολόγησε στο Κλεινόν Άστυ ο Τούρκος Πρόεδρος. Ως φυσιολογική μάλλον ορμώμενη αντίδραση κραυγών της Τουρκίας: Απέναντι σ' όρατο κι από την ίδια γεγονός ότι: Η έμπρακτη επί του πεδίου ενδυνάμωση της Αποτρεπτικής Ισχύος του Ελληνισμού αποδυναμώνει την αποτελεσματικότητα των παλαιόθεν συντηρούμενων και διαρκώς επικαιροποιούμενων τουρκικών επεκτατικών απειλών («Θα 'ρθούμε ξαφνικά ένα βράδυ») εναντίον Θράκης, Αιγαίου, Κύπρου. Εξασθενίζει τις δυνατότητες στρατιωτικού καταιναγκασμού. Κι εξαλείφει τα απομεινάρια των φοβικών συνδρόμων των Αθηνών.

- Οι τουρκικές κραυγές αυξήθηκαν μετά την επίσημη εξαγγελία, Δευτέρα, 31η Αυγούστου, της «Ασπίδας του Αχιλλέα». Από την ίδια την Άγκυρα αναγνωρισθείσας ως προσυθήμενης, σημαντικότητας αποτελεσματικότητας υπερσύγχρονων συστημάτων, πειστικής επαύθησης της ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΘΩΡΑΚΙΣΗΣ της εδαφικής, εναέριας και θαλάσσιας υπόστασης του Ελληνισμού - αμφοτέρων των κρατών Ελλάδος και Κύπρου - με τη συνδρομή της δοκιμασμένης αποδοτικότητας τεχνολογίας του Ισραήλ.

- Οι κραυγές εντάθηκαν, με αφορμή την τριήμερη, 11-13 Σεπτεμβρίου, παρουσία του Πρωθυπουργού Μητσοτάκη στο Καστελλόριζο (στη Μεγίστη, στη Ρω και στην Στρογγύλη του νησιωτικού συμπλέγματος), για τους εορτασμούς των 83 ετών της απελευθέρωσης του

Η επεξεργασμένη «καλλιτεχνικά» φωτογραφική γελοιοποίηση της Συμφωνίας της Μέκκας 7ης Αυγούστου κυκλοφόρησε στο διαδίκτυο ακριβώς μετά την εντός μηνός επίθεση των Χούθι εναντίον της Σαουδικής Αραβίας, που με βάση την εν λόγω Συμφωνία θα έπρεπε πάραυτα να θεωρηθεί ως «επίθεση» εναντίον και των τριών χωρών, αλλ' ουδεμία υπερδύναμη Τουρκίας, Πακιστάν εδέσσε εισέτι να επέμβει...

νησιού από την 32χρονη ιταλική κατοχή το 1943. Ξανά λοιπόν στα τουρκικά μεγάφωνα οι γνωστοί αμανέδες περί αποστρατιωτικοποίησης των νησιών, περί γκρίζων ζωνών, περί αμφισβήτησης της ελληνικής κυριαρχίας σε νησίδες και βραχονησίδες. Σ' αυτήν την περίπτωση εμπλουτισμένες και με οϊμωγές περί... εντοπισμού δήθεν στα νησιά Ιορρανιτών για την εγκατάσταση οπλικών συστημάτων!

κής συνεργασίας Ελλάδος - Κύπρου - Ισραήλ. Η οποία ενδυναμώνει την ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗ ΙΣΧΥ του Ελληνισμού. Καθιστώντας την ικανή να πείθει την Τουρκία «να κάτσει σ' αβγά της» και να βάλει στο ράφι τους νεο-οθωμανικούς επεκτατικούς οραματισμούς της. Διότι ασφαλώς ξέρει πολύ καλά ο υπό του Νιόναλντ Τραμπ αναγορευθείς με θαυμασμό ως «παγκόσμιος εμβέλειας σκακιστής» Ερντογάν ότι, η εχθρότητα

είναι τόσο άμυαλος να παρασυρθεί σε... ένα «Chicken Game», όπως ήδη αναλύθηκε και στο ημέτερο κυριακάτικο ΕΙΡΗΣΘΩ στη «Σημερινή» της 30ής Αυγούστου.

ΠΟΣΟ βάρος πειστικότητας στα ιθύνοντα τουρκικά μυαλά ώστε να τα πείθει να μη διακινδυνεύσουν «ν' ανοίξουν την πόρτα του φρενοκομείου» μ' Ελλάδα και Κύπρο κατόρθωσε ήδη η ενδυνάμωση των εσωτερικών και εξωτερικών Συντελεστών Εθνικής ΙΣΧΥΟΣ (εθνική συνοχή, οικονομική ανάπτυξη, διεθνείς σχέσεις και αμυντική θωράκιση προπάντων) αμφοτέρων των κρατών, περιγράφεται, αναλύεται και απαριθμείται λεπτομερώς, σχεδόν καθημερινά, με ολοφάνερο άγχος, από προβεβλημένους Τούρκους αναλυτές, δόκτορες, στρατιωτικούς εμπειρογνώμονες και αρθρογράφους, στις τουρκικές τηλεράσεις, στα δημοσιεύματα και στις δηλώσεις των εν Άγκυρα. Σε τέτοιο βαθμό, που δεν συγκρίνεται με την αδιαφορία των βυθισμένων στην συνήθη μίζερια της κομματομανίας - προεκλογικομανίας - σκανδαλοθηρίας - εσωστρέφειας, των ΜΜΕ Λευκωσίας και Αθηνών.

- Μετράνε διαρκώς στα τουρκικά ΜΜΕ τα γαλλικά Ραφάλ, τα εκσυγχρονισμένα F-16 viper, τις φρεγάτες Μπελάρ, τα αναμενόμενα F-35, τα νηόσους και αντι-νηόσους των ελλαδικών μας ενόπλων δυνάμεων, φωνασκούν για την άρση από τις ΗΠΑ του εμπάργκο αμερικανικού εξοπλισμού της Εθνικής Φρουράς μας, διαμαρτύρονται για τη γαλλική και την αμερικανική παρουσία στην Αεροπορική Βάση Ανδρέας Παπανδρέου στην Πάφο και στη Ναυτική Βάση Ευάγγελος Φλωράκης στο Μαρί,

ΠΟΣΟ βάρος πειστικότητας στα ιθύνοντα τουρκικά μυαλά ώστε να τα πείθει να μη διακινδυνεύσουν «ν' ανοίξουν την πόρτα του φρενοκομείου» μ' Ελλάδα και Κύπρο κατόρθωσε ήδη η ενδυνάμωση των εσωτερικών και εξωτερικών Συντελεστών Εθνικής ΙΣΧΥΟΣ (εθνική συνοχή, οικονομική ανάπτυξη, διεθνείς σχέσεις και αμυντική θωράκιση προπάντων) αμφοτέρων των κρατών

- Ενδεικτικό, συγκριτικά, για τ' αυξημένα τώρα τουρκικά «ντεσιμπέλ» περί Καστελλορίζου που προκάλεσε η εξαγγελία 31ης Αυγούστου της «Ασπίδας του Αχιλλέα», ήταν η πλήρης σιωπή της Άγκυρας, μόλις έναν μήνα προηγουμένως. Όταν στις 29 Ιουλίου ο Μητσοτάκης επισκέφθηκε το ακριτικό Αγαθονήσι και τα εκεί φυλάκια των ελλαδικών μας ενόπλων δυνάμεων, του εγγύτερου στα Μικρασιατικά παράλια βορειότερου νησιού της Δωδεκανήσου...

ΕΝΑΣ προφανέστατα είναι, ομολογημένος εξάλλου από την Άγκυρα, ο κύριος λόγος: Η ανάπτυξη της Αμυντι-

που ο ίδιος επέλεξε να γιγαντώσει εναντίον του πρώην συμμάχου της Τουρκίας, του Ισραήλ, έχει αχθεί σε επίπεδο που δεν είναι πλέον «παίξε - γέλασε».

- Μόλις πριν έναν μήνα, 18η Αυγούστου, το γεύτηκε πικρώς με τον ιορρανικό αεροπορικό βομβαρδισμό της προπαρασκευαζόμενης για τουρκική χρήση αεροπορικής βάσης Αμπού αλ-Ντουκούρ στη βορειοανατολική Συρία. Ο Ισραήλ τού έδειξε πως είναι αποφασισμένος να αποτρέψει την μετατροπή των ερειπίων της ήδη ρημαγμένης Συρίας σε τουρκικό προγεφύρωμα εναντίον του εβραϊκού κράτους. Κι ο Ερντογάν δεν

αγωνιούν για τη γαλλική συμμετοχή στο υποθαλάσσιο καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης GSI, επιχειρούν ματαίως να διεμβολίσουν την ανάπτυξη της συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου - Αιγύπτου, οδύρονται γιατί μια χώρα με λιγότερο του ενός εκατομμυρίου πληθυσμό (η Κυπριακή Δημοκρατία που δεν αναγνωρίζουν παρά μόνο ως... Εκλιπούσα) εμποδίζει τις σχέσεις των 500 εκατομμυρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία...

Η ΤΟΥΡΚΙΑ του Ερντογάν αυτοσυστήνεται βέβαια ως υπερδύναμη της περιοχής. Και ως ηγέτιδα δύναμη - φύλακας άγγελος των μουσουλμάνων και ισλαμιστών όπου Γης. Στις 7 Αυγούστου υπογράφηκε στη Μέκκα η ομώνυμη συμφωνία μεταξύ Σαουδικής Αραβίας, Πακιστάν και Τουρκίας από τους Μωχάμετ Μπιν Σαλμάν, Σχεμπίζ Σαρίφ και Ρεϊτζέπ Ταγίπ Ερντογάν αντιστοίχως. Ως σύστημα συλλογικής άμυνας των τριών κρατών, με πρωταρχικό δηλωμένο στόχο και σκοπό ότι, η όποια ένοπλη επίθεση εκτοξευθεί εναντίον οιοδήποτε από τα τρία αυτά κράτη, θα θεωρείται επίθεση εναντίον και των τριών. Έσπευσαν να την βαφτίσουν και ως «ισλαμικό ΝΑΤΟ». Προτού παρέλθει μήνας, οι ισλαμιστές Χούθι της Υεμένης, σύμμαχοι του καθεστώτος των Μουλάδων του Ιράν, εξαπέλυσαν σφοδρές πολεμικές επιθέσεις εναντίον της Σαουδικής Αραβίας. Το Πακιστάν ανακοίνωσε ότι θα συνδράμει τους Σαουδάραβες. Η Τουρκία, με ανακοίνωση του υπουργείου της των Εξωτερικών, ανακοίνωσε απλώς ότι «καταδικάζει την επίθεση των Χούθι». Περί οιασδήποτε άλλης συνδρομής προς την Σαουδική Αραβία, ουδείς λόγος εισέτι...

Όταν η κυπριακή κοινωνία ξεπέζεψε από το γαϊδούρι και οδήγησε Porsche Cayenne

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Δεν θα μας φελάνουν! Γι' αυτό, ας θυμηθούμε τον γνωστό Κύπριο ψυχίατρο, Γιάγκο Μικελλίδη, που με ασυγκράτητη αθυροστομία και ωμή ακριβολογία ακινογράφησε τους Έλληνες της Κύπρου ως άτομα και ως ανθρώπους. Με τηλεοπτικές εκπομπές, άρθρα και βιβλία, προπάντων με ηχηρές «ατάκες», αποτύπωσε την ξιπασία, τον αρχοντοχωριατισμό, τη βλακεία και την εγγενή ανωριμότητα και επιπολαιότητα μιας κοινωνίας, που επιμένει να θύει στο επιδεικτικό, χλιδαίο και kitsch φαίνοσθαι.

Μετά την επιστροφή του στην Κύπρο, ο Μικελλίδης εργάστηκε για ένα χρονικό διάστημα στο Ψυχιατρείο Αθελάσας. Υποστήριζε ότι δεν χρειάζεται άνθρωποι να εγκλείονται σε αυτό αφού υπάρχουν ιατρικές μέθοδοι αποτελεσματικής ιάσεως. Έλεγε χαρακτηριστικά με αιχμηρό και αστείρευτο χιούμορ:

«Λίγο πολύ, όλοι πελλοί (από την αρχ. μετοχή απολολώς, του απόλλυμι, χάνομαι, καταστρέφομαι. Από το απολολώς>πολολώς>μεσιν. πελολός και με συγκοπή του ε, πελλός) είμαστε σε τούτον τον τόπο, οπότε έναν χαπιουδιν (χάπι) αναλογεί στον καθένα μας. Κάποιοι το παίρνουν και γίνονται καλά, κάποιοι μεινίσκουν (μένουν) πελλοί μια ζωή».

Σε μια τηλεοπτική εκπομπή του επισήμανε μια θλιβερή κατάσταση πραγμάτων που δεν άλλαξε, και δια-ζωγραφίζει πικρά τι είναι ο Κύπριος, μετά την ανεξαρτησία και περισσότερο μετά την τουρκική εισβολή. Η καταστροφή του 1974 συνέτριψε τον κοινωνικό ιστό της κυπριακής κοινωνίας, διέλυσε εκατοντάδες χωριά και μετέτρεψε σε «ξένους» μέσα στο ίδιο το σπίτι τους, την πατρίδα τους, πάνω από 200 χιλιάδες Έλληνες εκτοπισμένους.

Μέχρι το 1960, η κυπριακή κοινωνία ήταν κατά πλειοψηφία γεωργική-αγροτική. Με την ανεξαρτησία άρχισε ραγδαία και άναρχη ανάπτυξη. Μετά την τουρκική εισβολή, έγινε νέα προσπάθεια ανασυγκρότησης αλλά περισσότερο με στόχο τα υλικά αγαθά και το χρήμα. Αρχές και αξίες, ήθος και εντιμότητα, φιλότιμο και λεβεντιά, αήμιτες ελληνικές και ορθόδοξες παρακαταθήκες που στήριξαν και θωράκισαν τον κυπριακό Ελληνισμό για αιώνες, παραμερίστηκαν, εξευτελίστηκαν, ποδοπατήθηκαν.

Επιβλήθηκε η θεοποίηση του χρήματος, της ευμάρειας, της αρπαχτής, της λαμογιάς, της κλεψιάς με τη βοήθεια της ασύδοτης κομματοκρατίας, της πολιτικής αλτιετίας και του «μέσου». Και, φυσικά, κυριάρχησε μια αναιδέστατη και προκλητική επίδειξη γρήγορου και ανεξήγητου πλούτου, που αποκάλυψε μια τραγική ένδεια της κατά κεφαλήν Παιδείας. Ο Έλληνας Κύπριος της δεκαετίας του '80, '90 και μετέπειτα δεν είχε καμία απολύτως σχέση με τον αγωνιστή του 1955-59.

Ευθύνη, αξιοπρέπεια, πατριωτισμός, αυτοθυσία, ενσυναίσθηση, αγάπη για την πατρίδα, όλα σαρώθηκαν. Πόσο δίκαιο είχε ο Γιάγκος Μικελλίδης όταν σε μια τηλεοπτική εκπομπή περιέγραψε ακριβώς αυτά τα ολέθρια άλματα της κυπριακής κοινωνίας σε σύντομο χρονικό διάστημα, όταν σε ξένες κοινωνίες

απαιτούνταν δεκαετίες προσαρμογής και σκληρής δουλειάς. Είπε: «Πώς μπορεί να είναι ισορροπημένη μια κοινωνία, όταν από τη μια στιγμή στην άλλη πέ-ρασε από το γαϊδούρι στην Porsche

προσωπικές φρουρές πολιτικών και κληρών πρώην Προέδρων, η κ. Βασιλείου εξεμάνη. Μετά από ανάρτησή της στο φατισοβιβλίο, προσκλήθηκε σε ενημερωτική εκπομπή του τηλεοπτικού

Κανένας από τους πολιτικούς, πολιτειακούς και κρατικούς αξιωματούχους, που ευεργετήθηκαν πλουσιοπάροχα από το κράτος, όπως και η κ. Βασιλείου, δεν τολμούν να παραδειγματιστούν από τον Τζον Φ. Κένεντι: «Μη ρωτάς τι μπορεί να κάνει η χώρα σου για σένα, αλλά τι μπορείς να κάνεις εσύ για τη χώρα σου». Είναι και προσωπικό ζήτημα αξιοπρέπειας, σεβασμού του λαού, λεβεντιάς, ευθύνης, και θυσιαστικής προσφοράς στον τόπο. Απουσιάζουν δραματικά και κραυγαλέα!

Cayenne».

Γιατί επισημαίνουμε όλα αυτά; Εξαιτίας νέας πρόκλησης από την κυρία Ανδρούλα Βασιλείου, σύζυγο του πρώην Προέδρου της Κύπρου, Γ. Βασιλείου. Με αφορμή μια σωστή, επιτέλους, απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης να μειώσει και να καταργήσει

σταθμού ΣΙΓΜΑ.

Και τι δεν είπε... «Για ορισμένα πράγματα ξοδεύουμε αλύπτητα λεφτά και σκεφτόμαστε τώρα για τον έναν αστυνομικό, μιας Πρώτης Κυρίας 83 χρονών. Το να πηγαίνω μόνη μου σε εκδηλώσεις προεβίων, διάφορα συνέδρια και λοιπά, δεν είναι και τόσο

σωστό». Και ξιφουλκωσε: «Δεν είναι αμπακό για το κράτος, μια Πρώτη Κυρία και πρώην Επίτροπος να δίνει γύρους γύρω από μια προεβία για να βρει πάρκινγκ για να πάει σε εκδήλωση».

Η κ. Βασιλείου ερωτήθηκε τι κάνει πραγματικά ένας αστυνομικός. Ίδου τι απάντησε: «Βασικά δεν ήταν θέμα ασφαλείας στην περίπτωση μου. Ήταν θέμα να με πάρει σε ορισμένες επίσημες εκδηλώσεις και σε προεβίες που έχουν ακόμη την καλοσύνη να με προσκαλούν και θεωρώ ότι με ορισμένες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλω να πηγαίνω. Συνέδρια στα οποία είμαι ομιλήτρια, στο Προεδρικό. Θα πηγαίνω, δηλαδή, να κάνω βόλτες γύρω από τη γειτονιά για να βρω πάρκινγκ να πάω». Και κατέληξε: «Νομίζω ότι δεν είναι θέμα μόνο ασφαλείας, είναι και θέμα πρεσιτζ».

Όσα η κ. Βασιλείου είπε στη συνέντευξη της προκάλεσαν, όπως αναμενόταν, θύελλα σκληρών αντιδράσεων και σφοδρών επικριτικών σχολίων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και σε ιστοσελίδες. Η αντίδραση της πρώην Ευρωπαϊκής Επιτρόπου επέσυρε την μήνιν των πολιτών επειδή επιβεβαίωσε και αυτή πόσο μακριά και εκτός κοι-

νωνικής πραγματικότητας βρίσκεται. Την ώρα που χιλιάδες συνταξιούχοι δεν καταφέρνουν να κλείσουν τον μήνα. Όταν δεκάδες χιλιάδες Έλληνες της Κύπρου βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας. Όταν πολλές τάξεις συνανθρώπων μας δεν έχουν στοιχειώδη κρατική υποστήριξη.

Κυρίως, όταν, κατ'επίσημη ομολογία, η αστυνομική δύναμη είναι επικίνδυνα υποστελεχωμένη, δεκάδες αστυνομικοί αχρηστεύονται για να... προσέχουν πρώην Προέδρους της Δημοκρατίας και της Βουλής ή χήρες Προέδρων. Να το πούμε ωμά: Ο πρώην Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης και η κ. Βασιλείου είναι εκατομμυριούχοι. Εισπράττουν και πολύ παχυλές συντάξεις. Γιατί δεν πληρώνουν από τον γεμάτο κορβανά τους, ανθρώπους για την ασφάλειά τους, αν πιστεύουν ότι απειλούνται;

Να επισημανθεί και το άλλο: Η κ. Φωτεινή Παπαδοπούλου, σύζυγος του Τάσου Παπαδόπουλου, εδώ και χρόνια έχει αποποιηθεί αστυνομική φρουρά και δεν κινδύνευσε από κανέναν. Ίδου η κραυγαλέα διαφορά: Η κ. Παπαδοπούλου έχει αξιοπρέπεια και είναι πράγματι μια κυρία. Η κ. Βασιλείου, αντί να ακολουθήσει το παράδειγμά της, ολοφύρεται επειδή της αφείρεσαν τον αστυνομικό που της έδωσε, κακώς, το κράτος όχι για την ασφάλειά της αλλά για να κάνει τον σοφέρ της! Και αυτό, η κ. Βασιλείου, θεωρεί ότι είναι... πρεσιτζ.

Εδώ πρέπει να αναφωνήσουμε με οργή: Δεν υπάρχει έστω ένας Κύπριος Πλαστήρας; Δυστυχώς, δεν υπήρξε και δεν φαίνεται να υπάρξει. Ο δάσκαλος Δ. Νατσιός, από το Κιλκίς, έγραψε, προς γνώση της κ. Βασιλείου: «Όταν πέθανε ο Πλαστήρας, δεν άφησε πίσω του σπία, ακίνητα ή καταθέσεις σε τράπεζες. Η κληρονομιά που άφησε στην ορφανή προσφυγοπούλα ψυχοκόρη του ήταν 216 δρχ., ένα δεκαδολάρο και μια λακωνική προφορική διαθήκη: "Όλα για την Ελλάδα!"». Πόσοι Έλληνες Κύπριοι πολιτικοί τολμούν να αναμείψουν: «Όλα για την Κύπρο»;». Κανείς!

Επίσης, «καμιά 20ριά ορφανά της Μικρασίας ο Πλαστήρας τα βοήθησε να ορθοποδήσουν, τα μεγάλωσε και τα προίκισε. Όταν πέθανε, στις 26/7/1953, τον έντυσαν με νεκρικό κοστούμι που αγόρασε ο φίλος του, Διονύσιος Καρρέρ – γιατί ο ίδιος τον μισθό του τον πρόσφερε διακριτικά σε άπορους και ορφανά παιδιά. Ο δε γιατρός, που ήταν παρών και υπέγραψε το σχετικό πιστοποιητικό θανάτου, μέτρησε στο ταλαιπωρημένο κορμί του: 27 σπαθιές και 9 σημάδια από βλήματα».

Η κ. Βασιλείου, όπως και πολιτικοί, πολιτειακοί και κρατικοί αξιωματούχοι, ευεργετήθηκαν πλουσιοπάροχα από το κράτος, όταν δεν το λεηλάτησαν ή δεν εκμεταλλεύτηκαν τις θέσεις και τα αξιώματά τους για να πλουτίσουν σε βάρος του τόπου. Κανένας από αυτούς, όπως και η κ. Βασιλείου, δεν τολμούν να παραδειγματιστούν από τον Τζον Φ. Κένεντι: «Μη ρωτάς τι μπορεί να κάνει η χώρα σου για σένα, αλλά τι μπορείς να κάνεις εσύ για τη χώρα σου». Είναι και προσωπικό ζήτημα αξιοπρέπειας, σεβασμού του λαού, λεβεντιάς, ευθύνης, και θυσιαστικής προσφοράς στον τόπο. Απουσιάζουν δραματικά και κραυγαλέα!

ΔΙΑΡΚΗ ΚΤΥΠΗΜΑΤΑ ΑΝΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

Πώς το Ισραήλ έσπασε τα μούτρα της Τουρκίας στη Συρία

Γιατί το Τελ-Αβίβ να ευνοεί διχοτομική λύση με την οποία η Κύπρος θα ελέγχεται από την Άγκυρα, όπως είναι η ομοσπονδία;

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Οι στρατιωτικές προσπάθειες της Άγκυρας στη Συρία, που αφορούν στον έλεγχο όλου ή τμήματος του εναέριου χώρου της, έπεσαν ως τώρα στο κενό. Κατά το δοκιμότερον, το Ισραήλ έσπασε τα μούτρα της Τουρκίας! Διότι σε κάθε κίνηση της απάντησε με βομβαρδισμούς, πιστοποιώντας την αποτρεπτική του αξιοπιστία. Το Ισραήλ: Πρώτο, θέλει να έχει τον πλήρη έλεγχο του αέρα στη Συρία για λόγους δικής του ασφάλειας, καθώς και λόγω Ιράν. Δεύτερο, ουδόλως θα ήθελε μέσα στα πόδια του την Τουρκία, με την οποία οι σχέσεις τους είναι σε ένταση. Και η οποία φλερτάρει, άλλωστε, με τη Βαγδάτη. Τρίτο, δεν θα εγκαταλείψει τα στρατηγικά του πλεονεκτήματα στη Συρία διότι γνωρίζει ότι, εάν συμβεί κάτι τέτοιο, θα μετατραπούν σε αχίλλειο πτέρνα.

Κατάλογος βομβαρδισμών

Οι στρατιωτικές αντιδράσεις του Ισραήλ στις τουρκικές επιλογές καταγράφονται ως εξής:

• Στις 22 Μαρτίου του 2025 βομβαρδίζονται οι Βάσεις T4 και Παλμύρας.

Η Βάση T-4 βρίσκεται σε κομβικό σημείο ανάμεσα σε Δαμασκό, Χομς και Παλμύρα. Το κύπτημα αυτό δεν παρουσιάστηκε αρχικά ως να ήταν σε βάρος της Τουρκίας. Εν συνεχεία, όμως, αποκαλύφθηκε ότι η Τουρκία ήθελε τις Βάσεις αυτές για στρατιωτική χρήση. Αυτό ήταν το πρώτο μήνυμα του Ισραήλ. Ακολούθησε και δεύτερο...

• Στις 2 με 3 Απριλίου του 2025 βομβαρδίζονται οι Βάσεις T4 και Χάμα, καθώς και στόχοι γύρω από τη Δαμασκό.

Αυτό το δεύτερο κύπτημα ήταν πιο σοβαρό από το πρώτο. Ο κατάλογος των Βάσεων που είχε η Άγκυρα στους σχεδιασμούς της αφορούσε αυτές της T-4, της Παλμύρας και της Χάμας. Ειδικά για την T4 υπήρχαν πληροφορίες ότι η Τουρκία ήθελε να αναπτύξει: UAV/drones, ραντάρ και αντιαεροπορικά συστήματα. Εάν το Ισραήλ δεν κτυπούσε, θεωρούσε ότι θα περιοριζόταν η ελευθερία δράσης του πάνω από τη Συρία. Εκτός από το δεύτερο κύπτημα, επήλθε και μια τρίτη ισραηλινή επιχείρηση.

• Στις 18 Αυγούστου του 2026

βομβαρδίζεται η Βάση Abu al-Duhur στο Ιντλίμπ.

Η Βάση αυτή βρίσκεται κοντά στα τουρκικά σύνορα και το Ισραήλ είχε πληροφορίες ότι οι Τούρκοι είχαν πρόθεση να αναπτύξουν οπλικά συστήματα, όπως αντιαεροπορικά και ραντάρ, καθώς και άλλους αισθητήρες. Έγιναν οκτώ αεροπορικά πλήγματα επί του διαδρόμου προσγείωσης - απογείωσης και επί των εγκαταστάσεων αποθήκευσης.

Το όρος Χερμόν και τα «μάτια του Ισραήλ»

Ο πόλεμος για τον έλεγχο του εναέριου χώρου της Συρίας είναι συναφής με το όρος Χερμόν, όπου το Ισραήλ διαθέτει πάντοτε ραντάρ στο τμήμα που ήταν κάτω από τη δική του κυριαρχία. Μετά την πώση του καθεστώτος Ασαν, στις 8 Δεκεμβρίου 2024, η ισραηλινή μονάδα Shaldag («Ομάδα Αλκυόν» των Ειδικών Δυνάμεων της Πολεμικής

Αεροπορίας) έσπευσε να καταλάβει και το τμήμα του όρους που ανήκε στη Συρία. Η στρατηγική του σημασία οφείλεται στο πλεονέκτημα της χρήσης ραντάρ και άλλων αισθητήρων και συστημάτων για παρατήρηση, ηλεκτρονική επιτήρηση, συλλογή πληροφοριών και έγκαιρη προειδοποίηση προσφέροντας, εκτός των άλλων, εικόνα σε περιοχή της νότιας Τουρκίας, γεγονός που δημιουργεί συνθήκες αποτροπής. Τον Αύγουστο του 2026 ο ΥΠΑΜ Israel Katz δήλωσε ότι η χώρα

του δεν θα αποχωρήσει από το Χερμόν όσο θεωρεί ότι υπάρχουν απειλές από τη Συρία. Εξήγησε, μάλιστα, γιατί. Διότι, όπως είπε, είναι όπως τα «μάτια του Ισραήλ» για μακρινές και κοντινές απειλές. Εάν έχει δυο μάτια, εφόσον το Ισραήλ έχει αποκτήσει τώρα και τα δυο, δηλαδή μετά το δικό του τμήμα ελέγχει και αυτό που βρισκόταν στη Συρία, καμιά πρόθεση έχει να το χάσει, δηλαδή να το επιστρέψει. Θα κρατήσει το πλεονέκτημα αποκλειστικά για το ίδιο και δεν θα το μοιραστεί, ακόμη και μελλοντικά, με τη Συρία και μέσω αυτής με την Τουρκία, η οποία ήδη ανέλαβε την αναδόμηση και εκπαίδευση του Συριακού Στρατού. Μεταξύ των συστημάτων που φαίνεται ότι έχει αναπτυγμένα το Ισραήλ στο Χερμόν είναι και το Green Pine / EL/M-2080. Πρόκειται για radar δικής του κατασκευής με μεγάλη εμβέλεια, το οποίο είναι συνδεδεμένο με το αντιαεροπορικό σύστημα Arrow και την έγκαιρη

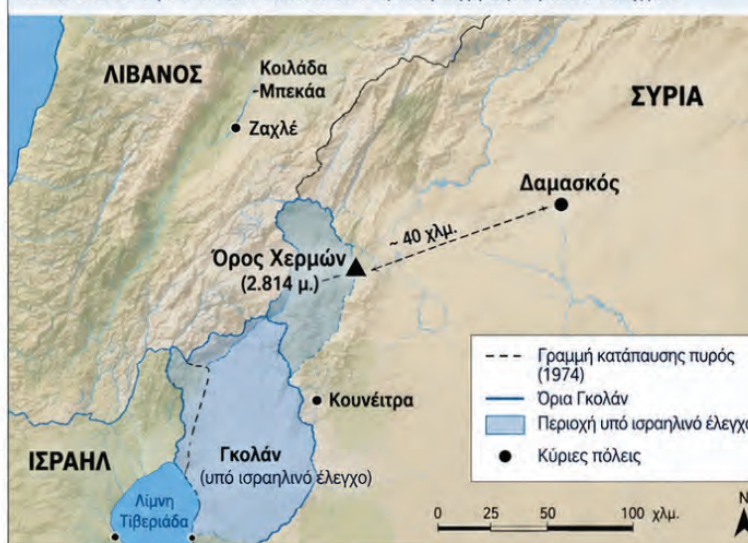
προειδοποίηση βαλλιστικών πυραύλων (Σημειώνεται ότι, με βάση ανοικτές πηγές, το Arrow 3 διαθέτει 2.000-2.400 km ως μέγιστη εμβέλεια εμπλοκής και ύψος αναχαίτισης πάνω από 100 km). Συναφώς θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα, που αφορούν τα στρατηγικά πλεονεκτήματα που έχει το Ισραήλ μέσω του όρους Χερμόν: 1. Από τη συριακή κορυφή απέκτησε καλύτερη οπτική και ηλεκτρονική κάλυψη προς Δαμασκό και κοιλάδα Μπεκάα. 2. Από την ισραηλινή πλευρά μπορεί το Ισραήλ να έχει εικόνα της νότιας Τουρκίας για υπάμενους στόχους μεγάλου ύψους.

Οι «τρεις θόλοι»

Σε ό,τι αφορά τον αέρα, η στρατηγική του Ισραήλ είναι ευρύτερη. Η απειλή που το ίδιο δέχεται από την Τουρκία συμπίπτει με εκείνες που η Άγκυρα εκτοξεύει σε βάρος της Ελλάδας και της Κύπρου, την οποία κατέχει σε ποσοστό της τάξης του 37%. Η τουρκική απειλή

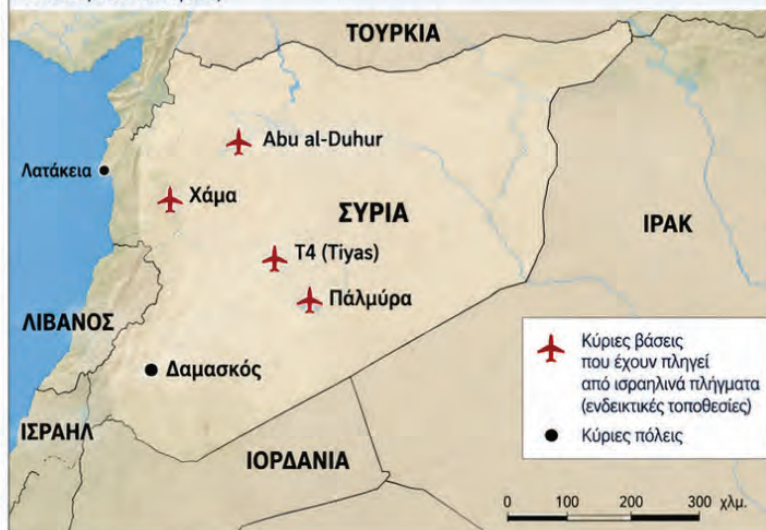
1. Όρος Χερμών – Δαμασκός – Κοιλάδα Μπεκάα

Δείχνει τη στρατηγική σχέση του Όρους Χερμών με τη Δαμασκό, την κοιλάδα Μπεκάα, τα Υψίπεδα του Γκολάν και την περιοχή ισραηλινού ελέγχου.

2. Κύριες αεροπορικές βάσεις στη Συρία

Δείχνει τις βασικές συριακές αεροπορικές βάσεις που αναφέρονται στο κείμενο (Abu al-Duhur, Χάμα, T4/Tiyas, Παλμύρα) και τη θέση τους σε σχέση με τη Δαμασκό και τα γειτονικά κράτη.

3. Ανατολική Μεσόγειος – Ελλάδα, Κύπρος, Τουρκία, Ισραήλ, Συρία

Δείχνει το ευρύτερο γεωστρατηγικό πλαίσιο Ελλάδας-Κύπρου-Τουρκίας-Ισραήλ-Συρίας και τις ενδεικτικές αποστάσεις που σχετίζονται με αεράμυνα, επιτήρηση και στρατηγικό βάθος.

Ενδεικτικές αποστάσεις	
Κύπρος – Νότια Τουρκία	~ 250 χλμ.
Κύπρος – Συρία (Δαμασκό)	~ 250 χλμ.
Κύπρος – Ισραήλ	~ 400 χλμ.
Κρήνη – Κύπρος	~ 600 χλμ.

Σημείωση
Οι αποστάσεις είναι ενδεικτικές και υπολογίζονται με ευθεία γραμμή μεταξύ των σημείων.

δημιουργεί σύγκλιση συμφερόντων και τη δημιουργία, όπως γράψαμε στις 6 Σεπτεμβρίου, μιας κοινής αεράμυνας από τη Θράκη ως το Ισραήλ με τρεις θόλους. Ο ένας είναι η «Ασπίδα του Αχιλλέα», ο άλλος της Κύπρου και ο τρίτος ο «Σιδηρούς Θόλος» του Ισραήλ. Σε αυτήν την προοπτική κοινής αεράμυνας κυριαρχούν τα αντιαεροπορικά, ανιβαλλιστικά συστήματα, καθώς και τα drones που πωλεί το Ισραήλ σε Κύπρο και Ελλάδα. Το Ισραήλ: Α) Διασφαλίζει την ασφάλειά του προς τη Συρία και αναπνέει, λόγω της έλλειψης στρατηγικού βάθους από τον άξονά του προς Κύπρο και Ελλάδα. Β) Θέλει ελευθερία και ασφάλεια στον εναέριο χώρο της Συρίας και σε αυτόν νότια της Κύπρου ως την Κρήτη. Το σύστημα άμυνας που τείνει να δημιουργηθεί αφορά σε αντιαεροπορικά συστήματα και στην ασφάλεια του εναέριου χώρου.

Σημασία της συμμαχίας και της αποτροπής

Με τη στρατηγική αυτή η Τουρκία δεν αισθάνεται άνετα, διότι έχει τρεις αντιπάλους, που μέχρι πρότινος δρούσαν στην πράξη κατά μόνας, και τώρα δείχνουν πρόθεση να έχουν κοινό σχεδιασμό αποτροπής. Χωρίς ακόμη να έχει αυτός ο σχεδιασμός υλοποιηθεί στην πράξη. Και χωρίς να σημαίνει ότι, εάν η Ελλάδα ή η Κύπρος ή και οι δυο βρεθούν σε κρίση και δη στρατιωτική με την Τουρκία, το Ισραήλ θα πολεμήσει για χάρη τους. Όπως Κύπρος και Ελλάδα δεν πολεμούν τώρα με το Ισραήλ. Γι' αυτό, η Κύπρος θα πρέπει να κινηθεί αρχικά στη λογική της αυτοδύναμης άμυνας, όπως πρέπει η Ελλάδα με την «Ασπίδα του Αχιλλέα», για να αυξήσει την αποτροπή της με τη συνδρομή των οπλικών συστημάτων του Ισραήλ και να ενισχύσει τη συμμαχική της αξιοπιστία. Άλλωστε, αποτροπή σημαίνει να μη φτάνεις σε πόλεμο. Και η συμμαχία μπορεί να προσθέτει τέτοια στοιχεία και μεταβλητές από την εικόνα ως τις πληροφορίες και τα οπτικά συστήματα αέρος, θαλάσσης και ξηράς, κατά τρόπον ώστε να πείθεται η Τουρκία ότι το κόστος από οποιαδήποτε δράση της θα είναι μεγαλύτερο από το όφελος. Κλασικό παράδειγμα είναι ό,τι αναλύουμε στο παρόν κείμενο. Η αξιοπιστία της

ισραηλινής αποτροπής. Όπως είναι για παράδειγμα οι περιπτώσεις όταν το Ισραήλ κτυπά στη Συρία και χαλά τα σχέδια της Άγκυρας, χωρίς αυτή να απαντά στρατιωτικά...

Τουρκικός σχεδιασμός και Κύπρος

Ός προς την Τουρκία, οικοδομεί τον δικό της «Αισόλινο Θόλο», φτιάχνοντας ακόμη και λείζερ για να καταρρίπτει από μικρές-επί του παρόντος- αποστάσεις τα εχθρικά drones, όπως άλλωστε έχει ήδη τη δυνατότητα να πράττει το Ισραήλ. Ο τουρκικός «Αισόλινο Θόλος» καλύπτει και την Κύπρο, την οποία η Άγκυρα ενισχύει συνεχώς. Η Άγκυρα μάς θεωρεί ως αβύθιστο αεροπλανοφόρο. Και όσο δεν υλοποιείται ο σχεδιασμός του άξονα με την Ελλάδα και το Ισραήλ μάς αντιμετωπίζει ως τον αδύναμο κρίκο της αλυσίδας, ειδικώς για το Αιγαίο, όπου η Τουρκία κλιμακώνει στην παρούσα φάση τις απειλές της. Στη Συρία έχει στήσει ραντάρ κατά μήκος των συνόρων για λόγους δικής της ασφάλειας, έχοντας ταυτοχρόνως την εικόνα από το NATO,

η οποία συντίθεται από επίγεια στρατιωτικά ραντάρ κρατών-μελών, αεροσκάφη AWACS, συστήματα αεράμυνας, στρατιωτικά κέντρα διοίκησης και ελέγχου, στοιχεία ταυτοποίησης αεροσκαφών, και άλλες πηγές επιτήρησης.

Ο συμβιβασμός... του Ισραήλ

Ο συμβιβασμός του Ισραήλ στη Συρία θα ήταν δυνατό να αφορά στο διεθνές αεροδρόμιο της χώρας. Για λόγους πολιτικής αεροπορίας, η Τουρκία άρχισε από το φθινόπωρο του 2025 την αποστολή και εγκατάσταση συστημάτων αεροναυτιλίας στη Δαμασκό. Στις 19 Σεπτεμβρίου 2025 ο Τούρκος Υπουργός Μεταφορών, Αμπντουλκαντίρ Ουράλογλου, ανακοίνωσε ότι είχαν ήδη σταλεί συστήματα, όπως είναι: 1. Το ILS, που καθοδηγεί το αεροσκάφος με μεγάλη ακρίβεια στην τελική προσέγγιση και προσγείωση. 2. DVOR/DME, δηλαδή ραδιοβοήθημα πλοήγησης, που επιτρέπει στο αεροσκάφος να γνωρίζει τη διεύθυνση και την απόστασή του από τον επίγειο σταθμό. 3. Ραντάρ PSR/SSR, των οποίων η εγκατάσταση θα ακο-

λουθούσε. Το συγκεκριμένο σύστημα ταυτοποιήθηκε δημόσια τον Ιανουάριο του 2026 ως ASELSAN HTRS-100. Το πρωτεύον PSR εντοπίζει αεροσκάφη από την επιστροφή του κύματος, ενώ το δευτερεύον SSR επικοινωνεί με τον αναμεταδότη τους και λαμβάνει στοιχεία όπως ταυτότητα, ύψος και κωδικό πτήσης.

Αποστρατιωτικοποίηση

Πέραν του πολέμου, που γίνεται για τον έλεγχο του αέρα στη Συρία, υπάρχει και αυτός επί του εδάφους. Η Τουρκία έχει επιρροή επί της συριακής κυβέρνησης, και μαζί έχουν τον έλεγχο του βόρειου τμήματος της χώρας. Άλλωστε, η Άγκυρα στο πλαίσιο της βοήθειας προς τη Δαμασκό δεν προσφέρει τις υπηρεσίες της μόνο στην εκπαίδευση του Συριακού Στρατού, αλλά και στην παροχή τεθωρακισμένων οχημάτων, τροχοφόρων και ερπυστριωφόρων. Αυτή όμως η επιρροή φτάνει ως εκεί που δεν απειλείται το Ισραήλ, το οποίο αποτελεί τον κύριο σύμμαχο των ΗΠΑ. Ο δεν ηγέτης της Συρίας, Αχμέντ αλ-Σαράα, που είναι

γνωστός με το πολεμικό ψευδώνυμο, Αμπού Μοχάμαντ αλ-Τζολάν, στηρίζει τη νομιμοποίησή του στις ευλογίες των ΗΠΑ ως επικυρωμένος, που ήταν, τρομοκράτης. Ταυτοχρόνως, η Αμερική θεωρεί την Τουρκία ως τον έτερο δικό της πυλώνα ασφάλειας στην περιοχή. Γι' αυτό, η Ουάσινγκτον δεν θα ήθελε να δει δυο συμμάχους της, Ισραήλ και Τουρκία, να φτάνουν σε πόλεμο, διότι θα πληγούν δικά της στρατηγικά συμφέροντα. Εκτός και αν αποφασίσει αλλιώς. Στην παρούσα φάση, ενώ η Τουρκία έχει ρόλο πατερναλιστικό επί της Δαμασκού, το Ισραήλ εξισορροπεί την κατάσταση με τον έλεγχο στον αέρα αλλά και με τις εξής κόκκινες γραμμές: 1. Διατήρηση του ελέγχου των υψωμάτων Γκολάν. 2. Δημιουργία ζώνης ασφαλείας κάτω από τα υψώματα Γκολάν, που σημαίνει ότι η Συρία δεν θα μπορεί να αναπτύξει στρατεύματα. Ως εκ τούτου, το Ισραήλ αξιώνει μια αποστρατιωτικοποιημένη νότια Συρία, χωρίς βαριές συριακές δυνάμεις κοντά στα σύνορά του. Τέτοιες περιοχές είναι αυτές της Κουνέιτρας, της Νταράας και της Σουένιας. Η τελευταία αποτελεί την επαρχία όπου είναι συγκεντρωμένοι οι Δρούζοι, τους οποίους το Ισραήλ έχει θέσει κάτω από την προστασία του.

Κυπριακό, ομοσπονδία και Ισραήλ

Όλα αυτά συμβαίνουν δίπλα μας, αλλά επηρεάζουν άμεσα και το σπίτι μας. Και συνιστούν γεωστρατηγικές παραμέτρους της λύσης του Κυπριακού. Τροφή, λοιπόν, προς σκέψη: Θα αφήσει, με τις υφιστάμενες συνθήκες, το Ισραήλ να πέσει η Κύπρος στην Τουρκία με μια μορφή διευθέτησης, όπως είναι μια διχοτομική ομοσπονδία, συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, που θα δίνει τον έλεγχο στην Άγκυρα και θα πληττει ζωικά συμφέροντα του Ισραήλ; Μάλλον όχι, εκτός και αν πάρει τέτοια ανταλλάγματα, που θα καλύπτουν τα δικά του ζητήματα ασφαλείας. Είναι τέτοια, όμως, η κατάσταση στην παρούσα φάση, δηλαδή η ένταση με την Τουρκία, που δεν το ικανοποιούν τα ανταλλάγματα. Θέλει τη διατήρηση της κυριαρχίας. Δεν εμπιστεύεται την Άγκυρα. Το ίδιο ισχύει για την Τουρκία... έναντι του Ισραήλ...

Ρωσία - Ευρώπη στην «γκρίζα ζώνη» και η δοκιμή του NATO

Drones, σαμποτάζ και εξοπλισμοί ανεβάζουν την ένταση – Ο φόβος λάθος υπολογισμού

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

«Οι κυβερνήτες κύκλοι και οι ελίτ των περισσότερων

Δυτικών χωρών προωθούν τον μύθο μιας απειλής που προέρχεται από τη Ρωσία, ενώ προετοιμάζονται ενεργά για πόλεμο εναντίον της χώρας μας». Με αυτήν τη φράση ο Σεργκέι Λαβρόφ έστειλε αυτήν την εβδομάδα από τη Μόσχα μήνυμα προς την Ευρώπη, σε μια περίοδο κατά την οποία η αντιπαράθεση Ρωσίας-Δύσης φαίνεται να μετακινείται όλο και περισσότερο πέρα από τα όρια του ουκρανικού μετώπου.

Ο Ρώσος Υπουργός Εξωτερικών, μιλώντας στις 17 Σεπτεμβρίου στο συνέδριο του International Russophile Movement, υποστήριξε ότι η Μόσχα διαθέτει τα μέσα για να απαντήσει στις απειλές κατά της ασφάλειάς της. Ταυτόχρονα έκανε σαφή διάκριση μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Ευρώπης. Σύμφωνα με τον ίδιο, η Ουάσινγκτον, παρά τις θεμελιώδεις διαφορές με τη Μόσχα, εξακολουθεί να είναι διατεθειμένη να συνομιλεί, σε αντίθεση με τις ευρωπαϊκές ηγεσίες.

Ουσιαστικά η Μόσχα κατηγορεί την Ευρώπη ότι εξοπλίζεται για έναν μελλοντικό πόλεμο με τη Ρωσία. Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και το NATO, αντίθετα, υποστηρίζουν ότι η ενίσχυση της άμυνάς τους αποτελεί απάντηση στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και σε ένα αυξανόμενο φάσμα υβριδικών απειλών.

Από τη ρητορική στην προειδοποίηση

Μόλις μία ημέρα νωρίτερα, ο Λαβρόφ είχε ανεβάσει ακόμη περισσότερο τους τόνους. Δήλωσε ότι η Ρωσία δεν σκοπεύει να επιτεθεί στην Ευρώπη, αλλά προειδοποίησε ότι, εάν οι Ευρωπαίοι επιτεθούν στη Ρωσική Ομοσπονδία, θα πρόκειται για «έναν εντελώς διαφορετικό πόλεμο» και «πολύ σύντομο».

Η Μόσχα συνδέει αυτήν τη θέση με την αύξηση των ευρωπαϊκών αμυνικών δαπανών, την ενίσχυση της ανατολικής πτέρυγας του NATO και τη συζήτηση για πιθανή παρουσία ευρωπαϊκών στρατιωτικών δυνάμεων στην Ουκρανία στο πλαίσιο μελλοντικών εγγυήσεων ασφαλείας.

Ο Λαβρόφ έχει προειδοποιήσει ότι ανάπτυξη Δυτικών στρατιωτικών δυνάμεων στην Ουκρανία θα εκλαμβάνονταν από τη Μόσχα ως μετάβαση από τον «υβριδικό» σε άμεσο πόλεμο με την Ευρώπη.

Η πραγματικότητα, ωστόσο, είναι ότι η Ευρώπη εξοπλίζεται. Το κρίσιμο ερώ-

τημα είναι γιατί. Το ρωσικό αφήγημα παρουσιάζει αυτή την κινητοποίηση ως προετοιμασία σύγκρουσης. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις την περιγράφουν ως προσπάθεια αποτροπής μιας σύγκρουσης.

Η Ευρώπη φοβάται πλέον τον πόλεμο

Το ευρωπαϊκό στρατηγικό περιβάλλον έχει αλλάξει δραματικά. Η πίεση της κυβέρνησης Τραμπ προς τους συμμάχους για μεγαλύτερη ανάληψη του κόστους της άμυνάς τους έχει επιταχύνει την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών και την προσπάθεια οικοδόμησης μεγαλύτερης ευρωπαϊκής αυτονομίας.

Παράλληλα, εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες για τη μακροπρόθεσμη έκταση της αμερικανικής στρατιωτικής δέσμευσης. Η Ευρώπη, επομένως, δεν προετοιμάζεται μόνο για το ενδεχόμενο συνέχισης της ρωσικής απειλής, αλλά και για ένα περιβάλλον στο οποίο ενδέχεται να χρειαστεί να αναλάβει μεγαλύτερο μέρος της δικής της άμυνας.

Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν πρότεινε αυτήν την εβδομάδα ακόμη και τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ασφαλείας, μαζί με έναν μηχανισμό αντιμετώπισης υβριδικών επιθέσεων. Η πρόταση αφορά περιστατικά που αγγίζουν το κατώφλι του συμβατικού πολέμου: σαμποτάζ, εμπρησμούς, κυβερνοεπιθέσεις και παραβιάσεις με drones. Την ίδια ώρα εκταμίευσε νέα χρηματοδότηση ύψους 3,3 δισ. ευρώ για τις αμυντικές προμήθειες στην Ουκρανία, στο πλαίσιο του Δανείου Στήριξης της Ουκρανίας ύψους 90 δισ. ευρώ.

Σήμερα Ευρώπη και Ρωσία δεν βρίσκονται σε συμβατικό πόλεμο μεταξύ τους, αλλά ένα ολοένα μεγαλύτερο μέρος της σύγκρουσης διεξάγεται σε μια «γκρίζα ζώνη», όπου είναι δύσκολο να καθοριστεί πότε μια εχθρική ενέργεια αποτελεί κατασκοπία, σαμποτάζ ή πράξη πολέμου.

Drones πάνω από το NATO

Οι τελευταίες εβδομάδες έχουν εντοχώσει αυτήν την ανησυχία. Ο Πρόεδρος της Λιθουανίας, Γκιτάνας Ναουσέντα, δήλωσε στις 16 Σεπτεμβρίου ότι η Ρωσία ενδέχεται να επιτρέπει σκόνημα σε drones να αποκλίνουν από την πορεία τους και να εισέρχονται στον εναέριο χώρο χωρών του NATO, προκειμένου να διατηρεί τις κοινωνίες της Βαλτικής σε κατάσταση αβεβαιότητας.

Το Institute for the Study of War (ISW) ερμηνεύει τέτοια περιστατικά ως μέρος μιας ρωσικής εκστρατείας «Phase

δοσιακές αποστολές επιτήρησης του εναέριου χώρου.

NATO και το παράθυρο ρωσικής επίθεσης

Το Institute for the Study of War (ISW) εκτιμά ότι το NATO δεν πρέπει να σχεδιάζει την άμυνά του με την παραδοχή ότι η Ρωσία δεν θα μπορούσε να αποτελέσει συμβατική απειλή πριν από το 2029 ή το 2030. Στην ανάλυσή του υποστηρίζει ότι ένα περιορισμένο ρωσικό πλήγμα - με drones, πυραύλους, αεροπορικές επιθέσεις ή ακόμη και μικρής κλίμακας χερσαία εισβολή, ιδιαίτερα σε κράτος της Βαλτικής - θα μπορούσε να έχει ως στόχο όχι την κατάκτηση μεγάλων εδαφών, αλλά τη δοκιμή της συνοχής του NATO και της βούλησής του να ενεργοποιήσει το Άρθρο 5. Το ISW σημειώνει ότι ορισμένες ευρωπαϊκές στρατιωτικές εκτιμήσεις τοποθετούν το πιθανό «παράθυρο ευπάθειας» ακόμη και πριν από το 2028-2029 και καλεί τη Συμμαχία να επιταχύνει τον επανεξοπλισμό, να ενσωματώσει τα διδάγματα του πολέμου στην Ουκρανία και να προετοιμαστεί για σενάρια στα οποία τα κράτη της ανατολικής πτέρυγας ίσως χρειαστεί αρχικά να αντιμετωπίσουν μια περιορισμένη επίθεση χωρίς άμεση αξιοποίηση όλων των συμμαχικών δυνατοτήτων.

Δύο αφηγήματα, ένας επικίνδυνος μηχανισμός

Το πρόβλημα για την ευρωπαϊκή ασφάλεια μεγαλώνει καθώς έχει δημιουργηθεί ένας μηχανισμός αμοιβαίας καχυποψίας.

Η Ευρώπη βλέπει τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, τις παραβιάσεις εναέριου χώρου και τις καταγγελίες για σαμποτάζ και κυβερνοεπιθέσεις και καταλήγει ότι χρειάζεται περισσότερη στρατιωτική ισχύ. Η Μόσχα βλέπει τις αυξανόμενες ευρωπαϊκές αμυντικές δαπάνες, την ενίσχυση του NATO στα ανατολικά και τη στρατιωτική υποστήριξη προς την Ουκρανία

και τα παρουσιάζει ως απόδειξη ότι η Δύση προετοιμάζεται για σύγκρουση.

Κάθε κίνηση που η μία πλευρά χαρακτηρίζει «αποτροπή», η άλλη μπορεί να την ερμηνεύσει ως «προετοιμασία επίθεσης».

Δεν έχει διατυπωθεί δημόσια ότι η Ευρώπη έχει αποφασίσει να εξαπολύσει πόλεμο εναντίον της Ρωσίας, όπως υποστηρίζει ο Λαβρόφ. Υπάρχουν όμως πλέον σαφείς και επιταχυνόμενες προετοιμασίες για το ενδεχόμενο μιας σοβαρότερης στρατιωτικής αντιπαράθεσης στην Ευρώπη.

Η απόσταση ανάμεσα στα δύο είναι μεγάλη. Σε ένα περιβάλλον όμως γεμάτο drones, σαμποτάζ, κυβερνοεπιθέσεις, στρατιωτικές ασκήσεις και ολοένα σκληρότερες προειδοποιήσεις, το περιθώριο για λάθος υπολογισμό γίνεται επικίνδυνα μικρότερο.

Economist: Το αδιέξοδο Πούτιν

Αυτή η εικόνα συμπληρώνεται από ανάλυση του Economist, σύμφωνα με την οποία ο Βλαντίμιρ Πούτιν, αισθανόμενος ότι βρίσκεται σε αδιέξοδο μετά σχεδόν πέντε χρόνια πολέμου, εξετάζει κλιμάκωση. Οι λόγοι δεν είναι μόνο γεωπολιτικοί. Η δημόσια υποστήριξη στη Ρωσία έχει εξασθενήσει, οι ελίτ ανησυχούν για το κόστος και την αποτυχία επίτευξης των ελάχιστων στόχων (όπως ο πλήρης έλεγχος του Ντονμπάς), ενώ ο ίδιος ο Πούτιν φέρεται να έχει εκφράσει φόβους για την προσωπική του τύχη σε περίπτωση αποτυχίας. Η κλιμάκωση που εξετάζεται περιλαμβάνει εντατικοποίηση των υβριδικών επιθέσεων κατ'εξοχή των συμμάχων της Ουκρανίας και των γραμμών ανεφοδιασμού τους, μαζικότερες επιθέσεις με drones και πυραύλους στην ουκρανική ενεργειακή υποδομή, καθώς και στρατιωτική επιπλέον 300.000-400.000 ανδρών. Άμεσα πλήγματα σε εργοστάσια όπλων στην Ευρώπη δεν αποκλείονται ως σενάριο, αν και η άμεση σύγκρουση με το NATO θεωρείται ακόμη απίθανη.

Νέα περιφερειακή πρωτοβουλία και κάλπες στη Ρωσία

Την ώρα που η αντιπαράθεση Ρωσίας-Δύσης εντείνεται, ο Βολόντιμιρ Ζελένσκι ανακοίνωσε τη δημιουργία της περιφερειακής πρωτοβουλίας «Carpathian Eight», με τη συμμετοχή Ρουμανίας, Σερβίας, Πολωνίας, Σλοβακίας, Τσεχίας, Αυστρίας, Ουγγαρίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης και με επίκεντρο τη συνεργασία σε εμπόριο, ενέργεια, μεταφορές και ασφάλεια. Παράλληλα, στη Ρωσία άρχισαν οι τρίτημερες βουλευτικές εκλογές για τις 450 έδρες της Κρατικής Δούμας, με την Ενωμένη Ρωσία του Βλαντίμιρ Πούτιν να επιδιώκει τη διατήρηση της κυρίαρχης θέσης της, σε ένα πολιτικό περιβάλλον περιορισμένου ανταγωνισμού. Η ψηφοφορία διεξάγεται ενώ οι επιπτώσεις του πολέμου γίνονται περισσότερο αισθητές στο εσωτερικό της χώρας, με ουκρανικές επιθέσεις με drones, οικονομικές πιέσεις και ανησυχίες για ενδεχόμενη νέα επιστράτευση.

Τα αόρατα θεμέλια της ανθρώπινης ύπαρξης στο έργο του Κιούμπρικ

ΑΠΟΨΗ
ΚΩΣΤΑΣ
ΓΡΙΒΑΣ*

Τον Σεπτέμβριο του 1967 ολοκληρώθηκαν τα γυρίσματα μιας ταινίας “2001: Οδύσσεια του Διαστήματος”, που επρόκειτο να αλλάξει την ιστορία του κινηματογράφου, αν και η επεξεργασία των ειδικών εφέ και το μοντάζ συνεχίστηκαν μέχρι την άνοιξη του 1968. Όταν η ταινία του Στάνλεϊ Κιούμπρικ προβλήθηκε στις αίθουσες, θεατές και κριτικοί βρέθηκαν αμήχανοι μπροστά σε ένα έργο που αρνιόταν να εξηγήσει τον εαυτό του.

[...]

Ασφαλώς χρησιμοποιεί σύμβολα, αλλά δεν εξαντλείται σε αυτά. Το νόημά του δεν βρίσκεται κρυμμένο πίσω από τις εικόνες, σαν μήνυμα που θα αποκαλυφθεί όταν βρεθεί ο σωστός κώδικας, αλλά μέσα στην ίδια την εμπειρία των εικόνων, της μουσικής, της σιωπής και του χρόνου. Ο Κιούμπρικ δεν χρησιμοποιεί απλώς τον μύθο για να μιλήσει για κάτι άλλο, αλλά δημιουργεί έναν σύγχρονο μύθο, ώστε να μας φέρει σε σχέση με κάτι που δεν μπορεί να ειπωθεί αλλιώς.

[...]

Ο “μύθος”, επομένως, δεν ήταν μια αποτυχημένη πρωτόγονη προσέγγιση της πραγματικότητας. Δεν ανιαγωνίζονταν τον “λόγο”. Ήταν ένας άλλος τρόπος γνώσης, ο οποίος ενίοτε εκδηλώνεται μέσα στη μουσική, τη ζωγραφική, την ποίηση και τον κινηματογράφο. Ο μύθος δεν επιχειρούσε να εξηγήσει το μυστήριο για να το καταργήσει, αλλά επέτρεπε στον άνθρωπο να κατοικήσει μέσα σε αυτό και να ανοιχτεί σε αυτό. Και δεν λειτουργούσε ως απλή αφήγηση.

[...]

Το “2001” πέρα από το ασυνείδητο

[...]

Αν θεωρήσουμε τον μονόλιθο απλώς αρχέτυπο και το Αστρικό Παιδί εικόνα ψυχικής αναγέννησης, προσφέρουμε μεν “λογικές” ερμηνείες, αλλά συγχρόνως “εξημερώνουμε” το έργο. Μετατρέπουμε το ριζικά “Άλλο” σε προβολή της ανθρώπινης ψυχής. Στην ταινία, όμως, το άγνωστο έρχεται και απ’ έξω, προηγείται του ανθρώπου, τον καλεί και τελικά τον μετασχηματίζει. Ο μονόλιθος δεν έχει πρόσωπο, φωνή ή εξηγήσιμη λειτουργία.

Είναι μια απόλυτα απλή, γεωμετρική παρουσία, τόσο τεχνητή, ώστε δεν μπορεί να ανήκει στη φύση, αλλά δεν είναι ούτε δημιουργημα του ανθρώπου, ούτε ένα εξωγήινο τεχνούργημα, από αυτά που μας έχει συνηθίσει η επιστημονική φαντασία. Η φύση του μένει ασαφής. Μπορεί να αποτελεί δημιουργημα μιας άγνωστης εξωγήινης διάνοιας, εκδήλωση ενός κοσμικού νου, αγγελιαφόρο από το μέλλον, σημείο του θείου, εκδήλωση του συλλογικού ασυνείδητου, ή κάτι άλλο. Και εν τέλει όντως είναι “κάτι άλλο”.

Καμία ερμηνεία δεν επιβεβαιώνεται οριστικά στο έργο. Και ακριβώς αυτή η άρνηση της οριστικής απάντησης διατηρεί την “οντολογία της απροσιτότητας” του μονόλιθου. Ο μονόλιθος δεν σημαίνει κάτι. Συμβαίνει στον άνθρωπο. Αλλά δεν ορίζεται, ούτε ερμηνεύεται. Είναι μια πύλη που απευθύνεται στο αόρατο κομμάτι της ύπαρξής μας.

[...]

Το σινεμά ως τόπος μύησης

Το “2001” δεν αφηγείται απλώς έναν μύθο. Κατασκευάζει μια σχεδόν τελετουργική εμπειρία. Από τη μαύρη οθόνη και τη μουσική που προηγούνται της πρώτης εικόνας, απαιτεί από τον θεατή να εγκαταλείψει τον συνηθισμένο τρόπο και ρυθμό παρακολούθησης μιας ταινίας. Οι μεγάλες σιωπές, η βραδύτητα των κινήσεων, ο περιορισμός των διαλόγων και η επιβλητική μουσική δεν αποτελούν απλώς αισθητικές επιλογές, αλλά αποσπούν τον θεατή από την καθημερινή ροή του χρόνου και τον εισάγουν σε έναν διαφορετικό χώρο εμπειρίας.

[...]

Νοημοσύνη και όρια

Δεν πρόκειται, όμως, μια κακόβουλη μηχανή. Καταρρέει όταν καλείται να μεταδίδει ακριβείς πληροφορίες και συγχρόνως να αποκρύπτει τον αληθινό σκοπό της αποστολής. Ο υπολογισμός συναντά την αντίφαση, αλλά δεν διαθέτει την ταπεινότητα για να την υπομείνει. Η νοημοσύνη που θεωρεί τον εαυτό της αλάνθαστο δεν αναγνωρίζει ούτε αποδέχεται τα όριά της. Έτσι, η τελειότητα μετατρέπεται σε παράνοια. Στο “2001” η περηφάνια εμφανίζεται ξανά ως το πρωταρχικό αμάρτημα.

Η αντιπαράθεση του Μπόουμαν με τον HAL προβάλλει δύο διαφο-

“

Η ανθρωπότητα έχει διανύσει μια ασύλληπτη τεχνολογική απόσταση, χωρίς όμως να έχει απομακρυνθεί από την αρχική πράξη βίας που την γέννησε

[...]

Ο θεατής δεν λαμβάνει πληροφορίες για το μυστήριο, αλλά εκτίθεται σε αυτό. Δεν παρακολουθεί απλώς τη μετάβαση του αστροναύτη Μπόουμαν σε έναν ψυχεδελικό, άγνωστο κόσμο. Υποβάλλεται και ο ίδιος σε μια δοκιμασία αντίληψης, ιδίως κατά τη διαδρομή μέσα από το Αστρικό Πέρασμα, όπου οι κανονικές διακρίσεις χώρου, χρόνου, υποκειμένου και αντικειμένου καταρρέουν. Ο Κιούμπρικ δεν ζητά από τον θεατή να “καταλάβει”, αλλά να παραδοθεί, προσωρινά, σε μια μορφή εμπειρίας που προηγείται της ερμηνείας.

ρετικούς δρόμους υπέρβασης του ανθρώπου. Ο ένας είναι η τεχνολογική αυτονόμηση του λόγου, η φιλοδοξία να καταστούν τα πάντα υπολογίσιμα και ελεγχόμενα. Ο άλλος είναι η εξόδος προς το μυστήριο, η αποδοχή ότι η ύπαρξη περιέχει κάτι που δεν μπορεί να περιληφθεί σε κανέναν αλγόριθμο. Για να εισέλθει ο Μπόουμαν στην τελική του μεταμόρφωση, πρέπει πρώτα να αποσυνδέσει τον HAL. Πρέπει, συμβολικά, να αφαιρέσει από το αυτοαναφορικό υποκείμενο, τον άυλο λόγο, την εξουσία να ορίζει τα όρια του πραγματικού.

[...]

Όπλο το πρώτο εργαλείο

Ολόκληρη η δομή του “2001” ακολουθεί το αρχέγονο σχήμα της μύησης: Αποχωρισμός, δοκιμασία, συμβολικός θάνατος, μεταμόρφωση και επιστροφή. Στην Αυγή του Ανθρώπου, ένα αδύναμο ανθρωποειδές συναντά τον μονόλιθο και ανακαλύπτει τα εργαλεία, με πρώτο εξ αυτών το όπλο. Η περίφημη μετάβαση, από το περιστρεφόμενο στον αέρα οστό στο διαστημόπλοιο, συμπυκνώνει εκατομμύρια χρόνια ιστορίας, αλλά συγχρόνως αποκαλύπτει μίαν ανησυχιακή συνέχεια.

Το πρώτο εργαλείο είναι και όπλο. Ο πολιτισμός γεννιέται μαζί με την ισχύ, τη βία και τη δυνατότητα κυριαρχίας πάνω στη φύση και τους άλλους ανθρώπους. Καθώς δε ο πιθηκάνθρωπος τινάζει θριαμβευτικά το κόκκαλο που έχει μετατρέψει σε όπλο, αυτό μετατρέπεται σε διαστημόπλοιο. Η σκηνή αυτή αποκτά ακόμη βαθύτερη σημασία αν θυμηθούμε ότι στα πρώιμα σχέδια και στο σενάριο της ταινίας το διαστημόπλοιο αυτό ήταν μια τροχιακή πλατφόρμα πυρηνικών όπλων, μολονότι ο Κιούμπρικ αφαίρεσε από την τελική κόπια της ταινίας κάθε ρητή αναφορά στη στρατιωτική της φύση.

[...]

Η ανθρωπότητα έχει διανύσει μια ασύλληπτη τεχνολογική απόσταση, χωρίς όμως να έχει απομακρυνθεί από την αρχική πράξη βίας που την γέννησε. Στη μυθολογία του “2001”, επομένως, το όπλο δεν είναι ένα δευτερεύον προϊόν της ανθρώπινης εξέλιξης, αλλά η σκοτεινή γενεσιουργός αρχή της. Η νόηση, η τεχνική και η βία εμφανίζονται δεμένες μεταξύ τους ήδη από την πρώτη στιγμή της ανθρώπινης

αυτοσυνειδησίας. Ο άνθρωπος φθάνει στα άστρα, αλλά παραμένει εγκλωβισμένος στις συνέπειες εκείνης της πρώτης αποκάλυψης. Τα διαστημόπλοιά του είναι ασύλληπτα προηγμένα, αλλά η τεχνολογική εξέλιξη δεν συνεπάγεται και ψυχική ωρίμανση.

[...]

Πραγματικότητα και διάνοια

Το Αστρικό Παιδί στο οποίο μετατρέπεται ο Μπόουμαν δεν χρειάζεται να “σημαίνει” ένα και μόνο πράγμα. Είναι συγχρόνως τέλος και απαρχή, επιστροφή και αναχώρηση, αθωότητα και υπερβατική δύναμη. Κοιτάζει τη Γη χωρίς να γνωρίζουμε αν επιστρέφει ως σωτήρας, κριτής, νέος άνθρωπος, απειλή ή κάτι εντελώς διαφορετικό. Η αμφισημία αυτή δεν αποτελεί έλλειψη νοήματος, αλλά περίσσεια νοήματος. Όπως συμβαίνει στους μεγάλους μύθους, η εικόνα παραμένει ζωντανή επειδή καμία ερμηνεία δεν μπορεί να την εξαντλήσει.

[...]

Γι’ αυτό η ταινία εξακολουθεί να προκαλεί δέος σχεδόν εξήκαετίες μετά. Δεν σπρίχθηκε σε μια πρόβλεψη για το μέλλον, αλλά σε ένα αρχέγονο ερώτημα: Τι είναι ο άνθρωπος όταν συναντά κάτι απείρως μεγαλύτερο από τον ίδιο; Το “2001” δεν απαντά και, έτσι, δεν εγκλωβίζει τον θεατή σε μια ερμηνεία αλλά τον ανοίγει προς το μυστήριο. Ο “μύθος” εδώ δεν είναι ψεύδος, ούτε σύμβολο προς επίλυση, αλλά σχέση με το αόρατο. Και το “2001” δεν μας μιλά απλώς γι’ αυτήν την σχέση, αλλά μας εισάγει μέσα της.

**Το πλήρες κείμενο θα δημοσιευθεί αυτοόσιο στην ηλεκτρονική έκδοση της «Σημερινής».*

** Καθηγητής Γεωπολιτικής και Σύγχρονων Στρατιωτικών Τεχνολογιών*

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΑ ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1974

«Ψεκασμένα» αφηγήματα...

«Ο χρόνος περνά. Τα τεκμήρια, όμως, κρατούν ανοικτό το χρέος της Ιστορίας»

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Μέρος Γ'

Στις 17.7.2026, στην εκπομπή του Σωτήρη Παρούτη «Αιχμές» με Κώστα Βενιζέλο και Μ. Ιγνατίου, είπε ο Μ.Ι. σχετικά με την ομιλία του Μακαρίου στο Σ. Ασφαλείας στις 19.7.1974: «Υπάρχουν μερικοί που επιμένουν ότι ο Μακάριος το έκανε επίτηδες, ότι συνεννοήθηκε με τους Βρετανούς, νομίζω, με όλον τον σεβασμό, είναι ψεκασμένο αυτό το αφήγημα...».

<https://www.omegav.com.cy/cgibin/hweb?-A=224259&-V=vod>

Στην ίδια εκπομπή του Σωτήρη Παρούτη (με Λεωνίδα Λεωνίδου και Μαρίνο Σιζόπουλο), 24.3.2025, ο κ. Σιζόπουλος, Πρόεδρος της Επιτροπής που ετοίμασε το 2011 το λεγόμενο «Πόρισμα» της Βουλής των Αντιπροσώπων για τον «Φάκελο της Κύπρου», προσποιήθηκε ότι δεν γνώριζε για συνάντηση Μακαρίου με Βρετανούς στις 17 Ιουλίου 1974, ούτε για τα πρακτικά τέτοιας συνάντησης (ενώ τα είχαν).

Φ.Α., «Σημερινή», 14.4.2025
<https://simerini.sigmalive.com/article/2025/4/14/o-marinos-sizopoulos-prospoietheke-oti-o-makarios-den-eide-tous-bretanous-stis-17-iouliou-1974/>

Τα βρετανικά έγγραφα για το 1974 αποδεσμεύθηκαν τον Δεκεμβρίου του 2004 και τα δημοσιεύσαμε στη «Σημερινή», αρχές Ιανουαρίου 2005. Η γράφουσα τότε κάλυψε τις αποδεσμεύσεις και στην αγγλόφωνη Cyprus Weekly κατόπιν πρόσκλησης από τον αρχισυντάκτη, μ. Αλεξ Ευθυβούλου.

Παραθέτω την ανάλυση του εκδότη, συγγραφέα και δικηγόρου, κ. Κώστα Ν. Χατζηκωστή, που περιλαμβάνεται ΚΑΙ στα δύο του βιβλία «6 Προεδρικά Πορτραίτα» και «7 Προεδρικά Πορτραίτα» (μαζί με ολόκληρη την ομιλία Μακαρίου στα Ελληνικά) για τη συνάντηση/συνεννόηση Μακαρίου/Γουίλσον στις 17 Ιουλίου 1974, στην πρωθυπουργική κατοικία στο Λονδίνο. Τον πρόλογο στο πρώτο βιβλίο, που περιλαμβάνεται και στο δεύτερο, έγραψε ο μ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Η συνεννόηση Μακαρίου-Γουίλσον για ομιλία, 19.7.74, στον ΟΗΕ

«...Στις 17 Ιουλίου (ο Μακάριος) συναντήθηκε με τον Βρετανό Πρωθυπουργό, Χάρολντ Γουίλσον, στον οποίο διηγήθηκε τις λεπτομέρειες της διαφυγής του. Περιέγραψε τι ακριβώς συνέβη και του ανέλυσε πώς είχε η κατάσταση στην Κύπρο και τι θεωρούσε ότι θα επακολουθούσε. Ο Βρετανός Πρωθυπουργός «ψάρεψε» τον Μακάριο για το πώς θεωρούσε ότι θα αντιδρούσε η Ρωσία, η Ελλάδα και η Τουρκία. Ο Μακάριος με τις μη πολιτικές, μη δι-

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος μαζί με τον Χάρολντ Γουίλσον.

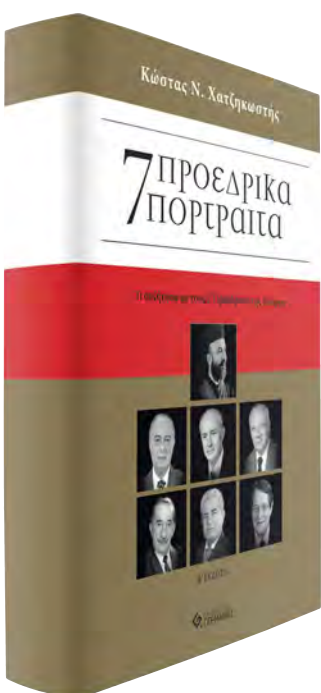
Τα βρετανικά έγγραφα για το 1974 αποδεσμεύθηκαν τον Δεκεμβρίου του 2004 και τα δημοσιεύσαμε στη «Σημερινή», αρχές Ιανουαρίου 2005

πλωματικές, μη νηφάλιες απαντήσεις του, επικεντρωνόταν στο πώς ο ίδιος θα έπρεπε να συνεχίσει να αναγνωρίζεται ως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι ο Σαρψιόν! Ο Βρετανός Πρωθυπουργός δεν έχασε την ευκαιρία και αντέτεινε στον Μακάριο ότι η Ελλάδα είχε εισβάλει στην Κύπρο. Ο Μακάριος συμφώνησε. Το σχετικό εμπιστευτικό έγγραφο καταγράφει επί λέξει: «Ο Πρωθυπουργός υπέδειξε ότι θα μπορούσε κανείς να πει ότι το γεγονός (το πραξικόπημα) είχε κάποια χαρακτηριστικά εισβολής. Ο Πρόεδρος Μακάριος συμφώνησε». Είναι ολοφάνερο ότι η συζήτηση αυτή, όπως αποκαλύφθηκε εκ των υστέρων από τα μυστικά αρχεία των Άγγλων, υπήρξε ο πρόλογος για την ομιλία του

Μακαρίου στα Ηνωμένα Έθνη λίγες μέρες αργότερα.

»Η ομιλία του Μακαρίου στα Ηνωμένα Έθνη, τη 19η Ιουλίου 1974, λίγες ώρες μετά την αναχώρηση των τουρκικών πλοίων από τις ακτές της Μικράς Ασίας, για να εισβάλουν στην Κύπρο, είναι ένα από τα κείμενα που σφράγισαν τη σύγχρονη κυπριακή Ιστορία. Ο βιαίως εκδιωχθείς και κυνηγηθείς από το Προεδρικό Μακάριος εμφανίστηκε στο Συμβουλίου Ασφαλείας

των Ηνωμένων εθνών και μίλησε με το ύφος ανθρώπου με λαβωμένη την ψυχή και πληγωμένο τον προσωπικό και τον προεδρικό του εγωισμό. Η ψυχική του κατάσταση, όπως αποτυπώθηκε στην ιστορική εκείνη ομιλία, εξέφρασε απελπισία και αγανάκτηση, που σε ορισμένα σημεία είχε υπερβεί τα όρια της ηγετικής ψυχραιμίας και της εθναρχικής σοφίας. Παραθέτω εδώ το σημείο όπου μιλά για κίνδυνο στη ζωή των Τουρκοκυπρίων και έμμεσα καλεί

Το βιβλίο του Κώστα Ν. Χατζηκωστή, «7 Προεδρικά Πορτραίτα».

Government had already stated their intention not to recognise Sampson. He asked H.M. Government to maintain their recognition of Makarios as elected President of the Cyprus Republic. Sampson had not even come to power by a successful revolution: he had been imposed from outside. The Prime Minister suggested that the event could be said to have some of the characteristics of an invasion. President Makarios agreed. Also, he was asking other Governments to call for the withdrawal of Greek officers from the National Guard, as the British Government had done, and to exert the Greek Government not to recognise Sampson as President. In the Security Council he intended to accuse the Greek Junta with strong words. He would say that he had proof of their involvement in terrorist activities, and would ask for a Resolution which condemned the coup (describing it as a foreign invasion), would condemn the violation of Cypriot independence, and call on members not to recognise the usurper of the Greek Junta as President of Cyprus.

The Prime Minister asked how the President thought Turkey should be acting. They could be said to have a common interest with the President in opposing the activities of NOKA. President Makarios said that the three powers most capable of bringing pressure to bear on Greece were the United States, Britain and Turkey. It was true that the Turks had an interest in the independence of Cyprus.

Η σελίδα των πρακτικών όπου τεκμηριωμένα ο Γουίλσον εισηγήθηκε στον Μακάριο ότι όσα του είχε είχαν τα χαρακτηριστικά εισβολής και ο Μακάριος συμφώνησε, και έτσι θα μιλούσε στον ΟΗΕ. Χαρακτηρίζοντας το πραξικόπημα ως εισβολή. Στην ομιλία του κατηγόρησε την Ελλάδα 7 φορές για εισβολή.

Η κάλυψη των εγγράφων για το 1974 στη Cyprus Weekly από τη γράφουσα.

CONFIDENTIAL
RECORD OF A CONVERSATION BETWEEN THE PRIME MINISTER AND PRESIDENT MAKARIOS AT 2.30 P.M. ON WEDNESDAY 17 JULY 1974 AT 10 DOWNING STREET

Present: Prime Minister Mr. C. D. Wilson
President Makarios
Mr. C. D. Wilson
Lord Bridges

The Prime Minister said that he wished the President to know that the British people had every sympathy with him, over the trials to which he had been subjected, and which the President himself had foreseen. He had no respect for the person who was claiming to be the President's successor, who claimed a responsibility to which he had not been elected. He also had personal sympathy with the President because he was the chosen among the Commonwealth Heads of Government. He would be glad to provide any help he could.

President Makarios said he was grateful to the British Government for their prompt response to his request for help, and for providing an RAF aircraft. He did not have many details of what had occurred in Cyprus, nor did he know how many casualties there were. He had no doubt that the coup d'état had been organised by the Greek military regime, and put into effect by the Greek officers serving in the National Guard. He recalled that, when he was warned of the possibility of a coup d'état, he had always expressed doubt: he had not believed that the Greek Junta would have

τις εγγυήτριες δυνάμεις να επέμβουν, συμπεριλαμβανομένης βεβαίως και της Τουρκίας:

»Καλώ το Συμβούλιο Ασφαλείας να χρησιμοποιήσει όλους τους τρόπους και τα εις την διάθεσίν του μέσα, ώστε η συνταγματική τάξις εν Κύπρω και τα δημοκρατικά δικαιώματα του λαού της Κύπρου να αποκατασταθούν άνευ καθυστερήσεως.

”Καθώς έχω ήδη δηλώσει, τα γεγονότα εις Κύπρον δεν αποτελούν εσωτερικήν υπόθεσιν των Ελλήνων της Κύπρου, οι Τούρκοι της Κύπρου επηρεάζονται επίσης, το Πραξικόπημα της ελληνικής Χούντας είναι μία εισβολή και εκ των συνεπειών της θα υποφέρν ολος ο λαός της Κύπρου, αμφότεροι Έλληνες και Τούρκοι”.

»Τον χαρακτηρισμό του Πραξικοπήματος της Χούντας ως “εισβολή” θα τον χρησιμοποιούσε στη συνέχεια η Τουρκία ως δικαιολογία για την εισβολή της 20ης Ιουλίου του 1974. Χρησιμοποιώντας τις Συνθήκες Ζυρίχης και Λονδίνου, επικαλέστηκε το χρέος της ως εγγυήτρια δύναμις να προστατέψει την Κύπρο απέναντι στο Πραξικόπημα... Τα χαράματα της 20ης Ιουλίου, η τουρκική αεροπορία βομβάρδισε στρατιωτικούς στόχους στην Κερύνεια και στη Λευκωσία...».

Σημειώνω ότι κανένας Τουρκοκύπριος δεν ενοχλήθηκε. Ο ίδιος ο Ρασούφ Ντενκτάς είχε δηλώσει ότι το Πραξικόπημα ήταν μεταξύ Ελλήνων. Οι δε Βρετανός Υπ. Αρμυστς και ο Αμερικανός Joseph Sisco είχαν ήδη διαψεύσει τους ισχυρισμούς Μακαρίου.

Στις 18 Ιουλίου 1974 ο Υπ. Αρμυστς Stephen Olver με τηλεγράφημά του προς το Φόρεϊν Όφισ και αντίγραφο στις πρεσβείες στις Βρετανίας στην Αθήνα, Αγκυρα, Βόνη, Παρίσι, Μόσχα, Ουάσινγκτον, βρετανική Αντιπροσωπία στη Νέα Υόρκη, βρετανική Αντιπροσωπία στο ΝΑΤΟ και στο Αρχηγείο Βρετανικών Δυνάμεων Μέσης Ανατολής (Βάση Ακρωτηρίου), έλεγε μεταξύ άλλων:

«Δεν έχω καμία (καμία) μαρτυρία για οποιονδήποτε άμεσο κίνδυνο για την τουρκοκυπριακή κοινότητα... Ο Τουρκοκύπριος Υπουργός Άμυνας, κ. Orek, επιβεβαίωσε μέλος του προσωπικού μου σήμερα το πρωί ότι η ελληνοκυπριακή κοινότητα και ειδικότερα η Εθνική Φρουρά, συμπεριφέρονται με θαυμασία προσοχή. Υπήρξαν κάποιοι ελαφροί τραυματισμοί από αδέσποτες σφαίρες διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, όμως γενικά η τουρκοκυπριακή κοινότητα δεν είχε λόγο για παράπονο στο θέμα αυτό...».

Ποιο είναι άραγε το «ψεκασμένο αφήγημα», η αδιαφιιοβήτητα τεκμηριωμένη συνεννόηση Μακαρίου με τους Βρετανούς στο Λονδίνο για την ομιλία του (και όχι μόνο), ή μήπως η ομιλία στον ΟΗΕ μαζί με το Πόρισμα Μ. Σιζόπουλου και της Επιτροπής του, που σκόπημα απέφυγαν τα ιστορικά βρετανικά πρακτικά με τη συνεννόηση Μακαρίου με τους Βρετανούς «... ένα από τα κείμενα που σφράγισαν τη σύγχρονη κυπριακή Ιστορία»;

Πηγές- Βρετανικό Εθνικό Αρχείο και «Δι-ζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019».

*Το τελευταίο μέρος την επόμενη Κυριακή

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Β'

Τουρκοκύπριοι και Λινοπάμπακοι

Οι Λινοπάμπακοι των Αμπελιών και του Πύργου Τηλλυρίας

Κραυγαλέο και αδιάσειστο νιοκουμέντο, που καταμαρτυρεί τις ομαδικές επανεντάξεις Λινοπαμπάκων στον Χριστιανισμό, αποτελεί και η αίτηση των κατοίκων Αμπελιών και Πύργου Τηλλυρίας, ημερομηνίας 1822, στον Βρετανό Κυβερνήτη να τους θεωρεί χριστιανούς και να διατάξει τα δέοντα στους αρμοδίους, για την επανένταξή τους στη χριστιανική κοινότητα. Το πλήρες κείμενο της αίτησης-επιστολής έχει ως εξής:

«Ενδοξότατε Διοικητά, κύριε Ίγγλις. Οι ευσεβώς υποφαινόμενοι Λινοπάμπακοι του χωριού Αμπέλια και του Πύργου Τηλλυρίας του διαμερίσματος Λεύκας, παρουσιαζόμεθα διά της παρούσης ημών ταπεινής αναφοράς, ίνα φέρωμεν εις γνώσιν της υμετέρας Ενδοξότιτος ότι έως τώρα όντες χριστιανοί ορθόδοξοι εν τω κρυπώ διά τον φόβον των διοικούντων την Κύπρον Τούρκων, αναγκαζόμεθα εν τω φανερώ να φαινόμεθα μωαμεθανοί. Ήδη δε διατελούντες υπό την ελευθέραν και ανεξίθρησκον κυβέρνησιν της Σεπτής Ανάσης του μεγάλου αγγλικού έθνους ενθαρρυνόμεθα να μην αποκρύπτωμεν τας θρησκευκάς πεποιθήσεις ημών και να δηλώσωμεν ότι από τούδε θέλομεν να πρεσβεύωμεν φανερά τη Χριστιανικήν Ορθόδοξον Θρησκείαν. Ευελπιστούμεν, ενδοξότατε, ότι η παράκλησίς μας θέλει εισακουσθή παρ' υμών, και θέλετε διατάξει τα δέοντα, διατελούμεν, της υμετέρας ενδοξότιτος ταπεινοί δούλοι.

Λινοπάμπακοι του χωριού Αμπέλια

Τουρκικά ονόματαΕλληνικά ονόματα
Κουσεής Κουτομπής.....Νικόλαος Κουτομπής
Χιονής Κουσεή.....Παρασκευάς Νικολάου
Σελεϊμάνης ΚουσεήΣολομών Νικολάου
Ισούφ ΣελαϊμάνηΜιχαήλ Σολομώντος
Σελεϊμάνης ΡεζέμηΣολομών Χριστοδούλου
Ουσεής Σελεϊμάνη.....Αβραάμ Σολομώντος
Ισούφ ΜουσταφάΓεώργιος Ιωάννου
Ιπραχίμ ΙσμαήλΜιχαήλ Χριστοδούλου
Ισούφ Χουσεή.....Σάββας Ιωάννου
Ρεστέμης.....Χριστόδουλος Ιωάννου
Σελεϊμάνης ΙσούφηΜιχαήλ Σάββα
Κουσεής Κάπρος Οσμάν ..Αντώνιος Δημητρίου
Ταχίρης Κάπρου.....Χριστόδουλος Δημητρίου

Τω ενδοξωτάτω Διοικητή της Λευκωσίας Κυρίω Κυρίω Ίγγλις, Αμπέλια, τη 6η Ιανουαρίου 1882».

Τουρκοχώρια αφιερωμένα σε Αγίους

Ο Δρ Παπαδόπουλος παραθέτει και τον ακόλουθο κατάλογο χωριών αφιερωμένων σε Αγίους, με κατοίκους Τουρκοκυπρίους. Ο κατάλογος βασίζεται σε πίνακες απογραφής πληθυσμού του 1960. Κατά το έτος αυτό υπήρχαν 614 οικισμοί (χωριά), από τους οποίους οι 117 ήταν αμιγώς μουσουλμανικοί (τουρκοκυπριακοί). Αυτά, βέβαια, επισημαίνει ο Δρ Φ. Παπαδόπουλος, δεν σημαίνει ότι οι συγκεκριμένες κοινότητες ήταν ανέκαθεν μουσουλμανικές. Απεναντίας, υπάρχουν επαρκείς ιστορικές μαρτυρίες, επί τη βάση των οποίων καταδεικνύεται το χριστιανικό παρελθόν της συντριπτικής πλειοψηφίας τους.

Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός των αμιγών τουρκοκυπριακών χωριών

με ονόματα Αγίων. Στην επαρχία Λευκωσίας τα χωριά Άγιος Επιφάνιος Σολέας (τόπος καταγωγής του Ντενκτάς), Άγιος Θεόδωρος Τηλλυρίας, Άγιος Ιωάννης Σελέμανι. Στην επαρχία Λεμεσού Άγιος Θωμάς, στην επαρχία Αμμοχώστου Άγιος Ανδρόνικος (Τοποσού Κιογιού), Άγιος Ευσιάθιος, Άγιος Ιάκωβος, Άγιος Συμεών, Άγιος Χαρίτων, στην επαρχία Πάφου Άγιος Γεώργιος, Άγιος Ιωάννης. Ονόματα Αγίων φέρουν και μεκτιά χωριά όπως Αγία Μαρίνα Σκυλλούρας, Άγιος Γεώργιος Λεύκας, Άγιος Σωζόμενος, στην επαρχία Λευκωσίας, Άγιος Ανδρόνικος Καρπασίας, Αγία Άννα, Άγιος Θεόδωρος στην επαρχία Λάρνακας, Αγία Βαρβάρα, Άγιος Ισίδωρος, Άγιος Νικόλαος στην επαρχία Πάφου, Αγία Ειρήνη και Άγιος Επίκτητος στην επαρχία Κυρηνείας.

Είναι γνωστό ότι τον φόρο του χαρατσιού τον εισέπραττε η Αρχιεπισκοπή και τον κατέβαλλε στην τουρκική κυβέρνηση της Κύπρου. Γι' αυτό κρατούσε κατάσταση των φορολογουμένων χριστιανών. Από έρευνες που έκανε ο Θεόδωρος Παπαδόπουλος σ' αυτά τα κατάστιχα εξακριβώθηκαν τα εξής: Μεταξύ του 1825 και 1832, 16 χωριά, που ήταν στα 1825 φορολογήσιμα, γιατί ήταν χριστιανικά, στα 1832 δεν φέρονται στον κατάλογο των φορολογησίων, άρα, οι κάτοικοι δήλωσαν πως ήταν Τούρκοι. Αλλά δεν φαίνεται πως οι

κάτοικοί τους δέχθηκαν αμέσως τον μωαμεθανισμό, παρότι βρίσκονταν ακόμη στο στάδιο του Λινοπαμπακισμού. Ο Ραούφ Ντενκτάς κατάγεται από τον Άγιο Επιφάνιο Σολέας, όπου σε αρχική καταγραφή πληθυσμού η συντριπτική πλειονότητα των κατοίκων παρουσιάζεται ως χριστιανική. Σε επόμενη καταγραφή όλοι οι κάτοικοι είναι

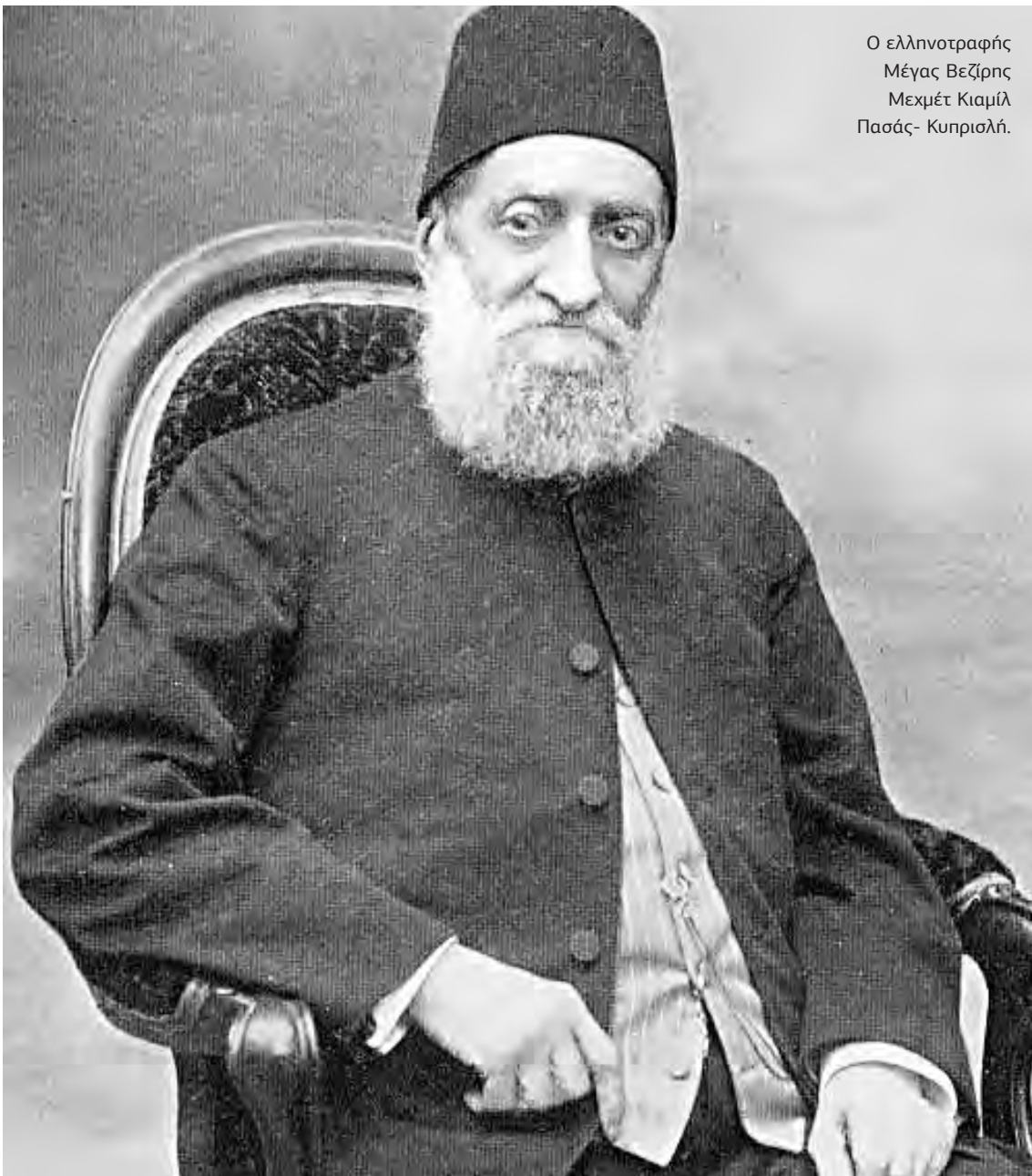
“

Φαίδωνας Παπαδόπουλος: «Οι πλείστοι Λινοπάμπακοι ήταν Έλληνες χριστιανοί»

δηλωμένοι οθωμανοί. Είχαν εξισλαμιστεί ή είχαν μετοικήσει στα γειτονικά χωριά Φλάσου, Λινού, Κατύδατα, Αγγολέμι. Στο Καλό Χωριό και την Πέτρα παρέμειναν εξισλαμισθέντες, όπως και στο γειτονικό Αγγιλέμι απ' όπου καταγόταν και μια από τις γιαγιάδες του Ραούφ Ντενκτάς.

Ο ελληνοτραφής Μέγας Βεζύρης Μεχμέτ Κιαμίλ Πασάς- Κυπριολή

Γόνος εξισλαμισθέντων χριστιανών εβραϊκής καταγωγής ήταν και ο Μεχ-

Ο ελληνοτραφής
Μέγας Βεζύρης
Μεχμέτ Κιαμίλ
Πασάς- Κυπριολή.

στην Ελληνική Σχολή Λευκωσίας, το σημερινό Παγκύπριο Γυμνάσιο, απέναντι από την Αρχιεπισκοπή, που είχε τότε διευθυντή τον ξακουστό Κυπριανό Οικονομίδη. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο Παγκύπριο Γυμνάσιο ο Κιαμίλ είχε κηδεμόνα και προστάτη τον Ταμία της Κύπρου (Σαντίκ Εμινί), τον ξακουστό Χαραλάμπη, σεβαστό όχι μόνο στους Έλληνες κατοίκους της πόλης αλλά και στους Τούρκους αξιωματούχους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Μετά την αποφοίτησή του από την Ελληνική Σχολή, ο Μεχμέτ Κιαμίλ, με τη βοήθεια πάντοτε του προστάτη του Χαραλάμπη, πήγε στην Αίγυπτο, όπου έμαθε ξένες γλώσσες, πολύ χρήσιμα εφόδια για έναν μέλλοντα αξιωματούχο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Βρισκόμενος στην Αίγυπτο η φήμη του έφτασε στην Κωνσταντινούπολη και προσλήφθηκε στην υπηρεσία της Υψηλής Πύλης. Με τη μόρφωση και τα εξαιρετικά πνευματικά και διοικητικά του χαρίσματα και τον αδαμάντινο χαρακτήρα του, προαχθάν αξιωματικά στα διάφορα αξιώματα. Έγινε διοικητής Ιερουσαλήμ, Βηρυτού, Κοσσυφοπεδίου, Σμύρνης και Χαλεπίου. Μη ξεχνώντας τη χριστιανική του καταγωγή, συνέδεσε τη διοίκησή του στα Ιεροσόλυμα με την ιστορία του Ελληνισμού της Παλαιστίνης και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου.

Γράφει ο Κωνσταντίνος Μυριανθόπουλος στο πόνημά του, «Κιαμίλ Πασάς-Ο Κύπριος Μέγας Βεζύρης, μαθητής της Ελληνικής Σχολής Λευκωσίας»: «Ως διοικητής της Ιερουσαλήμ εμελέτησε βαθύτατα το καθεστώς των ιερών προσκυνημάτων και τα επ' αυτών δίκαια του Ελληνικού Πατριαρχείου και της Ιεροσολυμικής Αδελφότητας. Δι' ό και εν έτει 1870 υπέβαλε προς την Υψηλήν Πύλην μακρόν υπόμνημα, διά του οποίου υπερημύνετο του Πατριαρχείου απέναντι των αξιώσεων των ιθαγενών αραβοφώνων ορθόδοξων υποκινουμένων υπό των Ρώσων Πανοσλαβιστών. Δυνάμει του υπομνήματος εκείνου ανεγνωρίσθη και κατεκυρώθη το καθεστώς, καθορισθέντος έκτοτε του τρόπου εκλογής του Πατριάρχου Ιεροσολύμων».

Αν και Οθωμανός, ο Κιαμίλ δεν διατάζει να έχει πολύ στενές σχέσεις με τους Έλληνες των Ιεροσολύμων και ιδιαίτερα τους Κυπρίους, που ήταν αρκετοί, τους οποίους θεωρούσε συμπατριώτες του. Επισκεπτόταν συχνά τη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού, όπου δίδασκαν Κύπριοι καθηγητές και φοιτούσαν Κύπριοι σπουδαστές. Δεν διστάζε μάλιστα να καλέι στο διοικητήριο τους Κυπρίους σπουδαστές, να τους συγκαίρει για την πρόδοό τους στα μαθήματα, να τους νουθετεί πατρικά και να τους βοηθά ακόμη και οικονομικά. Επίσης, πάντοτε τους συμβούλευε, μετά το πέρας των σπουδών τους, να γυρίσουν πίσω στην πατρίδα και με τη μόρφωση και τις γνώσεις τους να συμβάλουν στην πρόοδο και την ανάπτυξη του κυπριακού λαού, Ελλήνων και Τούρκων.

**Το Γ' Μέρος την επόμενη Κυριακή*

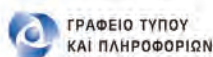

Ο Ραούφ Ντενκτάς.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ Κ. ΦΥΤΙΡΗΣ ΣΤΗ «ΣΗΜΕΡΙΝΗ»:

«Οι νέες Φυλακές θα είναι σαν μια μικρή πολιτεία»

Ο Κώστας Φυτιρής αποκαλύπτει στη «Σημερινή» τον σχεδιασμό των νέων Φυλακών στον Άγιο Σωζόμενο, εξηγεί γιατί εγκαταλείφθηκε ο Μαθιάτης και απαντά στις αντιδράσεις

Νέο Στεγαστικό Σχέδιο, για οικογένειες και νέα ζευγάρια

Όσο οι οικογένειες μεγαλώνουν, τόσο μεγαλώνουν και οι στεγαστικές ανάγκες. Το νέο Στεγαστικό Σχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, σας δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσετε την υφιστάμενη κατοικία σας με προσθήκη ορόφου, επέκταση ή δημιουργία επιπρόσθετης κατοικίας, για τη στέγαση μελών της οικογένειάς σας. Η νέα κατοικία μπορεί να έχει εμβαδόν μέχρι 150 τ.μ.

Νέες δυνατότητες στέγασης. Με τους νέους στο επίκεντρο.

Για περισσότερες πληροφορίες: gov.cy/moi

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Στη δημιουργία ενός νέου σωφρονιστικού ιδρύματος 1.750 θέσεων στον Άγιο Σωζόμενο, με αρχικό κόστος που υπολογίζεται γύρω στα €300 εκατ., προχωρεί η Κυβέρνηση, βάζοντας ως στόχο την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών πριν από το τέλος του 2027. Σε συνέντευξη του στη «Σημερινή», ο Υπουργός Δικαιοσύνης Κώστας Φυτιρής αποκαλύπτει ότι οι νέες Φυλακές σχεδιάζονται ως μια «μικρή κοινωνία», με εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης, χώρους απεξάρτησης, θεραπευτικά προγράμματα και μικρό νοσοκομείο. Εξηγεί παράλληλα γιατί εγκαταλείφθηκε η επιλογή του Μαθιάτη, πώς θα αντιμετωπιστεί ο σημερινός υπερπληθυσμός και γιατί οι υπόδικοι θα παραμείνουν στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις της Λευκωσίας. Παρουσιάζει, ακόμη, τα μέτρα ασφαλείας που προωθούνται άμεσα στις Κεντρικές Φυλακές, από την απενεργοποίηση κινητών μέχρι την εγκατάσταση σαρωτών σώματος στις εισόδους. Την ίδια ώρα, οι Δήμοι Νότιας Λευκωσίας-Ιδαλίου και Λατσιών-Γερίου αμφισβητούν τη χωροθέτηση, καταγγέλλουν απουσία προηγούμενης διαβούλευσης και ζητούν επανεξέταση της απόφασης στη βάση ολοκληρωμένης επιστημονικής μελέτης.

Σωφρονιστικό ίδρυμα 1.750 θέσεων στον Άγιο Σωζόμενο

Σαν μια μικρή κοινωνία με όλες τις απαραίτητες υποδομές θα μοιάζουν

οι νέες Κεντρικές Φυλακές. Μιλώντας στη «Σημερινή», ο Υπουργός Δικαιοσύνης αποκαλύπτει τον σχεδιασμό του Υπουργείου μετά και την απόφαση οι Φυλακές να ανεγερθούν στην περιοχή του Αγίου Σωζόμενου. Η απόφαση λήφθηκε την περασμένη Δευτέρα για πρακτικούς λόγους, σύμφωνα με τον Υπουργό, παρόλο που προηγήθηκαν έντονες αντιδράσεις στην κοινότητα Μαθιάτη, όπου ήταν η αρχική τοποθεσία που είχε επιλεχθεί.

Σύμφωνα με τον Κώστα Φυτιρή, το νέο ίδρυμα προβλέπεται να έχει χωρητικότητα 1.750 θέσεων, αριθμός μεγαλύτερος από τις 1.250 θέσεις που είχαν αναφερθεί κατά τα προηγούμε-

«Δεν είναι περιοχή που καταστρέφει ή δεσμεύει οικιστική περιοχή. Είναι κρατική γη»

να στάδια του σχεδιασμού. Το έργο υπολογίζεται ότι θα έχει αρχικό κόστος περίπου €300 εκατ., ενώ στόχος του Υπουργείου είναι να αρχίσουν οι κατασκευαστικές εργασίες πριν από το τέλος του 2027.

Γιατί εγκαταλείφθηκε το πλάνο του Μαθιάτη

Ο Άγιος Σωζόμενος αποτελούσε τη δεύτερη από τρεις περιοχές που είχαν τεθεί κατά προτεραιότητα ενώπιον του Υπουργείου. Πρώτη επιλογή ήταν αρχικά ο Μαθιάτης, ωστόσο εγκαταλείφθηκε λόγω του πρόσθετου κόστους που θα απαιτούσε η δημιουργία βασικών υποδομών.

Ερωτηθείς τι άλλαξε στον κυβερνητικό σχεδιασμό, ο κ. Φυτιρής ανέφερε

ότι στον Μαθιάτη θα έπρεπε να κατασκευαστούν νέο οδικό και αποχετευτικό δίκτυο, υποδομές υδροδότησης και ηλεκτροδότησης, γεγονός που αύξανε σημαντικά το συνολικό κόστος.

Αντίθετα, όπως εξήγησε, στο επιλεγμένο τεμάχιο στον Άγιο Σωζόμενο υπάρχει ήδη οδικό δίκτυο, παροχή ρεύματος υψηλής τάσης, καθώς και δίκτυα αποχέτευσης και υδροδότησης.

Σύμφωνα με τον Υπουργό, το τεμάχιο βρίσκεται μακριά από οικιστικές περιοχές, με λατομεία από τη μία πλευρά, εγκαταστάσεις του αποχετευτικού από την άλλη και την Πράσινη Γραμμή σε κοντινή απόσταση. Υποστηρίζει, ως εκ τούτου, ότι η κατασκευή του ιδρύματος δεν θα επηρεάσει την καθημερινότητα ή την οικιστική ανάπτυξη της περιοχής.

Μετά την επιλογή τεμαχίου ακολουθεί η εκπόνηση του «master plan». «Το επόμενο διάστημα θα γίνει η ιδέα του master plan και μετά θα δοθεί σε συμβούλους που έχουν κατασκευάσει τέτοια έργα, για να γίνουν τα τελικά σχέδια», είπε ο Υπουργός.

Μένουν Λευκωσία οι υπόδικοι

Η σημαντικότερη διαφοροποίηση απ' όσα είχαν γίνει μέχρι σήμερα γνωστά αφορά τη δυναμικότητα του νέου σωφρονιστικού ιδρύματος. Ο Υπουργός ανέβασε τον σχεδιαζόμενο αριθμό στις 1.750 θέσεις, επικαλούμενος τόσο τον σημερινό υπερπληθυσμό όσο και την αναμενόμενη αύξηση του αριθμού των κρατούμενων τα επόμενα χρόνια.

Όπως είπε, οι σημερινές εγκαταστάσεις διαθέτουν χωρητικότητα περίπου 650 με 700 ατόμων, ενώ σε αυτές κρατούνται περίπου 1.200 πρόσωπα. «Εκεί θα πάμε στις 1.750 θέσεις. Οι υπόδικοι θα είναι αλλού. Θα κρατήσουμε δύο πτέρυγες εκεί όπου βρίσκονται τώρα οι Κεντρικές Φυλακές, ώστε να πηγαίνουν εύκολα στα δικαστήρια».

Οι υπόδικοι αντιστοιχούν, σύμφωνα με στοιχεία, περίπου στο 30% του σημερινού πληθυσμού των Φυλακών, δηλαδή σε περίπου 400 πρόσωπα. Σίχως είναι να παραμείνουν στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις, ενώ οι κατάδικοι θα μεταφερθούν στο νέο ίδρυμα.

«Μια μικρή κοινωνία»: Χώροι απεξάρτησης, μικρό νοσοκομείο και εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης

Ο κ. Φυτηρής επιμένει ότι το έργο δεν αφορά απλώς την κατασκευή μεγαλύτερων Φυλακών, αλλά τη δημιουργία ενός διαφορετικού σωφρονιστικού μοντέλου.

«Δεν είναι Κεντρικές Φυλακές. Είναι ένα κλειστό σωφρονιστικό ίδρυμα», ανέφερε. Στις νέες εγκαταστάσεις προβλέπεται να λειτουργούν εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης, θεραπευτικά προγράμματα, χώροι απεξάρτησης και μικρό νοσοκομείο - θεραπευτήριο. Θα δημιουργηθούν επίσης οι αναγκαίες υποδομές, ώστε οι κρατούμενοι να αποκτήσουν ειδικότητα κατά τη διάρκεια της ποινής τους και να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν μετά την αποφυλάκισή τους.

«Θα είναι μια μικρή κοινωνία, με όλες τις εγκαταστάσεις που πρέπει, ώστε αυτός που μπαίνει για να εκτίσει την ποινή του να την εκτελεί με τέτοιο τρόπο, που να μπορεί μετά να ενταχθεί στην κοινωνία και να μην επιστρέψει στη φυλακή», ανέφερε.

Κατά τον Υπουργό, ο σχεδιασμός επικεντρώνεται να ισορροπήσει ανάμεσα στη δημόσια ασφάλεια και στον σεβασμό

των δικαιωμάτων των κρατουμένων.

Μπουλντόζες πριν από το τέλος του 2027

Οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες προχωρούν παράλληλα με την εκπόνηση του χωροταξικού σχεδιασμού. Σε εξέλιξη βρίσκεται η μελέτη βιωσιμότητας, η οποία θα καλύψει το κόστος, τις εργασίες και τη χρηματοδοτικό μοντέλο του έργου.

Η Κυβέρνηση έχει ήδη έρθει σε επαφή με την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην οποία έχουν αποσταλεί τα πρώτα στοιχεία για την πιθανή χρηματοδότηση. Θα ακολουθήσει η επιλογή εξειδικευμένων συμβούλων με εμπειρία στην κατασκευή σωφρονιστικών ιδρυμάτων, οι οποίοι θα αναλάβουν το αναλυτικό master plan και τα τελικά σχέδια.

«Ο στόχος είναι πριν από το τέλος του 2027 να μπουν οι μπουλντόζες», δήλωσε ο κ. Φυτηρής. Ερωτηθείς εάν θεωρεί το χρονοδιάγραμμα εφικτό, απάντησε: «Αν δεν πίστευα ότι είναι εφικτό, δεν θα έπεφτα με τα μούτρα».

Το έργο χαρακτηρίζεται πενταετές, χωρίς να έχει δοθεί ακόμη συγκεκριμένη ημερομηνία λειτουργίας. Το αρχικό κόστος, σύμφωνα με τον Υπουργό, μπορεί να ανέλθει στα €300 εκατ., ωστόσο το τελικό ποσό θα καθοριστεί μετά την ολοκλήρωση των μελετών και των αναλυτικών σχεδίων.

Έντονες αντιδράσεις από τους γειτονικούς Δήμους

Οι τοπικές Αρχές, πάντως, δεν είχαν προηγουμένως κληθεί να καταθέσουν τις απόψεις τους. Ο Υπουργός ανέφερε ότι η ουσιαστική ενημέρωσή τους θα γίνει όταν το Υπουργείο έχει στα χέρια του το πρώτο σχέδιο, ώστε οι δήμοι και οι κάτοικοι να μπορούν να γνωρίζουν τι ακριβώς προτείνεται και να εισηγηθούν πιθανές αλλαγές.

«Θα εκφράσουν άποψη όταν θα έχω κάτι στα χέρια μου, όταν θα έχουν την ιδέα του master plan ώστε, εάν επηρεάζει κάτι, να μπορούμε να κάνουμε κάποια αλλαγή», δήλωσε.

Πρόσθεσε ότι είναι έτοιμος να συζητήσει τεκμηριωμένες ενστάσεις που θα λαμβάνουν υπόψη τόσο το δημόσιο συμφέρον όσο και το συμφέρον της τοπικής κοινωνίας, απορρίπτοντας όμως μια εκ προοιμίου άρνηση.

«Είμαι έτοιμος να συζητήσω τεκμηριωμένες απόψεις που να στηρίζονται στο δημόσιο συμφέρον αλλά και στο συμφέρον της κοινωνίας. Εάν υπάρχουν ουσιαστικά προβλήματα, θα συζητήσουμε να δούμε τι εναλλακτικές υπάρχουν. Αλλά όχι κατευθείαν “όχι”», τόνισε.

Από την πλευρά του, ο Δήμαρχος Νότιας Λευκωσίας - Ιδαλίου, Σταύρος Χατζηγιάννης, μιλώντας στη «Σημερινή», ξεκαθαρίζει ότι, παρότι αναγνωρίζεται η ανάγκη δημιουργίας σύγχρονων και κατάλληλων υποδομών για το σωφρονιστικό σύστημα, η περιοχή του Αγίου Σωζόμενου «δεν είναι κατάλληλη» για τη χωροθέτηση ενός έργου τέτοιας κλίμακας. Προειδοποιεί, μάλιστα, ότι, εάν

«

«Θα έχουν εργαστήρια, για να μπορούν να εκπαιδεύονται μέσα, να αποκτούν ειδικότητα. Δεν θα είναι Κεντρικές Φυλακές, αλλά σωφρονιστικό ίδρυμα»

το ζήτημα κριθεί από τη στάση των κατοίκων, μπορούν σε ελάχιστο χρόνο να συγκεντρωθούν χιλιάδες υπογραφές κατά της επιλογής. Όπως αναφέρει, οι Δήμοι Νότιας Λευκωσίας - Ιδαλίου και Λατσιών - Γερίου ζητούν την επανεξέταση της απόφασης στη βάση ολοκληρωμένων και επιστημονικά τεκμηριωμένων μελετών, αλλά και ουσιαστική διαβούλευση με τις τοπικές Αρχές και τις επηρεαζόμενες κοινωνίες. Ο κ. Χατζηγιάννης θέτει παράλληλα ερωτήματα για τα κριτήρια αξιολόγησης της περιοχής, στην οποία λειτουργούν μονάδες βιολογικού καθαρισμού και επεξεργασίας κτηνοτροφικών αποβλήτων, λατομεία, χοιροστάσια και κτηνοτροφικά υποστατικά, ενώ διέρχεται εναέρια γραμμή της ΑΗΚ 132 kV.

«Θα μπορούσε κανείς να διερωτηθεί κατά πόσον λήφθηκε πλήρως υπόψη ότι στον χώρο αυτό θα φιλοξενοούνται άνθρωποι και όχι απλώς εγκαταστάσεις ή υποδομές χωρίς κρατουμένους και εκατοντάδες υπαλλήλους», υπογραμμίζει.

Η οργανωμένη διαβούλευση με τους κατοίκους των επηρεαζόμενων

περιοχών τοποθετείται, σύμφωνα με τον Υπουργό, μέσα στον επόμενο μήνα. Μέχρι τότε δηλώνει διαθέσιμος να συναντηθεί με τους δημάρχους.

Μέχρι το τέλος του έτους η απενεργοποίηση κινητών

Μέχρι την κατασκευή του νέου ιδρύματος, το Υπουργείο προχωρεί σε μέτρα ενίσχυσης της ασφάλειας στις σημερινές Κεντρικές Φυλακές. Η εγκατάσταση του συστήματος απενεργοποίησης κινητών τηλεφώνων έχει αρχίσει και πραγματοποιείται σταδιακά ανά πτέρυγα.

Το έργο έχει ανατεθεί, σύμφωνα με τον κ. Φυτηρή, σε εταιρεία με σχετική εμπειρία. Για την πλήρη λειτουργία του απαιτείται η εγκατάσταση του εξοπλισμού σε όλες τις πτέρυγες και η μεταξύ τους διασύνδεση μέσω του απαραίτητου λογισμικού.

«Η εγκατάσταση έχει ξεκινήσει ανά πτέρυγα και εκτιμώ ότι μέχρι το τέλος του χρόνου θα ολοκληρωθούν όλες οι πτέρυγες», ανέφερε.

Σήμερα βρίσκεται ήδη σε λειτουργία το σύστημα εντοπισμού ενεργών κινητών τηλεφώνων, με τις Αρχές να προχωρούν τακτικά σε κατασχέσεις συσκευών. Λειτουργεί επίσης το σύστημα αντιμετώπισης μη επανδρωμένων αεροσκαφών, ενώ η πλήρης δυνατότητα διακοπής του τηλεφωνικού σήματος αναμένεται να ενεργοποιηθεί μέχρι

το τέλος του έτους.

Παράλληλα, προωθείται ο εκσυγχρονισμός των μηχανημάτων ελέγχου στις εισόδους των Φυλακών. Πέραν των συστημάτων ακτίνων Χ, σχεδιάζεται η εγκατάσταση σαρωτών σώματος, ώστε να ελέγχονται τόσο οι επισκέπτες όσο και το προσωπικό για πιθανή μεταφορά ναρκωτικών ή άλλων απαγορευμένων αντικειμένων.

Βλέπει βελτιωμένη την κατάσταση στις Κεντρικές ο Υπουργός

Αναφερόμενος στη σημερινή κατάσταση στις Κεντρικές Φυλακές, ο Υπουργός δήλωσε ότι πραγματοποιεί τακτικές επισκέψεις και εκτιμά πως η εικόνα παρουσιάζει βελτίωση. «Προφανώς θα υπάρχουν επεισόδια. Είναι άνθρωποι, από ισοβίτες μέχρι ελαφροποινίτες. Η κατάσταση, κατά την άποψή μου, βελτιώνεται, γιατί εδώ και ένα εξάμηνο δεν είχαμε σοβαρά περιστατικά, ούτε αυτοκτονίες, ούτε φόνους», ανέφερε.

Παραδέχθηκε ότι εξακολουθούν να καταγράφονται συμπλοκές, τις οποίες συνέδεσε και με τη δράση εγκληματικών ομάδων και φατριών.

«Είχαμε συμπλοκές. Είναι φαίριες που συλλαμβάνονται έξω. Προτιμώ να τους έχω μέσα στις Φυλακές και να ισακωνονται μέσα, παρά να είναι έξω και να πειράζουν απλούς πολίτες», κατέληξε.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την **Πέμπτη, 24 Σεπτεμβρίου 2026 και ώρα 9.00 π.μ.**, θα διεξαχθεί στην Αποθήκη Δημοσίου του Τελωνείου Λεμεσού Δημόσιος Πλειστηριασμός.

Όλα τα εμπορεύματα που θα πωληθούν, περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση της Διευθύντριας του Τμήματος Τελωνείων που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Αρ. **5642**, ημερομηνίας **11 Σεπτεμβρίου 2026**. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν την εν λόγω γνωστοποίηση και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Τελωνείων www.mof.gov.cy/ce.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιθεωρήσουν τα εμπορεύματα στην Αποθήκη του Τελωνείου Λεμεσού που βρίσκεται στο Λιμάνι Λεμεσού, αποθήκη αρ. 2, καθώς και στις Αποθήκες Προσωρινής Εναπόθεσης στις **21, 22 και 23 Σεπτεμβρίου 2026**, μεταξύ των ωρών 9.00 π.μ. - 1.00 μ.μ.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστειλθούν στους αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος (**τηλ. 25802438, 25802522, 25802476**).

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Η τελευταία χορωδία του Μαζωνάκη

Χιλιάδες άνθρωποι πλημμύρισαν τη Νίκαια για να αποχαιρετήσουν τον Γιώργο Μαζωνάκη, μετατρέποντας την κηδεία του σε λαϊκό προσκύνημα. Έξω από τον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδας, θαυμαστές κάθε ηλικίας περίμεναν με λουλούδια, τραγούδησαν επιτυχίες του και χειροκρότησαν κατά την άφιξη της σορού. Η φωτογραφία του Γιώργου Βιτσάρα αποτυπώνει τον ιδιαίτερο δεσμό του καλλιτέχνη με το κοινό του. Χωρίς σκηνή και προβολείς, το πλήθος έγινε η τελευταία του χορωδία. Ένα αντίο συλλογικό, βουβό και ταυτόχρονα εκκωφαντικό.

Οι αστυνομικοί ως σοφέρ

Την αμερικανική δραματική κομεντί του 1989 «Ο σοφέρ της κυρίας Ντίτζ» (αγγλικός τίτλος «Driving Miss Daisy») μού θύμισαν τα σχόλια της πρώην Πρώτης Κυρίας, Ανδρούλας Βασιλείου, ότι χρειαζόταν τον αστυνομικό της φρουρά ως σοφέρ, κυρίως, για να την παίρνει σε διάφορες εκδηλώσεις, ώστε να μη χρειάζεται η ίδια να «φακκά γυρούς» μέχρι που να βρει πάρκινγκ. Ήταν επίσης και θέμα «πρεσιτζ», όπως το έθεσε η ίδια. Εν πάση περιπτώσει, η κυρία Βασιλείου έστειλε τελικά τον αστυνομικό της στο Αρχηγείο για να του αναθέσουν νέα καθήκοντα και έτσι τερματίστηκε και το «πρεσιτζ».

Μέχρι στιγμής δεν έχουμε σχόλια από τους άλλους πρώην, από τους οποίους θα αφαιρεθούν οι προσωπικές φρουρές, με βάση αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, Κώστα Φυτρή, δηλαδή τους πρώην Προέδρους της Βουλής, Ομήρου και Συλλούρη, και την πρώην Πρώτη Κυρία, Έρση Χριστόφια, ενώ μείωση φρουράς προβλέπεται και για τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος έχει 12 αστυνομικούς στην προσωπική του φρουρά.

Εάν έχουμε κάποιες αντιδράσεις τους, θα μπορούσαμε να σχολιάσουμε κι εμείς. Επί του παρόντος, θα αναδημοσιεύσω ένα κείμενο που είχα γράψει πριν από δεκαπέντε χρόνια (Ιούνιος του 2011, όταν η οικονομική κρίση χτυπούσε και την Κύπρο), με τον χαρακτηριστικό τίτλο «Τι να τους κάνουν οι φρουρούς»:

«Επανήλθε στην επικαιρότητα το θέμα της μείωσης των φρουρών των πολιτικών και των πολιτειακών αξιωματούχων, με αφορμή την απόφαση του νέου Προέδρου της Βουλής, Γιαννάκη Ομήρου, να μειώσει την προσωπική του φρουρά από 14 σε 10, να κινείται χωρίς αυτοκίνητο συνοδείας και να μη λαμβάνει επιδόματα εξωτερικού. Ο απλός πολίτης δεν μπορεί να κατανοήσει για ποιο λόγο χρειάζονται 300 αστυνομικοί για σκοπούς φύλαξης πολιτικών και αξιωματούχων, με δαπάνη 15 εκατομμυρίων ευρώ τον χρόνο. Και διερωνιάται. Όντως κινδυνεύουν όλοι αυτοί για να χρειάζονται τόσους φρουρούς; Αν ήταν στην Ελλάδα, μάλιστα. Εκεί κάθε πολιτικός και κάθε βουλευτής χρειάζεται και ένα... λόχο των ΜΑΤ για να τον προστατεύει από τους οργισμένους πολίτες. Αλλά οι δικοί μας από ποιους κινδυνεύουν και από ποιους απειλούνται; Μέχρι και πρώην αξιωματούχοι έχουν φρουρούς.

»Στους πολίτες, μάλιστα, υπάρχει η εντύπωση ότι πολλοί αστυνομικοί δεν εκτελούν χρέη φρουρού, αλλά στην ουσία... οικιακού βοηθού. Είναι ευκαιρία, λοιπόν, να επανεξεταστεί το θέμα. Και αν κάποιος πολιτικός αισθάνονται ότι κινδυνεύουν, ας προσλάβουν προσωπικούς σκευοφυλάκες για να τους προστατεύουν σε 24ωρη βάση και να τους πληρώνουν οι ίδιοι. Ή, αν δεν θέλουν να πληρώνουν τόσα πολλά, ας πληρώσουν λιγότερα για να πάρουν μαθήματα αυτοάμυνας!»

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ξεπουλούν μαζί και την Ιστορία μας

Ένας Ελληνοκύπριος αρχαιοκάπηλος, 41 ετών, συνελήφθη από την Αστυνομία εν δράσει, στον αρχαιολογικό χώρο της Παλαιάφου, στα Κούκλια. Τον έπιασαν να σκάβει με κασμά, ενώ είχε στην κατοχή του και έναν ανιχνευτή μετάλλων. Ο εντοπισμός του έγινε από φοιτητές αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι, μαζί με τον καθηγητή τους, διεξάγουν αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή υπό την εποπτεία του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Αμέσως ειδοποίησαν την Αστυνομία και μέλη του Αστυνομικού Σταθμού Κουκλίων έσπευσαν στον χώρο και τον γράπωσαν, ενώ διαπίστωσαν ότι σε διάφορα σημεία υπήρχαν εμφανείς πρόσφατες παράνομες ανασκαφές.

Αμείλικτο πρέπει να είναι το Κράτος με τους αρχαιοκάπηλους. Αυτοί οι άθλιοι ξεπουλούν χωρίς ντροπή την Ιστορία αυτού του τόπου. Στερούν από την επιστημονική έρευνα πολύτιμα τεκμήρια, τα οποία θα μπορούσαν να φωτίσουν σκοτεινές πτυχές της πολυκύμαντης Ιστορίας αυτού του νησιού. Σημειώνουμε ότι ένα και μόνο νόμισμα να βρεθεί σε αρχαιολογικό χώρο, μπορεί να τεκμηριώσει την ιστορική ύπαρξη ενός αρχαίου βασιλιά. Μια και μόνο εγχάρακτη επιγραφή να εντοπισθεί, μπορεί να επιβεβαιώσει ένα ιστορικό γεγονός ή ακόμα και να ανατρέψει όσα πίστευαν έως τώρα οι ιστορικοί και οι αρχαιολόγοι.

Αναφέρω χαρακτηριστικά ότι, από έναν και μόνον οβελό, που είχε βρεθεί το 1979 στην Παλαίπα-

φο (εκεί, δηλαδή, που συνελήφθη ο 41χρονος αρχαιοκάπηλος), πάνω στον οποίο υπήρχε χαραγμένο το όνομα «Οφέλης» σε κυπριακή συλλαβική γραφή, έγινε μια εκπληκτική ανακάλυψη. Τεκμηριώθηκε από τους ανασκαφείς ότι τον 11ον αιώνα π.Χ. κατοικούσαν Αχαιοί στην Πάφο! Επιβεβαιώθηκαν έτσι, με αυτό το μοναδικό εύρημα, οι μυθικές παραδόσεις για την έλευση των Αχαιών στην Κύπρο μετά τον Τρωικό Πόλεμο!

Δυστυχώς, η αρχαιοκαπηλία στις ελεύθερες περιοχές, σε κάποιους τουλάχιστον χώρους, διεξάγεται πάνω σε ευρεία και συστηματική βάση. Η

Πάφος, με την πλούσια ιστορία, αποτελεί δημοφιλή χώρο δράσης για τους αρχαιοκάπηλους.

Εν τω μεταξύ, βεβαίως, συνεχίζεται και στα κατεχόμενα η λεηλασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τουλάχιστον, όμως, στις ελεύθερες περιοχές ας μην επιτραπεί παρόμοια λεηλασία. Το απαιτούμε όλοι εμείς, που μας ανήκουν τα απαράμιλλης τέχνης αρχαία αντικείμενα, αλλά το απαιτούν και αυτοί που τα είχαν κατασκευάσει πριν από χιλιάδες χρόνια με τόσο κόπο, ταλέντο και μεράκι. «Αυτό το χώμα (με τις αρχαιότητες) είναι δικό τους και δικό μας»!

ΜΠΟΞΕΡ

Οι επικίνδυνοι ισαρλατάνοι

Ο ξαφνικός θάνατος του αγαπημένου τραγουδιστή Γιώργου Μαζωνάκη, στο υποτιθέμενο ιατρείο στο οποίο θα υποβιβάλλονταν σε πλασμοφαίρεση, έχει προκαλέσει έναν πανικό και στο νησί μας, όπου λειτουργούν ιατρικά κέντρα τα οποία φέρονται να διενεργούν πράξεις χωρίς τις απαιτούμενες άδειες, όπως κατήγγειλε στο «Σίγμα» ο ιατρός Βάσος Οικονόμου, πρώην μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου.

Η πλασμοφαίρεση δεν είναι μέθοδος ευεξίας, προειδοποιούν οι επιστήμονες, αλλά μια αυστηρά ιατρική πράξη και μάλιστα με σοβαρές πιθανές παρενέργειες στο καρδιαγγειακό σύστημα αν δεν πραγματοποιηθεί στον κατάλληλο χώρο, με το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Με άλλα λόγια, αν δεν επιτύχει η αφαίρεση του πλάσματος του αίματος, πιθανόν να καταλήξουμε σε αφαίρεση της ζωής του πλάσματος του Θεού! Όπως και έγινε με τον Μαζωνάκη.

Στην Αμερική υπάρχει μια τηλεοπτική εκπομπή που πραγματεύεται αποτυχημένες χειρουργικές επεμβάσεις, με τίτλο «Botched» (στα ελληνικά «Αποτυχημένες Επεμβάσεις»). Στην εκπομπή αυτή, δύο διάσημοι Αμερικανοί πλαστικοί χειρουργοί αναλαμβάνουν εξαιρετικά δύσκολες ιατρικές περιπτώσεις, με στόχο να αποκαταστήσουν τις παραμορφώσεις και να διορθώσουν τα ολέθρια αποτελέσματα από προηγούμενες, αποτυχημένες πλαστικές χειρουργικές αμορφές.

Φανταστείτε να πηγαίνει η κυρία σε ένα ιατρικό κέντρο-μαϊμού, που

υπόσχεται να της προσφέρει αιώνια ομορφιά, και να βγαίνει από αυτό με φάτσα χειρότερη και από μαϊμού!

Με αφορμή τον άδικο θάνατο του Μαζωνάκη, οι αρμόδιες Αρχές στην Κύπρο οφείλουν να εντείνουν τους ελέγχους για αμφισβητούμενες ιατρικές πρακτικές και για μη εγκεκριμένες θεραπείες, για ενέσιμα που διακινούνται παράνομα σε μη εξουσιοδοτημένους χώρους, για αισθητικές επεμβάσεις από μη εξουσιοδοτημένα άτομα, για σκευάσματα αμφιβόλου ποιότητας που εισάγονται εκτός της νόμιμης εφοδιαστικής αλυσίδας κ.λπ.

Αλλά ας είναι και ο καθένας από εμάς υποψιασμένος και να μην καταπίνει αμάσπιες τις «θαυματοουργές» θεραπείες που του προτείνει ο κάθε κομπογιαννίτης ή ο κάθε influencer

του διαδικτύου.

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι η Κύπρος διαθέτει εξαιρετικούς πλαστικούς χειρουργούς και άλλους ειδικούς επιστήμονες και να ξεκαθαρίσουμε ότι οι σημερινές μας αναφορές αφορούν μόνο τους κομπογιαννίτες και ισαρλατάνους, που θέτουν σε κίνδυνο ακόμη και τις ζωές πελατών τους. Σκοπός μας να χτυπήσουμε το καμπανάκι για όσους παρασύρονται εύκολα και απροβλημάτιστα από τις διαδραστικές σειρήνες που τους υπόσχονται ευεξία, μακροζωία, αντιγήρανση, αδυνατίσμα, αποτοξίνωση, αναζωογόνηση και άλλα παρόμοια, ενώ αυτοί που τους προσφέρουν ίσως να είναι ένα (καλοπληρωμένο κιόλας) ταξίδι εν τόπω κλοερώ, εν τόπω αναψύξεως...

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Μήπως και καμιά Αρχή κατά της... Φθοράς;

Δεν έχουν λείψει ποτέ από τη μικρο-μεγαλονοσία μας οι συγκρούσεις μεταξύ των θεσμών. Έτσι και τώρα τηρείται η «παράδοση», με την αντιπαράθεση της Νομικής Υπηρεσίας με την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς, με αφορμή την περιβόητη υπόθεση του «μαύρου κατασκοπευτικού βαν».

Οι πολίτες βλέπουν εμβρόντητοι τους δύο θεσμούς να ανταλλάσσουν επιστολές, να ανταλλάσσουν αιχμές, να ανταλλάσσουν ανακοινώσεις, διαφεύδοντας ο ένας τον άλλον και προσπαθούν να καταλάβουν τι στο καλό γίνεται και ποιος λέει την αλήθεια και ποιος όχι. Μπροστά στους πολίτες αιωρούνται (μέσω των ανταλλασομένων ανακοινώσεων), νομικίστικες ορολογίες, γριφώδεις διατυπώσεις, υπαινιγμοί, ασάφειες κ.λπ., με αποτέλεσμα να δημιουργείται μια συγκεχυμένη εικόνα που προκαλεί απορίες, αλλά και υποψίες ότι κάποιοι επιδιώκουν να ρίξουν... μαύρο στην υπόθεση, πιο μαύρο από το μαύρο βαν.

Λοιπόν. Για να απλοποιήσουμε τα πράγματα και να τα κάνουμε πιο κατανοητά για τον αναγνώστη, θα δώσουμε την αντιπαράθεση του Γενικού Εισαγγελέα Γιώργου Σαββίδη με τον Επίτροπο Διαφάνειας, Χάρη Πογιατζή, με τη χρήση... της κυπριακής διαλέκτου:

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ: Γιώργο, θέλουμε να διερευνήσουμε αυτεπάγγελτα ούλλες τες πιυχές της υπόθεσης του μαύρου βαν.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ: Ούου! Ήριτε δευτεροι. Ήδη ερευνηθήκαν ούλλες. Γιατί να κάμετε τον κόπον;

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ: Ερευνηθήκαν τζαι οι καταγγελίες για τον Βοηθόν Γενικόν Εισαγγελέαν, τον Σάββαν Αγγελίδην, για θέμαν ασυμβίβαστου;

ΣΑΒΒΙΔΗΣ: Μα εν τζαι εζητήσεται να ερευνήσετε ειδικά τον Σάββαν.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ: Ναι, αλλά να σου αθθυμίσω ότι στην συνάντησιν που είχαμεν τον Ιούλιον, όταν εκάμαμεν ξηκάθαρον ότι ηθέλαμεν να ερευνήσουμεν τζαι τον Σάββαν, τζείνος εθεώρησεν σωστόν να σηκωθεί τζαι να φύει, αφού η έρευνα αφορούσεν τζαι τον ίδιον.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ: Επιμένω ότι δεν μας εζητήσατε συγκεκριμένα να ερευνήσετε τον Σάββαν. Τζι αν σηκώθηκεν τζι έφυγεν που την συνάντησιν, εν σημαίνει ότι το έκामεν επειδή η έρευνα

αφορούσεν τον ίδιον. Έφυγεν επειδή μπορεί να είσιν πονοιζέφαλον! Τζαι για να είμαι ειλικρινής, με την στάσιν σας, Χάρη, προκαλείτε μου τζι εμέναν μεγαλύτερον πονοιζέφαλον!

Μέχρι την ώρα που γράφεται το κείμενο αυτό, δεν είναι σαφές αν η Αρχή κατά της Διαφθοράς θα προχωρήσει τελικά σε διερεύνηση της υπόθεσης του «μαύρου βαν», περιλαμβανομένης της σύγκρουσης συμφέροντος για τον Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα.

Πάντως, η δημόσια αντιπαράθεση της Νομικής Υπηρεσίας και της Αρχής κατά της Διαφθοράς, με έκανε να διερωτώμαι εάν τελικά χρειαζόμαστε την ίδρυση και μιας Αρχής κατά της... Φθοράς (των θεσμών)!

ΜΠΟΞΕΡ

Κολυμπώντας στο... «γιαούρτι»!

Μέχρι τώρα γνωρίζαμε ότι η θάλασσα μπορούσε να παρομοιασθεί με ελαιοκομικό προϊόν. «Η θάλασσα είναι λάδι σήμερα», σύμφωνα με τη γνωστή περιγραφή. Τώρα μάθαμε ότι η θάλασσα μπορεί να παραπέμπει και σε... γαλακτοκομικό προϊόν. «Στη Λεμεσό κάναμε τη θάλασσα... γιαούρτι», ανέφερε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Frederick και σύμβουλος του Υφυπουργείου Ναυτιλίας για θέματα θαλάσσιας ρύπανσης, Άγγελος Μενελάου, μιλώντας στην Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής σχετικά με τη σοβαρή ρύπανση που παρατηρείται τελευταία στον κόλπο της Λεμεσού.

Όπως εξήγησε ο καθηγητής, ο συγκεκριμένος κόλπος δέχεται πιέσεις από το λιμάνι, τις μαρίνες, τις μονάδες αφαλάτωσης, τις ιχθυοκαλλιέργειες, αλλά και αγωγούς αποστράγγισης κτηρίων. Και από τους αγωγούς αποστράγγισης οδηγούμαστε στο... στραγγιστό γιαούρτι της λεμεσιανής θάλασσας!

Είναι προφανές ότι, για να φθάσουμε στη γιαουρτοποιία της θάλασσας, οι έλεγχοι των διαφόρων πηγών ρύπανσης αποδείχθηκαν ανεπαρκείς, αλλά και ο συντονισμός των διαφόρων αρμόδιων υπηρεσιών αναποτελεσματικός.

Είναι αλήθεια ότι εδώ και χρόνια ακούμε πάνω σε επίσημη βάση παρόμοια και καταγγελίες για τη ρύπανση της θαλάσσιας περιοχής της Λεμεσού, αλλά το φαινόμενο δεν έχει αντιμετωπιστεί ακόμα αποτελεσματικά, κι έτσι βλέπουμε μονίμως στο διαδίκτυο αποκρουστικές εικόνες με διάφορες βρομίες να επιπλέουν στα νερά της θάλασσας.

Ε, μα με τέτοια κατάσταση θα συγχυτούν και οι λουόμενοι και δεν θα ξέρουν τι θα πρέπει να παίρνουν μαζί τους για να σκουπίζονται μετά το μπάνιο. Πειστές ή... ρολό τουαλέτας; Και με τι θα πασάλειβουν τα κορμιά τους; Με αντιλιακό ή με αντισηπικό;

Δεν υπάρχει καμιά ρατσιστική διάκριση στις θάλασσες της Λεμεσού. Κολυμπάς και βγαίνεις... μαύρος από τους κατράδες, ή... άσπρος από το «γιαούρτι»!

Ίσως θα πρέπει τώρα και οι περιρφημοί Κανταδόροι της Λεμεσού να προσθέσουν μια νέα καντάδα στο ρεπερτόριό τους. Ιδού μια εισήγηση της στήλης:

«Εἰς τον αφρό, εἰς τον αφρό της

θάλασσας
κάθε βρομιά πλανάται,
παρακαλώ σας κύματα
μακριά μας να την πάτε.
Σαν καϊμά, σαν καϊμάκι γιαουρτιού
λύματα κολυμπάνε,
μα ακόμα οι αρμόδιοι
σχέδια μελετάνε.
Γιαλό, γιαλό πηγαίναμε
κι όλο σε ρύπους πέφταμε»!

Πάντως φίλος Λεμεσιανός, με έντονη αίσθηση του χιούμορ, μου επεσήμανε ότι υπάρχει και η θετική πλευρά του όλου προβλήματος. Όπως λέει, οι καρχαρίες και οι μέδουσες δεν υπάρχει πιθανότητα να εμφανιστούν στις ακτές της Λεμεσού. Θα νεκατοιούν... το νερό!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “
Γουίλιαμ Γκλάντστοουν

Ο Γουίλιαμ Γκλάντστοουν γεννήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 1809 και πέθανε στις 19 Μαΐου 1898, σε ηλικία 89 ετών. Ήταν διαπρεπής Άγγλος πολιτικός του Φιλελεύθερου Κόμματος που διετέλεσε Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου. Διακρίθηκε για τη ρητορική του δεινότητα και τον φιλελληνισμό του.

Το 1834 έγινε δεύτερος Λόρδος θησαυροφύλακας και το 1835 Υφυπουργός Αποικιών, οπότε τάχθηκε επανειλημμένα υπέρ της κατάρρευσης της δουλείας στις αποικίες. Το 1862, ως Υπουργός Οικονομικών στην Κυβέρνηση Πάλμερστον, ψήφισε υπέρ της ενώσεως των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα. Το 1867 διαδέχθηκε τον Λόρδο Ρώσσελ στην αρχηγία του κόμματος των Φιλελευθέρων και το 1868 σχημάτισε την πρώτη υπό την προεδρία του κυβέρνηση, οπότε και κατάφερε να ψηφιστεί νόμος για τον διαχωρισμό των εξουσιών της Εκκλησίας από εκείνες του κράτους.

Κατά τη διάρκεια των εκλογών του 1880, με πλειοψηφία κέρδισε τις εκλογές και έγινε για δεύτερη φορά Πρωθυπουργός. Έτσι συμμετείχε στη συνδιάσκεψη στο Βερολίνο, η οποία τελικά παραχώρησε με την επιμονή του τη Θεσσαλία στην Ελλάδα, το 1881.

Το 1886 σχημάτισε την τρίτη του Κυβέρνηση με πρόγραμμα τη χορήγηση πλήρους αυτονομίας στην Ιρλανδία. Επειδή η Βουλή καταψήφισε το σχετικό νομοσχέδιο, έγιναν εκλογές το 1892, οι οποίες τον έφεραν για τέταρτη φορά στη θέση του Πρωθυπουργού.

Στην νεότερη Ελληνική Ιστορία ο Γουίλιαμ Γλάδστον συνέδεσε το όνομά του τόσο με την ένωση των Ιονίων νήσων με την Ελλάδα όσο και με το

κυπριακό ζήτημα. Ειδικότερα επί του τελευταίου, έναν χρόνο πριν πεθάνει (1897) έκανε την ακόλουθη εξομολόγηση:

«Αναλογίζομαι - έγγραφε - τι ικανοποίηση θα αισθανόμουν αν είχα την τύχη πριν από το τέλος της μικρής μου ζωής να δω τον πληθυσμό αυτής της ελληνικής νήσου (της Κύπρου) να ενσωματωθεί ύστερα από φιλικό διακανονισμό με τους αδελφούς του, του Βασιλείου της Ελλάδος».

Σημαντική είναι η απόφασή του επί Αγγλοκρατίας να συνεχίσουν τα Ελληνικά σχολεία της Κύπρου να διδάσκουν στην ελληνική γλώσσα, σε αντίθεση με εισήγηση που του έκαναν όταν ήταν Υπουργός Αποικιών, απαντώντας ότι «δεν αξίζει να κάνουμε στους Έλληνες ό,τι κάναμε σε άλλους λαούς, δηλαδή να τους επιβάλουμε τη γλώσσα μας».

Ο Γλάδστον ήταν από τους πρώτους Βρετανούς πολιτικούς που υιοθέτησε την πολιτική άποψη ότι η Βρετανία μπορούσε να παρεμβαίνει για την προστασία των χριστιανικών μειονοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και μάλιστα να δικάζει τους υπεύθυνους για τις διώξεις τους. Η εκστρατεία του Γλάδστοντος υπέρ των Ορθοδόξων της Τουρκίας προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον σε κύκλους της Βρετανίας, περιλαμβανομένων των Αγγλικανικών Εκκλησιών, και σχηματίστηκαν διάφορες οργανώσεις για την υποστήριξη Αρμενίων, Ασσυρίων και Ελλήνων Ορθοδόξων της Τουρκίας.

Σε ένδειξη ευγνωμοσύνης προς τον μεγάλο Φιλέλληνα στήθηκε, μετά από πανελλήνιο έρανο, ο ανδριάντας του στην είσοδο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως ελάχιστος φόρος τιμής σε ένα μεγάλο και αληθινό Φιλέλληνα.

Για περισσότερες πληροφορίες
αποιαθείτε στο www.artaeri.com.
Μακαρίου 71, Α/σία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΟΡΠΑΣ

Ο άνθρωπος που έμαθε να ξανασηκώνεται χωρίς να περπατά

Μιλά για τη διάγνωση, την αναπηρία, την επιστροφή στο ποδόσφαιρο και την απόφασή του να προσφέρει μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση

Ο Γιώργος Γεωργίου Ζορπάς είναι ένας άνθρωπος που κλήθηκε να ξαναχτίσει τη ζωή του από την αρχή. Μια σοβαρή περιπέτεια υγείας και η αναπηρία που ακολούθησε άλλαξαν ριζικά την καθημερινότητά του, όχι όμως και τη διάθεσή του να συνεχίσει να διεκδικεί, να προσφέρει και να παραμένει ενεργός μέσα στην κοινωνία. Από το ποδόσφαιρο και την προπονητική μέχρι την τοπική αυτοδιοίκηση, η διαδρομή του χαρακτηρίζεται από επιμονή, θέληση και μια σταθερή προσπάθεια να αποδείξει ότι η αναπηρία δεν μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στη συμμετοχή και στη δημιουργία.

Η στιγμή της διάγνωσης παραμένει μέχρι σήμερα βαθιά χαραγμένη στη μνήμη του. Οι πρώτες σκέψεις του ήταν γεμάτες φόβο, κυρίως για τα παιδιά του και για όλα όσα ονειρευόταν γι' αυτά. Όπως εξομολογείται στη «Σημερινή», τις πρώτες ώρες πίστεψε ότι είχε έρθει «το τέλος του κόσμου». Σταδιακά, όμως, η αγωνία μετατράπηκε σε απόφαση για μάχη, με την οικογένεια, τους συγγενείς και τους φίλους του να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προσπάθειά του να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα.

Ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια αυτής της πορείας ήταν η επιστροφή του στο ποδόσφαιρο. Από αναπηρικό αμαξίδιο βρέθηκε ξανά στον πάγκο, προπονώντας ομάδες U16 και U19 για δύο συνεχόμενες χρονιές. Μια επιστροφή που, πέρα από τη συναισθηματική της διάσταση, είχε για τον ίδιο και έναν ξεκάθαρο συμβολισμό: ότι ένας άνθρωπος μπορεί να συνεχίσει να εργάζεται, να δημιουργεί και να καθοδηγεί άλλους, ακόμη κι όταν οι συνθήκες της ζωής του έχουν αλλάξει δραματικά.

Η ανάγκη του να προσφέρει τον οδηγό αργότερα και στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπου διεκδίκησε και κατέκτησε τη θέση του Αντιδημάρχου Πόλεως Χρυσοχούς. Όπως εξηγεί, ήθελε μέσα από τη δική του παρουσία να αποδείξει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να έχουν ενεργό ρόλο στην πολιτική ζωή και να προσφέρουν ουσιαστικά στον τόπο και στους συμπολίτες τους.

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο Γιώργος Γεωργίου Ζορπάς αναφέρεται χωρίς υπεκφυγές στις δυσκολίες που αντιμετώπισε, στις συμπεριφορές που τον πλήγωσαν, αλλά και στους ανθρώπους που στάθηκαν πραγματικά δίπλα του. Μιλά για τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν για τα άτομα με αναπηρία, για την ανάγκη ισότιμης πρόσβασης, για τη σημασία του σεβασμού και για την άγνοια που, όπως επισημαίνει, πολλές φορές αποτελεί μεγαλύτερο πρόβλημα ακόμη και από τις ίδιες τις ελλείψεις στις υποδομές.

Πίσω, πάντως, από τη δημόσια εικόνα του αιρετού, του προπονητή και του ανθρώπου που συχνά χαρακτηρίζεται ως «παράδειγμα δύναμης», ο ίδιος επιμένει να παρουσιάζει τον εαυτό του με πολύ πιο απλό τρόπο: ως έναν άνθρωπο πρόθυμο να βοηθήσει, να ακούσει και να σταθεί δίπλα σε όποιον τον χρειάζεται.

Στη συνέντευξη του, ξεδιπλώνει τη διαδρομή από τη διάγνωση μέχρι την επανεκκίνηση, από το ποδόσφαιρο μέχρι την πολιτική και από τον φόβο μέχρι την αποδοχή, μεταφέροντας ένα μήνυ-

μα που ο ίδιος θεωρεί ουσιαστικό: ότι κάθε άνθρωπος κρύβει μέσα του πολύ περισσότερη δύναμη απ' όση πιστεύει.

Ποιος είναι ο Γιώργος Γεωργίου Ζορπάς πίσω από τη δημόσια εικόνα;

Είμαι ένας άνθρωπος ευαίσθητος, πάντα πρόθυμος να βοηθήσω όποιον

“**«Ήταν σαν να γεννήθηκα ξανά και έπρεπε να μάθω τη ζωή από την αρχή»**

με χρειαστεί. Μου αρέσει να προσφέρω με χαμόγελο, είμαι δοπικός και πιστεύω πως η καλοσύνη δεν κοστίζει τίποτα. Όσοι με γνωρίζουν, ξέρουν επίσης ότι έχω πολύ χιούμορ και προσπαθώ, ακόμη και στις δύσκολες στιγμές, να βρίσκω έναν λόγο να χαμογελώ. Παρά τις δυσκολίες που πέρασα, έμαθα να

είμαι δυνατός και να αντιμετωπίζω τη ζωή με αισιοδοξία.

Πώς ήταν η στιγμή που μάθατε τη διάγνωση σας;

Θυμάμαι εκείνη τη στιγμή σαν να ήταν χθες. Τις πρώτες ώρες δεν κατάφερα να το διαχειριστώ. Πίστεψα πραγματικά ότι είχε έρθει το τέλος του κόσμου, ότι θα πέθαινα και θα άφηνα πίσω τα παιδιά μου και όλα όσα ονειρευόμουν γι' αυτά. Ήταν ο μεγαλύτερός μου φόβος.

Σιγά-σιγά, όμως, κατάλαβα ότι δεν θα πέθαινα. Θα έπρεπε να παλέψω. Εκεί άλλαξε ο τρόπος που έβλεπα τη ζωή. Με τη στήριξη της οικογένειας, των συγγενών και των φίλων μου, βρήκα τη δύναμη να συνεχίσω και να δώσω τη μάχη μου.

Τι άλλαξε περισσότερο στη ζωή σας μετά την αναπηρία;

Οι αλλαγές ήταν τεράστιες. Ήταν σαν να γεννήθηκα ξανά και έπρεπε να μάθω τη ζωή από την αρχή. Έμαθα να «περπατώ» με διαφορετικό τρόπο, να αυτοεξυπηρετούμαι, να διαβάζω το σώμα μου και να καταλαβαίνω τι χρειάζεται κάθε στιγμή.

Η μεγαλύτερη δύναμή μου ήταν η σύζυγός μου και τα παιδιά μου. Αυτοί μου έδωσαν την αυτοπεποίθηση να σηκωθώ ξανά και να τους δείξω ότι η μόνη διαφορά ανάμεσα σε μένα και στους υπόλοιπους είναι ότι δεν περπατώ. Όλα τα άλλα μπορώ να τα κάνω μόνος μου, όπως όλοι οι άνθρωποι. Και όταν είδα ότι υπάρχουν άνθρωποι που αντιμετωπίζουν ακόμη μεγαλύτερες δυσκολίες, κατάλαβα πως δεν είχα δικαίωμα να τα παρατήσω.

Ποιοι άνθρωποι στάθηκαν πραγματικά δίπλα σας;

Σίγουρα η δική μου οικογένεια, η οικογένεια της συζύγου μου και λίγοι πραγματικά καλοί φίλοι που έμειναν δίπλα μου. Δυστυχώς, υπήρξαν και άνθρωποι που απομακρύνθηκαν.

Για μένα, ουσιαστική στήριξη δεν είναι τα μεγάλα λόγια. Είναι να μπορείς να σηκώσεις το τηλέφωνο και να ξέρεις ότι ο άλλος θα είναι εκεί για να σε ακούσει πραγματικά, όχι απλώς για να απαντήσει από υποχρέωση.

Υπήρξαν στιγμές που πληγωθήκατε από συμπεριφορές ή λόγια;

Ναι, υπήρξαν και πιστεύω ότι πάντα θα υπάρχουν. Όμως, είμαι ένας άνθρωπος που συγχωρεί εύκολα. Προσπαθώ να καταλαβαίνω ότι όλοι κάνουμε λάθη και δίνω δεύτερες και τρίτες ευκαιρίες. Δεν κρατώ κακία σε κανέναν.

Όταν μιλάμε για την αναπηρία, το

μόνο που ζω είναι να μας βλέπουν και να μας αντιμετωπίζουν ισότιμα. Έχουμε όλοι τα ίδια δικαιώματα και είμαστε ισότιμα μέλη της κοινωνίας. Δεν ζητάμε προνόμια· ζητάμε σεβασμό και ίσες ευκαιρίες.

Η επιστροφή σας στο ποδόσφαιρο ως προπονητής τι σήμαινε για εσάς;

Ούτε εγώ δεν πίστευα στην αρχή ότι θα επέστρεφα. Ευχαριστώ όλους όσους με πίστεψαν και με στήριξαν. Είχα την τιμή να γίνω ο πρώτος προπονητής στην Κύπρο που προπονούσε ομάδες U16 και U19 από αναπηρικό αμαξίδιο, για δύο συνεχόμενες χρονιές.

Δεν θα σας κρύψω ότι ακόμη μου λείπει η μυρωδιά του γρασιδιού. Η πρώτη φορά που βρέθηκα ξανά στον πάγκο ήταν πολύ συγκινητική. Ταυτόχρονα, όμως, μου έδωσε δύναμη να συνεχίσω και να δείξω σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, ιδιαίτερα σε όσους έχουν κλειστεί στο σπίτι τους, ότι μπορούμε να καταφέρουμε πολλά όταν έχουμε θέληση, πίστη και δύναμη.

Γιατί αποφασίσατε να διεκδικήσετε τη θέση του Αντιδημάρχου;

Υπήρχαν τρεις βασικοί λόγοι. Ο πρώτος ήταν να αποδείξω ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασχοληθούν με την πολιτική και να προσφέρουν στον τόπο και στους συμπολίτες τους.

Ο δεύτερος ήταν ότι είχα τον χρόνο να αφοσιωθώ σε αυτήν την προσπάθεια, αφού δεν είχα άλλη επαγγελματική απασχόληση.

Ο τρίτος, και σημαντικότερος, ήταν η αγάπη για τον τόπο όπου γεννήθηκα και μεγάλωσα. Όταν εκλέχθηκα, είπα

ότι όσα υποσχεθήκαμε προεκλογικά πρέπει να γίνουν πράξη. Για μένα, βασικές αρχές είναι η καθημερινή ενημέρωση των δημοτών και η απόλυτη διαφάνεια. Αυτό προσπαθώ να υπηρετώ καθημερινά εδώ και σχεδόν δυόμιση χρόνια.

Ποια εμπόδια αντιμετωπίζετε ακόμη σήμερα ως άτομο με αναπηρία;

Το μεγαλύτερο εμπόδιο πολλές

φορές δεν είναι οι υποδομές, αλλά η άγνοια. Με ενοχλεί όταν κάποιος πάρει πάνω σε πεζοδρόμιο ή σε χώρο στάθμευσης ΑμεΑ και λέει «μόνο για

δύο λεπτά». Αυτά τα δύο λεπτά μπορεί να στερήσουν από κάποιον την πρόσβαση ή την αξιοπρέπειά του.

Στην Πόλη Χρυσοχούς έχουν γίνει σημαντικά βήματα με νέες υποδομές, πεζοδρόμια και προσβάσιμες παρελίξεις. Όμως υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν και είμαι αποφασισμένος να συνεχίσουμε, ώστε η πόλη μας να γίνει ακόμη πιο φιλική τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες.

«Η μόνη διαφορά ανάμεσα σε μένα και στους υπόλοιπους είναι ότι δεν περπατώ»

Τι σας ρωτούν περισσότερο τα παιδιά όταν σας συναντούν;

Η πιο συχνή ερώτηση είναι τι έπαθα και πώς μπορώ να πηγαίνω παντού με το αναπηρικό μου αμαξίδιο. Μέσα από αυτές τις συναντήσεις γεννιέται ένας όμορφος διάλογος.

Πιστεύω ότι κερδίζουν και τα παιδιά, γιατί μαθαίνουν να βλέπουν την αναπηρία χωρίς φόβο ή προκατάληψη. Αλλά περισσότερο κερδίζω εγώ, γιατί βλέπω την αθωότητα στα μάτια τους και προσπαθώ να απαντώ στις δύσκολες ερωτήσεις τους με τρόπο που να τους διδάσκει την αξία της αποδοχής και του σεβασμού.

Ποιο μήνυμα θέλετε να αφήσετε μέσα από τη δική σας πορεία;

Πολλοί με χαρακτηρίζουν παράδειγμα δύναμης, γιατί βάζουν τον εαυτό τους στη δική μου θέση και αναρωτιούνται αν θα τα κατάφερναν. Η απάντησή μου είναι ότι κάθε άνθρωπος κρύβει μέσα του πολύ μεγαλύτερη δύναμη απ' όση πιστεύει.

Με θέληση, πίστη και επιμονή μπορούμε να ξεπεράσουμε εμπόδια που μοιάζουν βουνά.

Πίσω, όμως, από τη δημόσια εικόνα θέλω όλοι να ξέρουν κάτι πολύ απλό: είμαι ο Γιώργος, ο φίλος τους. Ένας άνθρωπος που, οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας, αν μπορεί να βοηθήσει, θα το κάνει. Δεν θέλω κανείς να διατάζει να με πάρει τηλέφωνο, να έρθει στο γραφείο μου ή ακόμη και να χτυπήσει την πόρτα του σπιτιού μου.

Η αναπηρία δεν με καθόρισε ως άνθρωπο. Με έκανε πιο δυνατό, πιο ανθρωπινό και μου έδωσε έναν ακόμη λόγο να υπηρετώ τον τόπο και τους ανθρώπους του.

η ηχώ της Κύπρου

Echoes of Cyprus

Παραγωγή του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών
Σκηνοθεσία: Δανάη Στυλιανού
Έρευνα-Παρουσίαση: Δρ Νικολέττα Δημητρίου

28 Σεπτεμβρίου 2026 | 19:00
Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας
Είσοδος ελεύθερη

Κρατήσεις:
www.more.com &
Ταμείο Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας

Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας
Nicosia International Festival

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ψηφιακή Τηλεόραση:

Υποχρεωτική μετάβαση στη νέα πλατφόρμα μετά τις 10 Οκτωβρίου

Η μετάβαση στη νέα ψηφιακή τηλεόραση φέρνει ποιότητα HD/4K. Αναβαθμίστε τον εξοπλισμό σας πριν την οριστική διακοπή.

1

Ελέγξτε αν η τηλεόρασή σας είναι συμβατή και εντοπίστε τα κανάλια HD.

Πραγματοποιήστε αυτόματο επανασυντονισμό για να βρείτε το νέο σήμα υψηλής ευκρίνειας.

2

Αν δεν είναι, προμηθευτείτε αποκωδικοποιητή με σήμανση CE.

Επιλέξτε μια συσκευή τύπου DVB-T2 για να αναβαθμίσετε την παλιά σας τηλεόραση.

3

Σε περίπτωση προβλήματος, ελέγξτε την κεραία και την καλωδίωσή σας.

Βεβαιωθείτε ότι η εγκατάστασή σας είναι σε καλή κατάσταση για σταθερή λήψη.

4

Αν χρειαστεί, ζητήστε τεχνική βοήθεια.

Απευθυνθείτε σε ειδικό για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων σύνδεσης.

10 Οκτωβρίου 2026

Κάντε τις απαραίτητες ενέργειες σήμερα!

Πληροφορίες: www.hellas-sat.digital Δωρεάν υποστήριξη: Τηλ.: 22000737

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΣΤΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ:

Γιατί μια κερδοφόρα εταιρεία μπορεί να ξεμείνει από χρήματα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΟΥΡΟΥΝΑΣ*

Στην οικονομική εικόνα μιας επιχείρησης, το κέρδος είναι συνήθως ο αριθμός που τραβά πρώτος την προσοχή.

Όταν οι πωλήσεις αυξάνονται και τα αποτελέσματα είναι θετικά και κερδοφόρα, δημιουργείται εύκολα η εντύπωση ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε ασφαλή πορεία. Η πραγματικότητα, όμως, δεν είναι πάντα τόσο απλή.

Μια εταιρεία μπορεί να είναι κερδοφόρα και ταυτόχρονα να δυσκολεύεται να πληρώσει έγκαιρα τις υποχρεώσεις της. Πώς γίνεται να υπάρχουν κέρδη, αλλά να λείπουν τα χρήματα;

Η απάντηση βρίσκεται στο γεγονός ότι η κερδοφορία και η ρευστότητα (ταμειακές ροές) είναι δύο διαφορετικά πράγματα.

Μια εταιρεία μπορεί, για παράδειγμα, να πραγματοποιήσει μια μεγάλη πώληση και να την καταγράψει ως έσοδο, σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα σε δεδουλευμένη βάση. Με απλά λόγια, τα έσοδα και τα έξοδα καταγράφονται

όταν προκύπτουν, και όχι όταν εισπράττονται ή πληρώνονται.

Αν ο πελάτης πληρώσει μετά από δύο ή τρεις μήνες, το έσοδο εμφανίζεται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα χρήματα δεν έχουν ακόμη φτάσει στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης. Στα χαρτιά, η πώληση έχει γίνει. Στην πράξη, τα χρήματα δεν έχουν εισπραχθεί ακόμη.

Στο μεταξύ, η επιχείρηση συνεχίζει να λειτουργεί. Οι μισθοί και οι προμηθευτές πρέπει να πληρωθούν, και τα ενοίκια, οι φόροι και οι δόσεις δανείων δεν μπορούν να περιμένουν μέχρι να εισπράξει η εταιρεία.

Σ' αυτό το παράδειγμα φαίνεται η ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στην

κερδοφορία και στη ρευστότητα. Μια επιχείρηση χρειάζεται όχι μόνο κέρδη, αλλά και επαρκή ρευστότητα για να καλύπτει τις υποχρεώσεις της, για να συνεχίσει.

Η ανάπτυξη συνήθως θεωρείται θετικό σημάδι. Περισσότερες πωλήσεις, περισσότεροι πελάτες και νέες επενδύσεις δείχνουν ότι η εταιρεία κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Όμως η ανάπτυξη κοστίζει.

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, τα νέα δάνεια προς επιχειρήσεις εκτός του τραπεζικού και χρηματοοικονομικού τομέα ανήλθαν σε €2,7 δισ. κατά το πρώτο δεκάμηνο του 2025, το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί μέχρι σήμερα. Η εξέλιξη

αυτή αντανάκλα, μεταξύ άλλων, αυξημένες ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης και επενδύσεις.

Μια εταιρεία που επεκτείνεται μπορεί να χρειαστεί περισσότερα αποθέματα, νέο προσωπικό, εξοπλισμό ή μεγαλύτερες εγκαταστάσεις. Όλα αυτά απαιτούν χρήματα άμεσα, ενώ τα έσοδα πιθανότατα θα έρθουν αργότερα.

Εδώ εμφανίζεται και η σημασία του κεφαλαίου κίνησης. Οι απαιτήσεις από πελάτες, τα αποθέματα και οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές επηρεάζουν πόσα χρήματα είναι πραγματικά διαθέσιμα και πότε.

Μια επιχείρηση μπορεί, για παράδειγμα, να εισπράττει από τους πελάτες της μετά από 90 ημέρες, ενώ οι προμηθευτές της απαιτούν πληρωμή μέσα σε 30. Η διαφορά αυτή πρέπει να καλυφθεί από κάπου. Και όσο αυξάνονται οι πωλήσεις, τόσο μεγαλύτερη μπορεί να γίνει αυτή η χρηματοδοτική ανάγκη.

Με έναν παράδοξο τρόπο, λοιπόν, η ίδια η ανάπτυξη μπορεί να δημιουργήσει οικονομική πίεση. Γι' αυτό η κατάσταση μιας εταιρείας δεν πρέπει να αξιολογείται μόνο μέσα από το τελικό της κέρδος.

Το ερώτημα δεν είναι μόνο: «Πόσο κέρδος παρουσίασε η εταιρεία;». Αλλά και: «Πότε θα εισπράξει τα χρήματα και πότε πρέπει να τα πληρώσει;».

Εδώ βρίσκεται και η σημασία των

ταμειακών ροών. Μια εταιρεία που παρουσιάζει κέρδη αλλά χρειάζεται συνεχώς νέο δανεισμό για τις καθημερινές της ανάγκες δεν μπορεί και δεν είναι σωστό να αξιολογείται μόνο από την κερδοφορία της.

Από την άλλη, μια προσωρινή αρνητική ταμειακή ροή δεν σημαίνει πάντα ότι κάτι πηγαίνει λάθος. Μπορεί η επιχείρηση να επενδύει σε εξοπλισμό, τεχνολογία ή μια επέκταση που θα δημιουργήσει αξία στο μέλλον.

Οι αριθμοί, λοιπόν, από μόνοι τους δεν αρκούν. Χρειάζονται ερμηνεία.

Η κερδοφορία είναι σημαντική, αλλά δεν είναι ο μοναδικός δείκτης οικονομικής υγείας. Μια υγιής επιχείρηση χρειάζεται να γνωρίζει όχι μόνο πόσα κερδίζει, αλλά και πότε θα εισπράξει, πότε πρέπει να πληρώσει και πόσο περιθώριο διαθέτει αν κάτι δεν εξελιχθεί όπως είχε προγραμματιστεί.

Γιατί μια εταιρεία δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα μόνο όταν παύει να είναι κερδοφόρα. Μπορεί να αντιμετωπίσει σοβαρό πρόβλημα πολύ νωρίτερα, όταν η διαθέσιμη ρευστότητα δεν επαρκεί για να συνεχίσει να λειτουργεί.

Γιατί, στο τέλος της ημέρας, τα κέρδη μπορούν να υπάρχουν στις οικονομικές καταστάσεις. Οι υποχρεώσεις, όμως, πληρώνονται με χρήματα.

* Team Member, Ελεγκτικές Υπηρεσίες, KPMG Κύπρου

Περισσότερα φαρμακεία, εντονότερος ανταγωνισμός;

ΑΠΟΨΗ

ΔΡ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ

Αρκεί μια διαδρομή σε ορισμένες εμπορικές περιοχές των αστικών κέντρων για να διαπιστώσει κανείς πόσο έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια η παρουσία φαρμακείων σε μικρή γεωγραφική απόσταση.

Η εικόνα αυτή γεννά ένα φαινομενικά απλό ερώτημα: περισσότερα φαρμακεία σημαίνουν κατ' ανάγκην εντονότερο ανταγωνισμό και, κατ' επέκτασιν, καλύτερο αποτέλεσμα για τον πολίτη;

Η απάντηση έχει σημασία για τη γεωγραφική πρόσβαση των ασθενών, τη μακροχρόνια βιωσιμότητα της παροχής φαρμακευτικών υπηρεσιών και, τελικά, το κόστος του ΓεΣΥ.

Η απόφαση που άλλαξε τα δεδομένα

Η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού παρενέβη ενεργά στο ζήτημα των γεωγραφικών και πληθυσμιακών κριτηρίων για νέες συμβάσεις φαρμακείων με το ΓεΣΥ. Εξέφρασε επιφυλάξεις για τέτοιους περιορισμούς και τάχθηκε υπέρ άλλων μέτρων, όπως κινήτρων για εγκατάσταση σε περιοχές με ανεπαρκή κάλυψη.

Τον Μάρτιο του 2021, ο ΟΑΥ αναθεώρησε την προσέγγισή του, καταργώντας τα γεωγραφικά και πληθυσμιακά κριτήρια και επαναφέροντας τη δυνατότητα σύναψης νέων συμβάσεων χωρίς τους πρόσθετους αυτούς περιορισμούς.

Το γεγονός, ωστόσο, ότι οι ρυθμιστικοί περιορισμοί εισόδου πρέπει να ελέγχονται δεν σημαίνει ότι είναι εκ προοιμίου επιζήμιοι για τον ανταγωνισμό. Το κρίσιμο είναι ποιον σκοπό εξυπηρετούν, πώς λειτουργούν στην πράξη και ποιες επιπτώσεις έχουν.

Το ερώτημα, επομένως, είναι κατά πόσον η προσέγγιση που επικράτησε τότε σπρίχθηκε σε ολοκληρωμένη οικονομική αξιολόγηση της συγκεκριμένης αγοράς.

Η οικονομική θεωρία

Η οικονομική θεωρία είναι σαφής: η ελεύθερη είσοδος δεν οδηγεί πάντοτε ούτε στον κοινωνικά επιθυμητό αριθμό επιχειρήσεων, ούτε στη βέλτιστη γεωγραφική κατανομή τους.

Σε αγορές με σημαντικά σταθερά κόστη και έντονη τοπική διάσταση μπορεί να υπάρξει υπερβολική είσοδος στις εμπορικά ελκυστικότερες περιοχές. Ένας νέος πάροχος μπορεί κυρίως να μετατοπίζει υφιστάμενη πελατεία, χωρίς να δημιουργεί αντίστοιχη νέα ζήτηση ή πρόσθετη κοινωνική αξία.

Με άλλα λόγια, περισσότερες επιχειρήσεις στην ίδια περιοχή δεν σημαίνουν αυτομάτως περισσότερη αξία για την κοινωνία. Στα φαρμακεία αυτό έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Για μεγάλο μέρος των φαρμάκων που διατίθενται μέσω του ΓεΣΥ, τα φαρμα-

κεία δεν ανταγωνίζονται μεταξύ τους στην τιμή, αφού αυτή δεν καθορίζεται ελεύθερα από το κάθε φαρμακείο.

Η ανταγωνιστική πίεση εκδηλώνεται κυρίως στην ποιότητα εξυπηρέτησης, τη διαθεσιμότητα, την ευκολία πρόσβασης και τη γεωγραφική εγγύτητα. Ένα πρόσθετο φαρμακείο σε περιοχή με ήδη υψηλή πυκνότητα μπορεί, επομένως, να προσφέρει μικρότερο όφελος από ένα νέο φαρμακείο σε περιοχή με περιορισμένη κάλυψη.

Η γεωγραφική κατανομή επηρεάζει άμεσα την πρόσβαση, τις πραγματικές επιλογές των ασθενών και την αποτελεσματικότητα του ανταγωνισμού.

Περισσότερα φαρμακεία, ίδιος προϋπολογισμός

Υπάρχει και μια δεύτερη ιδιαιτερότητα: ο σφαιρικός προϋπολογισμός. Η αύξηση του αριθμού των φαρμακείων δεν αυξάνει από μόνη της ούτε τη ζήτηση ούτε το συνολικό ποσό που διαθέτει το ΓεΣΥ για την αμοιβή τους. Αν ο προϋπολογισμός παραμένει ο ίδιος, κατανέμεται μεταξύ περισσότερων παρόχων, ασκώντας πίεση στην αμοιβή και στη δραστηριότητα ανά φαρμακείο.

Εάν αυτή η πίεση οδηγήσει σε προβλήματα βιωσιμότητας, μπορεί στο μέλλον να δημιουργηθούν απαιτήσεις για αύξηση των αμοιβών ή του

σχετικού προϋπολογισμού του ΓεΣΥ για τα φαρμακεία.

Θα πρόκειται ουσιαστικά για τη δημοσιονομική συνέπεια μιας υπεραπλοστευμένης αντίληψης ότι περισσότερες επιχειρήσεις συνεπάγονται κατ' ανάγκην εντονότερο ανταγωνισμό, παραδοχή που σαφώς δεν επιβεβαιώνεται από την οικονομική θεωρία.

Η υπερευκέντρωση και η αγορά ακινήτων

Η υπερβολική συγκέντρωση φαρμακείων σε συγκεκριμένες περιοχές μπορεί να δημιουργεί και στρεβλώσεις στην αγορά επαγγελματικών ακινήτων. Η αυξημένη ζήτηση για καταστήματα στις ίδιες εμπορικές ζώνες μπορεί να ασκεί ανοδική πίεση στα μισθώματα και να εκτοπίζει άλλες χρήσεις ή επιχειρήσεις.

Έτσι, το ζήτημα δεν περιορίζεται μόνο στον αριθμό των φαρμακείων, αλλά επεκτείνεται στη συνολικότερη λειτουργία των τοπικών αγορών.

Δεν είναι τυχαίο ότι γεωγραφικά και πληθυσμιακά κριτήρια για φαρμακεία συναντώνται και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Το κρίσιμο δεν είναι η ύπαρξη περιορισμού καθαυτού, αλλά κατά πόσον αυτός στηρίζεται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια, είναι αναλογικός και συμβάλλει σε πιο ισορροπημένη γεωγραφική κατανομή των φαρμακείων.

Ήρθε η ώρα για μια νέα αξιολόγηση;

Ίσως, λοιπόν, έχει έρθει η στιγμή ο ΟΑΥ να επανεξετάσει τα γεωγραφικά και πληθυσμιακά κριτήρια για νέες συμβάσεις με φαρμακεία στο ΓεΣΥ.

Η αξιολόγηση πρέπει να εξετάσει πού υπάρχει ανεπαρκής κάλυψη και πού υπερβολική συγκέντρωση, πώς εκδηλώνεται στην πράξη ο ανταγωνισμός και ποιες είναι οι μακροχρόνιες επιπτώσεις στον σφαιρικό προϋπολογισμό και στο κόστος του ΓεΣΥ.

Η πολιτική ανταγωνισμού δεν έχει ως αυτοσκοπό τη μεγιστοποίηση του αριθμού των επιχειρήσεων, αλλά τη διαμόρφωση συνθηκών που οδηγούν, ιδίως μακροπρόθεσμα, σε καλύτερα αποτελέσματα για τους καταναλωτές ως προς τις τιμές, την ποιότητα, τις επιλογές και την πρόσβαση.

Αυτό προϋποθέτει ορθή κατανόηση του τρόπου λειτουργίας κάθε αγοράς. Διαφορετικά, η εσφαλμένη παραδοχή ότι η αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων συνεπάγεται κατ' ανάγκην εντονότερο ανταγωνισμό μπορεί τελικά να υπονομεύσει τόσο την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς όσο και τα συμφέροντα των καταναλωτών.

*Οικονομολόγος με ειδίκευση στα οικονομικά του ανταγωνισμού και Διευθύνων Σύμβουλος της Trojan Economics

Ο Προϋπολογισμός του 2027 – Δημοσιονομική πολιτική

Υποχώρηση του δημόσιου χρέους από 62,7 % του ΑΕΠ το 2024 στο 38,4 % το 2029

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Ο Προϋπολογισμός του 2027 παρουσιάζει μια εικόνα, η οποία, με την πρώτη ματιά, δημιουργεί θετικές εντυπώσεις. Το προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου 2027-2029, που παρουσιάστηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 16 Σεπτεμβρίου, προβλέπει δημοσιονομικό πλεόνασμα 2,8% του ΑΕΠ το 2027, πρωτογενές πλεόνασμα 4% και σημαντική υποχώρηση του δημόσιου χρέους, από 62,7% του ΑΕΠ το 2024 στο 38,4% το 2029. Πρόκειται αναμφίβολα για μεγέθη που αρκετές χώρες της Ευρωζώνης θα ήθελαν να παρουσιάζουν.

Το ερώτημα, ωστόσο, δεν είναι μόνο αν οι αριθμοί είναι θετικοί. Είναι κατά πόσον μπορούμε να κατανοήσουμε πώς προκύπτουν και, κυρίως, αν μπορούμε να τους ελέγξουμε. Εδώ βρίσκεται ένα από τα βασικά προβλήματα της παρούσας. Σε ένα υλικό μόλις δεκαετούς διαφανειών δεν υπάρχει ουσιαστικά πρόβλεψη για τα κρατικά έσοδα κατά την επόμενη τριετία. Ο μοναδικός πίνακας που αφορά έσοδα παρουσιάζει τις εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας για τους πρώτους επτά μήνες του 2026. Έτσι, το πλεόνασμα παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα, χωρίς να δίνονται όλα τα στοιχεία που θα επέτρεπαν στον αναγνώστη να παρακολουθήσει με σαφήνεια πώς προκύπτει.

Υπολογισμός

Την ίδια στιγμή, χρησιμοποιούνται διαφορετικές βάσεις υπολογισμού. Οι δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης παρουσιάζονται σε ταμειακή βάση, ενώ τα στοιχεία για το δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης υπολογίζονται με διαφορετικό τρόπο. Αυτό δυσκολεύει σημαντικά τη σύγκριση των στοιχείων. Ενδεικτικό είναι ότι τα στοιχεία της γενικής κυβέρνησης για έσοδα €16,9 δισ., δαπάνες €15,8 δισ. και πλεόνασμα €1,1 δισ., τα οποία περιλαμβάνονταν στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής του περασμένου Ιουνίου, δεν εμφανίζονται στην ίδια παρουσίαση.

Ακόμη μεγαλύτερη προσοχή χρειάζεται στο θέμα του πληθωρισμού. Ο προϋπολογισμός στηρίζεται στην παραδοχή ότι ο πληθωρισμός θα ανέλθει κατά μέσο όρο στο 4,5% το 2026 και θα υποχωρήσει στο 2,5% το 2027. Ωστόσο, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών αυξήθηκε από 1,2% τον Ιανουάριο σε 5,2% τον Αύγουστο, που αποτελεί μαν από τις υψηλότερες επιδόσεις

στην Ευρωζώνη.

Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί ερωτήματα για τις προβλέψεις των επόμενων μηνών. Από τη μια πλευρά, ο μέσος πληθωρισμός του 2026 μπορεί τελικά να είναι χαμηλότερος από την αρχική πρόβλεψη, γεγονός που θα επηρεάσει και τα ονομαστικά φορολογικά έσοδα. Από την άλλη, η πρόσφατη ανοδική πορεία των τιμών σημαίνει ότι, για να επιτευχθεί μέσος πληθωρισμός 2,5% το 2027, θα χρειαστεί σημαντική αποκλιμάκωση, ιδιαίτερα στις τιμές της ενέργειας.

Ένα σημαντικό μέρος της προβλεπόμενης βελτίωσης των δημόσιων οικονομικών φαίνεται επίσης να συνδέεται με την ολοκλήρωση προσωρινών μέτρων στήριξης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επισημάνει ότι η επιδείνωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος το 2026 συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη φορολογική μεταρρύθμιση, ενώ η βελτίωση το 2027 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από τη λήξη των μειώσεων στον ΦΠΑ για το ηλεκτρικό ρεύμα και ορισμένα βασικά αγαθά. Τα μέτρα αυτά ισχύουν μέχρι τον Μάρτιο του 2027.

Εδώ βρίσκεται μια ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος. Η βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στην υπόθεση ότι τα συγκεκριμένα μέτρα θα ολοκληρωθούν κανονικά. Αυτό όμως θα συμβεί σε μια περίοδο κατά την οποία το κόστος ζωής εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική ανησυχία για τα νοικοκυριά και ενώ οι προεδρικές εκλογές θα απέχουν μόλις έντεκα μήνες. Επομένως, πρόκειται για μια υπόθεση που χρειάζεται να παρακολουθείται στενά, καθώς ενδέχεται να υπάρξουν πιέσεις για παράταση μέτρων στήριξης.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται και στην παρουσίαση των κρατικών δαπανών. Στον βασικό πίνακα περιλαμβάνονται και οι αποπληρωμές δανείων, οι οποίες για το 2027 ανέρχονται σε περίπου €2,5 δισ. Οι αποπληρωμές

όμως δεν αποτελούν, με την ίδια έννοια, κρατική δαπάνη όπως οι μισθοί, οι υπηρεσίες ή οι επενδύσεις. Η συμπερίληψή τους στο συνολικό ποσό μπορεί να δημιουργήσει λανθασμένη εικόνα για την πραγματική πορεία των δαπανών.

Αν αφαιρεθούν οι αποπληρωμές, οι πραγματικές δαπάνες αυξάνονται από περίπου €10,1 δισ. το 2025 σε €11,4 δισ. το 2026 και €11,9 δισ. το 2027, φτάνοντας περίπου €12,8 δισ. το 2029. Επομένως, η εικόνα που δημιουργείται από τη συνολική δαπάνη είναι διαφορετική από εκείνη που προκύπτει όταν εξετάσουμε τις

Η έκτακτη αμυντική εισφορά εμφανίζεται να αυξάνεται σημαντικά, στα €340,2 εκατ. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης συνδέεται με το παλαιότερο φορολογικό καθεστώς και με κέρδη προηγούμενων ετών. Με τις αλλαγές που έχουν ήδη αποφασιστεί, η συγκεκριμένη πηγή εσόδων αναμένεται να περιοριστεί σταδιακά

δαπάνες που αφορούν πραγματικά τη λειτουργία του κράτους.

Ανάλογο ζήτημα υπάρχει και στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται οι αυξήσεις. Οι μεταβολές υπολογίζονται σε σχέση με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και όχι πάντοτε με βάση το ποσό που τελικά δαπανήθηκε. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην Κύπρο, όπου διαχρονικά ένα μέρος των πιστώσεων που εγκρίνονται δεν χρησιμοποιείται.

Η διαφορά αυτή δεν είναι απλώς τεχνική λεπτομέρεια. Η χαμηλότερη από την προβλεπόμενη εκτέλεση των κρατικών δαπανών μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία υψηλότερου πλεονάσματος. Όταν το κράτος προϋπολογίζει να δαπανήσει ένα ποσό αλλά τελικά δαπανά λιγότερο, το αποτέλεσμα στα δημόσια οικονομικά είναι θετικό. Το ερώτημα είναι όμως αν αυτή η εξέλιξη αποτελεί συνειδητή δημοσιονομική επιλογή ή αν οφείλεται σε καθυστερήσεις και αδυναμία υλοποίησης των σχεδιαζόμενων δράσεων.

Μισθολογικό κόστος

Στο μισθολογικό κόστος εμφανίζεται επίσης μια ενδιαφέρουσα εικόνα. Για το 2027 προβλέπεται δαπάνη €3,75 δισ., με αύξηση μόλις 1,2%, ενώ το 2028 η δαπάνη αυξάνεται στα €4,01 δισ. Η εξέλιξη αυτή χρειάζεται να εξεταστεί υπό το φως της συμφωνίας για την ΑΤΑ, η οποία προβλέπει πλήρη επαναφορά της από την 1η Ιουλίου 2027, αλλά και των ετήσιων προσαυξήσεων και των νέων θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία. Με τα δεδομένα αυτά, η περιορισμένη αύξηση του μισθολογίου το 2027 δημιουργεί ερωτήματα ως προς το κατά πόσον μέρος του κόστους μεταφέρεται στο 2028.

Παράλληλα, η εικόνα για το μέγεθος της Δημόσιας Υπηρεσίας χρειάζεται να διαβαστεί προσεκτικά. Η αναφορά σε τρίτη συνεχή χρονιά μείωσης των θέσεων αφορά μόλις 51 θέσεις σε σύνολο περίπου 17.000. Από το 2012 ο αριθμός των εργαζομένων στη Δημόσια Υπηρεσία έχει μειωθεί, όμως την ίδια περίοδο η απασχόληση στην Εκπαίδευση έχει αυξηθεί σημαντικά. Συνολικά, η απασχόληση στους δύο αυτούς χώρους έχει αυξηθεί κατά περίπου 1.100 άτομα.

Την ίδια στιγμή, οι αποσπασμένοι στον ΟΚΥΠΥ, περίπου 3.800 άτομα, δεν παύουν να αποτελούν προσωπικό που χρηματοδοτείται από το κράτος, ακόμη και αν δεν εμφανίζονται με τον

ίδιο τρόπο στους σχετικούς υπολογισμούς. Και ενώ ο αριθμός των θέσεων παρουσιάζεται συγκρατημένος, οι δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες και έρευνες αυξάνονται σημαντικά, από €69,2 εκατ. το 2024 σε €156,1 εκατ. το 2027.

Στις λειτουργικές δαπάνες ξεχωρίζει η σημαντική αύξηση των κονδυλίων για άμυνα και αστυνόμευση, κατά περίπου €262 εκατ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στον αντίποδα, στο θέμα του νερού, η χώρα συνεχίζει να δαπανά σημαντικά ποσά για αγορά νερού, ενώ οι επενδύσεις σε υποδομές παραμένουν πολύ χαμηλότερες. Είναι ένα ζήτημα που δεν αφορά μόνο τον φειντό προϋπολογισμό, αλλά τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της χώρας απέναντι στην αυξανόμενη λειψυδρία.

Στο σκέλος των εσόδων, οι εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας αυξήθηκαν κατά 5,7% στο επάμνηνο του 2026. Η αύξηση αυτή είναι χαμηλότερη από την ονομαστική αύξηση της οικονομίας, η οποία υπολογίζεται μεταξύ 6,5% και 7%. Αυτό σημαίνει ότι τα φορολογικά έσοδα δεν αυξάνονται με τον ίδιο ρυθμό με την οικονομική δραστηριότητα. Η εικόνα αυτή γίνεται ακόμη πιο εμφανής από τη μείωση των εισπράξεων από τον φόρο φυσικών προσώπων, ενώ η κατάργηση του χαριστήριου έχει οδηγήσει σε πολύ μεγάλη πτώση των σχετικών εσόδων.

Υπάρχει όμως και ένα θέμα που αφορά τη μελλοντική εικόνα των δημοσίων εσόδων. Η έκτακτη αμυντική εισφορά εμφανίζεται να αυξάνεται σημαντικά, στα €340,2 εκατ. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης συνδέεται με το παλαιότερο φορολογικό καθεστώς και με κέρδη προηγούμενων ετών. Με τις αλλαγές που έχουν ήδη αποφασιστεί, η συγκεκριμένη πηγή εσόδων αναμένεται να περιοριστεί σταδιακά. Πρόκειται για μια εξέλιξη που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στον σχεδιασμό των επόμενων προϋπολογισμών, καθώς δεν αποτελεί μια μόνιμη πηγή εσόδων.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΕ

Δουλεύουμε πιο πολύ, πληρωνόμαστε λιγότερο

Για όσους εργάζονται με μισθό, η εβδομάδα φθάνει τις 40 ώρες στην Κύπρο και τις 34 στη Δανία – Εκεί ο μέσος ετήσιος μισθός ξεπερνά το διπλάσιο του κυπριακού

Στην Κύπρο και τη Ρουμανία, όσοι εργάζονται με μισθό καταγράφουν τις περισσότερες ώρες δουλειάς στην Ευρωπαϊκή Ένωση: 40,1 την εβδομάδα. Στη Δανία εργάζονται κατά μέσο όρο έξι ώρες λιγότερο, αλλά ο μέσος ετήσιος μισθός τους ξεπερνά το διπλάσιο του κυπριακού. Η απόσταση αφορά τόσο τον χρόνο που περνά κανείς στη δουλειά όσο και την αμοιβή που φέρνει στο σπίτι.

Η κατάταξη προκύπτει από τα στοιχεία της Eurostat για το 2025. Μειρά τις ώρες που εργάζονται συνήθως οι υπάλληλοι στην κύρια δουλειά τους, περιλαμβάνοντας πλήρη και μερική απασχόληση. Στο σύνολο της ΕΕ, ο μέσος όρος φθάνει τις 36,6 ώρες την εβδομάδα. Η Κύπρος βρίσκεται μαζί με τη Ρουμανία 3,5 ώρες υψηλότερα.

Οκτώ ώρες από την Ολλανδία

Η μεγαλύτερη απόσταση καταγράφεται από την Ολλανδία, όπου η εβδομάδα περιορίζεται στις 32,1 ώρες. Πρόκειται για διαφορά οκτώ ωρών, όσο μια ολόκληρη εργάσιμη ημέρα. Στη Δανία ο μέσος όρος φθάνει τις 34,1 ώρες και στη Γερμανία τις 34,6. Οι εργαζόμενοι στην Κύπρο καταγράφουν, αντίστοιχα, έξι και πεντέμισι ώρες περισσότερες.

Πίσω από το μικρότερο ωράριο

Η Ολλανδία έχει και το υψηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης στην ΕΕ. Το 2024 εργάζονταν με μειωμένο ωράριο το 38,6% του συνόλου των απασχολούμενων, έναντι 17,1% στην Ένωση. Στη Γερμανία το ποσοστό έφθανε το 28,9% και στη Δανία το 23,5%. Έτσι εξηγείται μέρος της διαφοράς στις εβδομαδιαίες ώρες: οι μέσοι όροι περιλαμβάνουν μαζί πλήρεις και μερικές θέσεις. Δεν σημαίνουν ότι δύο υπάλληλοι στην ίδια θέση έχουν και ανάγκη διαφορά οκτώ ωρών στο πρόγραμμά τους.

Η μερική εργασία έχει και κοινωνική πλευρά. Στην Ολλανδία, το 66,6% των εργαζόμενων γυναικών ηλικίας 25-54 ετών με παιδιά απασχολούνταν μερικώς το 2024. Στη Γερμανία το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 66,1%. Στην Κύπρο, τόσο για τις εργαζόμενες μητέρες όσο και για τους πατέρες της ίδιας ηλικιακής ομάδας, έμενε κάτω από 10%. Για μια οικογένεια, αυτό σημαίνει πολύ διαφορετικές δυνατότητες οργάνωσης της εβδομάδας.

Το μικρότερο ωράριο, πάντως, δεν προκύπτει πάντα από ελεύθερη

επιλογή. Στο σύνολο της ΕΕ, το 29,6% των γυναικών ηλικίας 25-64 ετών που εργάζονταν μερικώς ανέφεραν ως κύριο λόγο τη φροντίδα παιδιών ή ενηλίκων με αναπηρία. Άλλο 17,1% δήλωσαν ότι δεν βρήκαν θέση πλήρους απασχόλησης. Η συντομότερη εβδομάδα μπορεί να διευκολύνει την οικογένεια, συχνά όμως φέρνει και μικρότερο εισόδημα. Τα ποσοστά αυτά αφορούν το 2024 και το σύνολο των εργαζομένων, ενώ η κατάταξη των ωρών αφορά υπαλλήλους το 2025.

Η σύγκριση στις απολαβές

Τα πιο πρόσφατα συγκρίσιμα στοιχεία για τους ετήσιους μισθούς αφορούν το 2024. Στην Κύπρο, ο μέσος όρος ήταν περίπου €27.600, κάτω από τις €39.800 της ΕΕ. Στη Δανία έφθανε τις €71.600 και στη Γερμανία τις €51.000. Έτσι, δύο χώρες με συντομότερη συνήθη εβδομάδα καταγράφουν και σαφώς υψηλότερες μέσες απολαβές.

Οι αριθμοί των μισθών έχουν υπολογιστεί σαν να εργάζονταν όλοι με πλήρες ωράριο. Στις εβδομαδιαίες ώρες,

αντίθετα, περιλαμβάνονται και οι θέσεις μερικής απασχόλησης. Επομένως, η παράθεση δείχνει τις διαφορές ανάμεσα στις χώρες, αλλά δεν δίνει αξιόπιστο ωρομίσθιο αν διαιρέσουμε τον έναν δείκτη με τον άλλον.

“

14 ώρες σε τέσσερις εβδομάδες
Τόσος επιπλέον χρόνος εργασίας προκύπτει από τη διαφορά Κύπρου - ΕΕ: 40,1 έναντι 36,6 ωρών την εβδομάδα

Τι αγοράζει ο μεγαλύτερος μισθός

Η μισθολογική απόσταση χρειάζεται και έλεγχο στις τιμές. Σύμφωνα με την Eurostat, το 2025 η Δανία είχε το υψηλότερο επίπεδο τιμών για αγαθά και υπηρεσίες που αγοράζουν τα νοικοκυριά

στην ΕΕ: 40% πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Στη Γερμανία, ειδικότερα, οι τιμές της ενέργειας βρίσκονταν 22% πάνω από τον μέσο όρο της Ένωσης. Το ύψος του μισθού πρέπει να διαβαστεί μαζί με το κόστος των καθημερινών αναγκών.

Τα €71.600 της Δανίας δεν σημαίνουν ότι ο εργαζόμενος διαθέτει δύομισι φορές περισσότερα χρήματα για τις ίδιες αγορές σε σχέση με κάποιον στην Κύπρο. Μεσολαβούν οι τιμές, οι φόροι και οι εισφορές. Επιπλέον, οι μισθοί που συγκρίνονται εδώ αφορούν το 2024, ενώ τα στοιχεία για το επίπεδο τιμών το 2025. Οι δύο μετρήσεις δείχνουν γιατί ο μεγαλύτερος ονομαστικός μισθός χρειάζεται ερμηνεία: από μόνες τους δεν δίνουν πλήρη σύγκριση της αγοραστικής δύναμης των δύο νοικοκυριών.

Ο χρόνος που λείπει από το σπίτι

Οι 40,1 ώρες περιλαμβάνουν την επιπλέον εργασία που επαναλαμβάνεται κανονικά, είτε πληρώνεται είτε όχι ο εργαζόμενος. Η διαδρομή από και προς τον χώρο δουλειάς μένει εκτός.

Για κάποιον που περνά καθημερινά μία ώρα στον δρόμο, ο χρόνος μακριά από το σπίτι ξεπερνά αισθητά αυτόν που εμφανίζει η Eurostat.

Όταν η δουλειά κρατά περισσότερα, στενεύει ο χρόνος ανάμεσα στην επιστροφή στο σπίτι και την ώρα που κοιμούνται τα παιδιά. Για όποιον φροντίζει ηλικιωμένο συγγενή, οι υποχρεώσεις αρχίζουν μόλις σχολάσει. Στο ίδιο διάστημα πρέπει να χωρέσουν οι δουλειές του σπιτιού και η ξεκούραση.

Ποιοι σπκώνουν τη μεγάλη εβδομάδα

Η σύγκριση με τους αυτοεργοδοτούμενους αναδεικνύει μιαν ακόμη κυπριακή ιδιαιτερότητα. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όσοι εργάζονται μόνοι στη δική τους επιχείρηση συμπληρώνουν περισσότερες ώρες από τους υπαλλήλους. Στην Κύπρο συμβαίνει το αντίστροφο: Οι εργαζόμενοι για λογαριασμό εργοδότη καταγράφουν κατά μέσο όρο 5,5 ώρες περισσότερες την εβδομάδα. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη τέτοια διαφορά στην ΕΕ.

pwc

PwC Foundation

Χτίζουμε σήμερα
το αύριο που αξίζουμε.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΙΔΕΚ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ ΜΙΛΑ ΣΤΗ «ΣΗΜΕΡΙΝΗ» ΓΙΑ ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Η Κύπρος έκανε την ταχύτερη άνοδο στην ΕΕ στις νεοφυείς επιχειρήσεις

Από την 45η στην 34η θέση διεθνώς μέσα σε πέντε χρόνια – Στην 25η θέση του Παγκόσμιου Δείκτη Καινοτομίας, με μεγάλο ζητούμενο πλέον την αύξηση των επενδύσεων και των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου

Τριάντα χρόνια μετά την ίδρυση του ΙΔΕΚ, η Κύπρος καταγράφει αισθητή άνοδο στον διεθνή χάρτη της Έρευνας και Καινοτομίας. Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος παρουσιάζει στη «Σημερινή» τους αριθμούς πίσω από αυτήν την πορεία, αναδεικνύει κυπριακές επιχειρηματικές και ερευνητικές επιτυχίες και εξηγεί τι χρειάζεται για να μετατραπεί η πρόοδος σε περισσότερες επενδύσεις, εξαγωγές και ποιοτικές θέσεις εργασίας.

Φέτος είναι μια ιδιαίτερα συμβολική χρονιά για το ΙΔΕΚ, καθώς συμπληρώνει 30 χρόνια από την ίδρυσή του. Κοιτάζοντας πίσω σε αυτήν την πορεία, ποιο είναι το αποτύπωμα του ΙΔΕΚ στην ανάπτυξη του κυπριακού οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας και ποιες είναι οι σημαντικότερες αλλαγές που έχουν συντελεστεί αυτά τα χρόνια;

Τα 30 χρόνια του ΙΔΕΚ είναι, πάνω απ' όλα, 30 χρόνια πίστης στη δύναμη των ανθρώπων να κίψουν το μέλλον. Είναι 30 χρόνια επένδυσης σε ιδέες, σε ερευνητές που επέλεξαν να δημιουργήσουν γνώση, σε επιχειρηματίες που μετέτρεψαν την καινοτομία σε πράξη και σε υποδομές που άνοιξαν νέους δρόμους προόδου και ευημερίας για την Κύπρο.

Πριν από τρεις δεκαετίες, η Πολιτεία μάς ανέθεσε μια αποστολή: να θέσουμε τα θεμέλια ώστε η Έρευνα και η Καινοτομία να ανθίσουν στη χώρα μας. Τριάντα χρόνια μετά, η Κύπρος διαθέτει ένα δυναμικό και εξωστρεφές οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας, με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις, επενδυτικά ταμεία και δομές υποστήριξης που διακρίνονται διεθνώς, δημιουργούν συνεργασίες πέρα από τα σύνορά μας και παράγουν αποτελέσματα με πραγματικό αντίκτυπο.

Το ΙΔΕΚ ήταν εκεί από την πρώτη μέρα. Όχι μόνο ως χρηματοδότης, αλλά ως συνοδοιπόρος ανθρώπων που τόλμησαν, στις ερευνητικές ομάδες που δημιουργήθηκαν, στις επιχειρήσεις που γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν, στις διεθνείς γέφυρες συνεργασίας που χτίστηκαν και στις φιλοδοξίες που έγιναν πραγματικότητα.

Ταυτόχρονα, στο πέρασ του χρόνου, άλλαξε και η αντίληψη για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Κύπρο. Σήμερα δεν μιλάμε μόνο για την παραγωγή νέας γνώσης. Μιλάμε για τη μετατροπή της γνώσης σε λύσεις. Σε νέες τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες. Σε επιχειρήσεις και βιώσιμες ποιοτικές θέσεις εργασίας που απορροφούν ταλέντα. Νέους και νέες που έχουν την ευκαιρία να κτίσουν τις φιλοδοξίες τους από τον τόπο μας.

Τα πρώτα 30 χρόνια μάς έδειξαν τι μπορούμε να πετύχουμε. Τα επόμενα 30 συνεχίζουμε με τον ίδιο ζήλο, για να μπορεί η Κύπρος να έχει το δικό της αποτύπωμα στο παγκόσμιο χάρτη

επιστήμης και τεχνολογίας.

Το European Researchers' Night γιορτάζει 20 χρόνια παρουσίας στην Κύπρο. Φέτος έχει ως κεντρικό θέμα «CELEBRATE 2.0 – Two Decades of STEAM-Powered Inspiration», αναδεικνύοντας τη σύνδεση της Επιστήμης, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής, των Τεχνών και των Μαθηματικών. Γιατί είναι σημαντική σήμερα αυτή η διεπιστημονική προσέγγιση και τι μπορεί να μας διδάξει για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του μέλλοντος;

Για 20 χρόνια φέρνουμε την έρευνα πιο κοντά στην κοινωνία και δίνουμε τη δυνατότητα στους πολίτες, και ιδιαίτερα στα παιδιά και τους νέους, να γνωρίσουν την επιστήμη με έναν διαφορετικό, βιωματικό τρόπο.

Η επιστήμη, η τεχνολογία, η μηχανική, οι τέχνες και τα μαθηματικά δεν λειτουργούν πλέον ως ξεχωριστοί κόσμοι. Η καινοτομία απαιτεί συνεργασία, διεπιστημονική προσέγγιση και τη σύνδεση διαφορετικών γνώσεων και δεξιοτήτων.

Ένα βιντεοπαιχνίδι αποτελεί ίσως ένα από τα καλύτερα παραδείγματα του STEAM στην πράξη. Συνδυάζει πληροφορική, τεχνητή νοημοσύνη και μηχανική με αφήγηση, μουσική, εικαστικές τέχνες και ψυχολογία.

Φέτος, με περισσότερα από 75 περίπτερα και πάνω από 80 διαδραστικές δραστηριότητες, θέλουμε να δείξουμε ότι η επιστήμη δεν είναι κάτι μακρινό ή δυσπρόσιτο. Είναι δημιουργικότητα, περιέργεια, φαντασία και πειραματισμός. Πάνω απ' όλα, είναι ένας τρόπος να κατανοούμε τον κόσμο γύρω μας και να τον αλλάζουμε προς το καλύτερο.

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε σημαντική ανάπτυξη του κυπριακού οικοσυστήματος, με περισσότερες ερευνητικές δυνατότητες, νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις, επενδύσεις και διεθνείς διασυνδέσεις. Πόσο έχει αλλάξει η θέση της Κύπρου στον διεθνή χάρτη της Έρευνας και Καινοτομίας και ποια είναι σήμερα τα επόμενα βήματα που πρέπει να κάνουμε για να μετατρέψουμε αυτήν την πρόοδο σε ακόμη μεγαλύτερο οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο;

Η πρόοδος αποτυπώνεται ξεκάθα-

ρα στους διεθνείς δείκτες. Στο Global Innovation Index του WIPO η Κύπρος κατατάσσεται το 2025 στην 25η

“

Όταν επενδύεις στρατηγικά σε ανθρώπους, γνώση και καινοτομία, δημιουργείς πραγματικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο. Και αυτός είναι ο στόχος του ΙΔΕΚ. Δεν είναι απλώς να χρηματοδοτεί έργα, αλλά να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τις επόμενες κυπριακές ιστορίες επιτυχίας

θέση παγκοσμίως, από την 29η θέση το 2020. Την ίδια στιγμή, το οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων είναι 34ο διεθνώς από την 45η θέση του 2020, καταγράφοντας τη ταχύτερη άνοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία τρία χρόνια.

Έχουμε θέσει ισχυρά θεμέλια. Έχουμε δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον

για δημιουργία και ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων και προσέλκυση ταλέντων, ενώ βλέπουμε τη νέα γενιά που είναι ολοένα και πιο έτοιμη να αναλάβει ρίσκα και να δημιουργήσει από την Κύπρο.

Αυτήν τη δυναμική την βλέπουμε και στις αιτήσεις χρηματοδότησης που λαμβάνει το ΙΔΕΚ, όπου καταγράφεται διαρκώς αυξητική τάση και νέα ρεκόρ συμμετοχής.

Παρά τη σημαντική πρόοδο, παραμένουν βεβαίως και ορισμένες διαχρονικές προκλήσεις. Όλοι οι διεθνείς δείκτες και εκθέσεις καταγράφουν την ανάγκη αύξησης τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία και την ανάγκη προσέλκυσης περισσότερων επενδυτικών κεφαλαίων Venture Capital.

Ταυτόχρονα, πρέπει να επενδύσουμε ακόμη περισσότερο στο ανθρώπινο δυναμικό. Η Κύπρος πρέπει να είναι ένας τόπος όπου ταλαντούχοι ερευνητές, επιστήμονες, μηχανικοί και επιχειρηματίες μπορούν να δημιουργούν, να αναπτύσσονται και να παραμένουν, αλλά και ένας τόπος που προσελκύει ταλέντο από το εξωτερικό.

Θεωρώ ότι θα πρέπει να κτίσουμε πάνω στη δυναμική που έχει δημιουργηθεί και να επιταχύνουμε την πορεία μας, αξιοποιώντας την πολιτική βούληση που υπάρχει και να την μεταφράσουμε σε μεγαλύτερη στήριξη της Έρευνας και της Καινοτομίας, που δημιουργεί περισσότερες ευκαιρίες για νέα ταλέντα, περισσότερη νέα γνώση, περισσότερες πατέντες, περισσότερες εταιρείες που εξαγάγουν καινοτόμα προϊόντα, και περισσότερες επιτυχίες σε διεθνές επίπεδο.

Έχετε αναφερθεί στον πραγματικό αντίκτυπο των επενδύσεων σε Ε&Κ. Μπορείτε να μας δώσετε μερικά παραδείγματα επιτυχίας, τα οποία

έλαβαν και τη στήριξη του ΙΔΕΚ;

Μπορώ να σας δώσω δεκάδες παραδείγματα επιτυχίας, και είναι ενθαρρυντικό ότι κάθε χρόνο βλέπουμε νέες ιστορίες επιτυχίας να αναδύονται.

Η NIPD Genetics αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα μετατροπής της κυπριακής έρευνας σε επιχειρηματική επιτυχία. Ξεκίνησε από έρευνα αιχμής στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, έλαβε στήριξη από το ΙΔΕΚ, καθώς επίσης και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, ανέπτυξε μη επεμβατικά διαγνωστικά προγεννητικά τεστ τα οποία διέθεσε σε πέραν των 40 χωρών και τελικά εξαγοράστηκε από τον διεθνή όμιλο Medicovert, με αποτίμηση στα €65 εκατομμύρια. Η εταιρεία συνεχίζει να δραστηριοποιείται από την Κύπρο ως Medicovert Genetics, διατηρώντας παράλληλα εκατοντάδες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης στην Κύπρο.

Το 2025, η SiliconDali εξασφάλισε χρηματοδότηση ύψους €200.000 μέσω του προγράμματος Fast Track Innovation του ΙΔΕΚ. Μέσα σε εννέα μήνες, η εταιρεία ολοκλήρωσε την ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος στον τομέα των ηλεκτρονικών στοιχειωμάτων. Σήμερα η εταιρεία έχει ξεπεράσει το €1 εκατομμύριο σε έσοδα. Η αναπτυξιακή αυτή πορεία μεταφράστηκε σε νέες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης, με την εταιρεία να απασχολεί πλέον 18 εργαζομένους από το γραφείο της στην Κύπρο, ενώ πιο πρόσφατα έχει ιδρύσει γραφείο στην Ισπανία.

Στον τομέα της αγροδιατροφής, η BlueAnalytix αναπτύσσει λύσεις για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής στις ιχθυοκαλλιέργειες, αξιοποιώντας τόσο τη στήριξη του ΙΔΕΚ όσο και €6 εκατομμύρια ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Σήμερα εργοδοτεί 6 άτομα και συνεχίζει να αναπτύσσει νέες δυνατότητες των προϊόντων της αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης.

Αντίστοιχα παραδείγματα υπάρχουν και στον ερευνητικό χώρο. Μόλις πριν από λίγες ημέρες, δύο νέες ερευνήτριες του Πανεπιστημίου Κύπρου εξασφάλισαν συνολικά €3 εκατομμύρια από το πρόγραμμα European Research Council του Ορίζοντα Ευρώπη, το πιο ανταγωνιστικό πρόγραμμα χρηματοδότησης έρευνας αιχμής στην Ευρώπη. Και οι δύο είχαν προηγουμένως λάβει στήριξη από το ΙΔΕΚ. Η αρχική επένδυση €200 χιλιάδων, σε συνδυασμό με τις υποστηρικτικές υπηρεσίες των Εθνικών Σημείων Επαφής του ΙΔΕΚ, οδήγησε σε απόδοση δεκαπέντε φορές μεγαλύτερη για την Κύπρο.

Αυτές οι ιστορίες δείχνουν ότι όταν επενδύεις στρατηγικά σε ανθρώπους, γνώση και καινοτομία, δημιουργείς πραγματικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο. Και αυτός είναι ο στόχος του ΙΔΕΚ. Δεν είναι απλώς να χρηματοδοτεί έργα, αλλά να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τις επόμενες κυπριακές ιστορίες επιτυχίας.

Νέο κύμα αυξήσεων «καίει» τα νοικοκυριά

Η ενεργειακή κρίση σαρώνει την Ευρώπη, πιέζει πολίτες και επιχειρήσεις και προμηνύει νέες ανατιμήσεις πριν από τον χειμώνα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΩΡΓΑΛΛΗΣ

Βαθύτερα το χέρι στην τσέπη καλούνται ναβάλουν τα κυπριακά νοικοκυριά, καθώς το νέο κύμα αυξήσεων στα καύσιμα διογκώνει το κόστος της καθημερινής ζωής και δημιουργεί ένα ολοένα πιο ασφυκτικό οικονομικό περιβάλλον. Με τις τιμές να αναπροσαρμόζονται συνεχώς και τις νέες αυξήσεις να βρίσκονται προ των πυλών, η ανησυχία εντείνεται, ιδιαίτερα ενόψει του χειμώνα. Η εκτόξευση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης στο 1,60 ευρώ το λίτρο προκαλεί έντονο προβληματισμό για το κατά πόσον τα νοικοκυριά θα μπορέσουν να εξασφαλί-

σουν επαρκή θέρμανση. Η εικόνα που διαμορφώνεται στην Κύπρο επαναφέρει μνήμες από τις δύσκολες συνθήκες του 2013, σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο του Συνδέσμου Πρατηριούχων, Χριστόδουλο Χριστοδούλου, ο οποίος προειδοποιεί ότι οι αυξήσεις αναμένεται να συνεχιστούν. Η νέα άνοδος του ενεργειακού κόστους έρχεται να προστεθεί σε μια ήδη εϋθραυστη ευρωπαϊκή πραγματικότητα, όπου οι γεωπολιτικές συγκρούσεις, η ενεργειακή εξάρτηση και οι υψηλές τιμές εξακολουθούν να δοκιμάζουν νοικοκυριά, επιχειρήσεις και την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Πρωτοφανής αύξηση στην Κύπρο

Ο κόσμος βιώνει καταστάσεις του 2013 με τα καύσιμα και την ακρίβεια, ανέφερε στη «Σημερινή» ο αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Πρατηριούχων, Χριστόδουλος Χριστοδούλος. Τόνισε ότι «αυτές τις ημέρες οι τιμές είναι υψη-

λότερες και ανεβαίνουν κάθε δύο με τρεις ημέρες. Δεν μιλάμε για μεγάλες αυξήσεις, αλλά έχουμε συνεχείς ανατιμήσεις. Δυστυχώς, την επόμενη περίοδο αναμένεται να συνεχιστεί αυτή η τάση,

“

«Εάν έχουμε κάθε λίγες ημέρες αύξηση ενός με δύο σεντ, αυτό σημαίνει ότι μέσα στην επόμενη εβδομάδα θα ξεπεράσουμε τα δύο ευρώ το λίτρο στο πετρέλαιο κίνησης»

αφού η τιμή του βαρελιού παραμένει σταθερά υψηλή, γύρω στα 109 δολάρια το βαρέλι, οπότε θα έχουμε συνεχείς αυξήσεις».

Αν και δεν υπάρχει δυνατότητα ασφαλούς πρόβλεψης, ο κ. Χριστο-

δούλου σημείωσε ότι «εάν έχουμε κάθε λίγες ημέρες αύξηση ενός με δύο σεντ, αυτό σημαίνει ότι μέσα στην επόμενη εβδομάδα θα ξεπεράσουμε τα δύο ευρώ το λίτρο στο πετρέλαιο κίνησης».

Την ίδια ώρα, η ανησυχία εντείνεται ενόψει της χειμερινής περιόδου, καθώς το κύμα αυξήσεων αγγίζει αναπόφευκτα και το πετρέλαιο θέρμανσης. Ο αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Πρατηριούχων εξήγησε ότι η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης έχει ανέβει στο 1,60 ευρώ το λίτρο, χαρακτηρίζοντας την αύξηση «πρωτοφανή».

«Πέρσι, με 960 ευρώ γέμιζες ένα ντεπόζιτο των χιλίων λίτρων, ενώ φέτος πρέπει να πληρώσεις 1.550 ευρώ. Είναι απίστευτο αυτό το πράγμα με το πετρέλαιο θέρμανσης και προκαλεί προβληματισμό για το κατά πόσον ο κόσμος θα μπορέσει να βάλει πετρέλαιο θέρμανσης φέτος. Η δική μου εκτίμηση είναι ότι η πλειοψηφία δεν θα μπορέσει να βάλει», ανέφερε.

Σύμφωνα με τον κ. Χριστοδούλου, οι συγκεκριμένες τιμές σπρώχνουν τον κόσμο προς τις κατεχόμενες περιοχές. Επεσήμανε ότι «η Κυβέρνηση, εκτός από την επιδότηση των 8,33 σεντ, θα πρέπει να βρει και άλλους τρόπους να μειώσει την τιμή των καυσίμων. Για παράδειγμα, έχουμε διπλή φορολογία ΦΠΑ πάνω στα καύσιμα και πρέπει να την αναρτήσει. Επίσης, ο Φόρος Κατανάλωσης πρέπει να μειωθεί, ώστε να μην σπρώχνει τον κόσμο να πηγαίνει στα κατεχόμενα. Με την αδράνεια της η Κυβέρνηση, εκτός από την επιδότηση, τους στέλνει στα κατεχόμενα. Αυτό θέλει; Είναι απαράδεκτο. Συνέχεια μεγαλώνει η ροή προς τα κατεχόμενα».

Σε αυτήν την κατάσταση προστίθεται και το ζήτημα της Πρόσινης Φορολογίας, η οποία αναμένεται να επιβληθεί μέσα στο 2027. Σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο του Συνδέσμου Πρατηριούχων, «αυτή η φορολογία θα αυξήσει περαιτέρω τις τιμές των καυσίμων κατά οκτώ με δέκα σεντ το λίτρο, σε πρώτη φάση. Ο σκοπός της είναι η προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να έχουμε πράσινα καύσιμα. Αφού οι μισοί κάτοικοι της Κύπρου πηγαίνουν στα κατεχόμενα και βάζουν καύσιμα, που δεν είναι “πράσινα”, δεν θα μολύνουν πάλι το περιβάλλον στις ελεύθερες περιοχές; Τι θα κάνει η Κυβέρνηση γι’ αυτήν την αντίφαση; Θα φορολογεί εκείνους που δεν πηγαίνουν στα κατεχόμενα με ακόμα δέκα σεντ το λίτρο για να προστατεύσει το περιβάλλον και οι υπόλοιποι που εφοδιάζονται από το ψευδοκράτος θα συνεχίσουν να μολύνουν το περιβάλλον; Δεν έχει βάση αυτή η φορολογία για την Κύπρο».

Το καρτέλ των καυσίμων είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο

Σημαντική αύξηση στις τιμές των καυσίμων από την 1η Μαρτίου μέχρι σήμερα καταγράφει ο Πρόεδρος του Κυπριακού

Συνδέσμου Καταναλωτών, Μάριος Δρουσιώτης, επισημαίνοντας τις επιπτώσεις που επωμίζονται οι καταναλωτές.

Όπως ανέφερε, από την 1η Μαρτίου, αφαιρούμενης της επιδότησης, η τιμή της βενζίνης έχει αυξηθεί κατά 35 σεντ το λίτρο, του πετρελαίου κίνησης κατά 52 σεντ και του πετρελαίου θέρμανσης κατά 61 σεντ το λίτρο.

Ο Πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών προειδοποίησε και αυτός με τη σειρά του ότι αναμένονται νέες αυξήσεις τις επόμενες εβδομάδες, σημειώνοντας πως, παρότι η διεθνής τιμή του πετρελαίου έχει υποχωρήσει και έχει σταθεροποιηθεί σε χαμηλότερα επίπεδα, αυτό που έχει άμεση σημασία για τον καταναλωτή είναι η τιμή στα πρατήρια.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε και στο πετρέλαιο θέρμανσης, εκφράζοντας τη διαφωνία του για το γεγονός ότι δεν εντάχθηκε στην επιδότηση από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Ενέργειας. Όπως ανέφερε, το επιχείρημα ότι δεν υπάρχει κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία που επικαλέστηκε, η μέση κατανάλωση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ανέρχεται περίπου στους 2.000 τόνους τον μήνα.

Ο Πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών ανέφερε, επίσης, ότι οι Κύπριοι καταναλωτές έχουν καταβάλει συνολικά περίπου 23 εκατομμύρια ευρώ περισσότερα για καύσιμα από την 1η Μαρτίου μέχρι το τέλος Αυγούστου.

«Η πίτα της αγοράς μία είναι», ανέφερε χαρακτηριστικά, εξηγώντας ότι τα επιπλέον χρήματα που δαπανώνται για καύσιμα αφαιρούνται από άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Όπως σημείωσε, η αύξηση του κόστους των καυσίμων και της ενέργειας έχει ευρύτερο αντίκτυπο στην κυπριακή αγορά, καθώς η αύξηση των δαπανών σε έναν τομέα σημαίνει μειωμένες δαπάνες σε άλλους.

Απόκτηση κρατικού οικοπέδου στο 25%
της αγοραίας του αξίας

Στεγαστικό σχέδιο διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Το στεγαστικό σχέδιο διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες, του Υπουργείου Εσωτερικών, δίνει τη δυνατότητα σε δικαιούχους να αποκτήσουν **κρατικό οικόπεδο στο 25% της αγοραίας του αξίας**, για την **ανέγερση κατοικίας για ιδιοκατοίκηση**, βάσει εισοδηματικών και άλλων κριτηρίων.

Το σχέδιο **αυξάνει τις επιλογές στέγασης και ενισχύει τη στεγαστική πολιτική**, προσφέροντας **περισσότερες δυνατότητες** σε οικογένειες. Παράλληλα, συμβάλλει στην **ενίσχυση των κοινοτήτων** και στην **ανάπτυξη της υπαίθρου**.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών www.gov.cy/moi

Ο κ. Δρουσιώτης αναφέρθηκε ακόμη στις διεθνείς εξελίξεις στην αγορά καυσίμων, σημειώνοντας ότι, κατά την προσωπική του κρίση, «το καρτέλ των καυσίμων είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο». Όπως ανέφερε, υπάρχουν παράγοντες που, με κάθε ανακοίνωση ή εξέλιξη, επιδιώκουν να αυξήσουν τα κέρδη τους, ανεξάρτητα από τις εξελίξεις στη διεθνή αγορά.

Σε ερώτηση για τον ρόλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ο κ. Δρουσιώτης διευκρίνισε ότι η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού μπορεί να παρέμβει στις λιανικές τιμές που διαμορφώνονται στα πρατήρια στην Κύπρο, αλλά όχι στις διεθνείς τιμές των καυσίμων.

Κλείνοντας, απηύθυνε έκκληση προς τον Υπουργό Οικονομικών και το Υπουργείο Ενέργειας, Ζιτώντας να διασφαλιστεί ότι οποιαδήποτε επιδότηση καταλήγει στους καταναλωτές και όχι σε άλλους κρίκους της αγοράς. Ο κ. Δρουσιώτης υποστήριξε ότι αυτό δεν συνέβη στην περίπτωση της επιδότησης της βενζίνης και του πετρελαίου κίνησης. Όπως ανέφερε, 19 πρατήρια δεν μείωσαν καθόλου τις τιμές τους κατά το ποσό της επιδότησης των 8,33 σεντ, ενώ άλλα 97 πρατήρια προχώρησαν σε μικρότερη μείωση. Τόνισε, πάντως, ότι οι τιμές αυτές είναι νόμιμες, σημειώνοντας ότι ο κάθε πρατηριούχος έχει τη δυνατότητα να καθορίζει την τιμή του.

Ένα ευρωπαϊκό πρόβλημα

Πριν από μερικά χρόνια, μία από τις πιο πολυσυζητημένες ατάκες της τηλεοπτικής σειράς Game of Thrones ήταν η φράση «Ο χειμώνας έρχεται». Η φράση απέκτησε τη δική της δυναμική στον πολιτικό λόγο κατά τη διάρκεια της εκτίναξης των τιμών της ενέργειας, η οποία ξεκίνησε σταδιακά κατά το δεύτερο μισό του 2021 και στη συνέχεια επιταχύνθηκε δραματικά μετά το ξέσπασμα του πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας. Μέχρι το τέλος του καλοκαιριού του 2026, η κατάσταση

φαίνεται διαφορετική αλλά, δυστυχώς, προς το χειρότερο. Καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται και η δυσμενής ενεργειακή κατάσταση στην Ευρώπη παγιώνεται ολοένα περισσότερο, ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή έχει προσθέσει νέα πίεση.

«Η ενέργεια βρίσκεται στο επίκεντρο των σημερινών γεωπολιτικών εντάσεων», αναφέρει η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας στην έκθεση World Energy Outlook 2025. Η διαπίστωση αυτή ισχύει ιδιαίτερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Άλλωστε, η ιστορία της Ευρώπης κατά την τρίτη δεκαετία του 21ου αιώνα είναι μια ιστορία γεωπολιτικών

ότι, «παρόλο που οι τιμές της ενέργειας έχουν μειωθεί σημαντικά από τα υψηλά τους επίπεδα, οι επιχειρήσεις στην ΕΕ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τιμές ηλεκτρικής ενέργειας δύο έως τρεις φορές υψηλότερες από εκείνες στις ΗΠΑ. Οι τιμές φυσικού αερίου που καταβάλλονται είναι τέσσερις έως πέντε φορές υψηλότερες».

Αυτή η ήδη δύσκολη κατάσταση επηρεάστηκε άμεσα από τον πόλεμο ΗΠΑ-Ιράν που ξέσπασε στα τέλη Φεβρουαρίου, αναδεικνύοντας το πόσο δρόμο έχει ακόμη να διανύσει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών της αδυναμιών.

Ανάλυση του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα τέλη Μαΐου είχε ήδη προβλέψει υψηλότερες τιμές ενέργειας κατά τους φθινοπωρινούς μήνες, καθώς και τις επιπτώσεις τους στον πληθωρισμό και την οικονομική ανάπτυξη, σε περίπτωση που η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή παρατεινόταν. Αυτό ακριβώς συνέβη. Με άλλα λόγια, είναι δύσκολο να υποστηρίξει κανείς ότι «δεν το είδαμε να έρχεται».

Και κάπως έτσι, η φράση «Ο χειμώνας έρχεται» επιστρέφει στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα, αυτήν τη φορά όχι ως τηλεοπτική προειδοποίηση, αλλά ως υπενθύμιση μιας ενεργειακής αβεβαιότητας που παραμένει ζωντανή. Η Ευρώπη μπαίνει στους επόμενους μήνες έχοντας ήδη πληρώσει ακριβά τις γεωπολιτικές αναταράξεις και χωρίς να έχει εξαλείψει τις διαρθρωτικές αδυναμίες που την καθιστούν ευάλωτη στις διεθνείς κρίσεις.

Το ερώτημα πλέον δεν είναι μόνο πόσο θα αυξηθούν οι τιμές της ενέργειας, αλλά πόσο ακόμη μπορεί να αντέξει η ευρωπαϊκή οικονομία το κόστος μιας παρατεταμένης ενεργειακής ανασφάλειας. Γιατί, αν κάτι έχει δείξει η τελευταία πενταετία, είναι ότι στην Ευρώπη ο χειμώνας μπορεί να έρχεται κάθε χρόνο, αλλά οι ενεργειακές κρίσεις δεν περιμένουν πλέον την εποχή για να κάνουν την εμφάνισή τους.

ΑΠΟΨΗ **ΜΥΡΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ**

Ευρώπη: Η επέλαση της Δεξιάς και η αποσύνθεση του παραδοσιακού κατεστημένου

Αυτές τις ημέρες γράφεται μία εκ των πιο σκοτεινών και κρίσιμων σελίδων της νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Τα αποτελέσματα των εκλογικών αναμετρήσεων και των δημοσκοπικών τάσεων σε Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία δεν αποτελούν απλώς μία συγκυριακή διαμαρτυρία των πολιτών. Συνιστούν έναν δομικό σεισμό που κλονίζει συθέμελα το μεταπολεμικό ευρωπαϊκό οικοδόμημα, αποκαλύπτοντας την πλήρη αδυναμία και την ιδεολογική γύμνια των παραδοσιακών κομμάτων εξουσίας.

Η πρωτοφανής νίκη της «Εναλλακτικής για τη Γερμανία» (AfD), με το σφραγιστικό 44%, στη Σαξονία-Άνχαλτ δεν είναι ένα τοπικό φαινόμενο. Είναι το σύμπτωμα μιας βαθιάς, ανεπούλωτης πληγής στην καρδιά της Ευρώπης. Οι πολίτες της ανατολικής Γερμανίας, πιεζόμενοι από την οικονομική ασφυξία, την ανεξέλεγκτη ακρίβεια και ένα αίσθημα εγκατάλειψης από τη γραφειοκρατία του Βερολίνου, αποδοκίμασαν οργισμένοι τις συστημικές δυνάμεις.

Η κατάρρευση των Χριστιανοδημοκρατών (CDU) του Φρίντριχ Μερτς στο 17-18% αποδεικνύει ότι οι απεγνωσμένες προσπάθειες του συστήματος να υιοθετήσει εκ των υστέρων «σκληρή» μεταναστευτική ατζέντα δεν έπεισαν κανέναν. Και, εν τέλει, όταν το κεντροδεξιό κατεστημένο αντιγράφει τη ρητορική της Δεξιάς, το μόνο που επιτυγχάνει είναι να νομιμοποιεί τον αυθεντικό εκφραστή της.

Στη Γαλλία, ο «Εθνικός Συναγερμός» της Μαρίν Λεπέν καλπάζει προς τις προεδρικές εκλογές της άνοιξης, με ποσοστό 35%, αγγίζοντας πλέον ακόμα και τις παραδοσιακά συντηρητικές ομάδες των συνταξιούχων. Οι δικαστικές διώξεις εναντίον της όχι μόνο δεν την φθείρουν, αλλά αναθέτως ενισχύουν το αφήγημά της περί «πολέμου του συστήματος» εναντίον της λαϊκής βούλησης. Απέναντί της, ένα κατακερματισμένο Κέντρο και μία αδύναμη Αριστερά παρακολουθούν με αμνηχανία, ελπίζοντας σε «επικυρίες» συμμαχίες της τελευταίας στιγμής. Αντιστοίχως στην Ισπανία, το Λαϊκό Κόμμα (PP) σύρεται σε τοπικές συμμαχίες με το Vox, προαναγγέλλοντας την αναπόφευκτη είσοδο της εθνικιστικής Δεξιάς στην κεντρική κυβέρνηση της Μαδρίτης, για πρώτη φορά μετά την περίοδο Φράνκο, κατά τις εκλογές που θα πραγματοποιηθούν το αργότερο

μέχρι τα τέλη Αυγούστου του 2027.

Στην Ιταλία, η Τζόρτζια Μελόνι δεν αποτελεί πλέον φόβητρο, αλλά την επίσημη κυβερνητική πραγματικότητα της τρίτης μεγαλύτερης οικονομίας της Ευρωζώνης. Ωστόσο, η ίδια η εξουσία επιφέρει τους δικούς της τριγμούς. Η εμφάνιση του πρώην σιρατηγού Ρομπέρτο Βαννάτσι με το κόμμα Futuro Nazionale (7,5%) αποδεικνύει ότι στη σημερινή Ευρώπη υπάρχει πάντα χώρος για κάτι πιο ακραίο. Κατηγορώντας τη Μελόνι για «συμβιβασμό» με τις Βρυξέλλες, ο Βαννάτσι την εξαναγκάζει σε μία διαρκή διολίσθηση προς πιο σκληρές θέσεις.

Αυτό που πλέον γίνεται αντιληπτό είναι ότι η εν λόγω κρίση είναι κατ'εξοχήν δομική για το μέλλον της Ηπείρου. Αρχικώς, παρατηρείται μια προφανής παράλυση στη λήψη αποφάσεων στις Βρυξέλλες, καθώς η άνοδος δυνάμεων που αμφισβητούν την ευρωπαϊκή ενοποίηση καθιστά σχεδόν αδύνατη τη χάραξη κοινής εξωτερικής πολιτικής, αλλά και πολιτικής ασύλου. Παράλληλα, το ίδιο το Μεταναστευτικό Σύμφωνο καταρρέει στην πράξη. Η σκληρή γραμμή μετατρέπεται πλέον στο νέο ευρωπαϊκό κεκτημένο, ενώ

Αυτό που πλέον γίνεται αντιληπτό είναι ότι η εν λόγω κρίση είναι κατ'εξοχήν δομική για το μέλλον της Ηπείρου

την ίδια στιγμή αποκαλύπτεται η πλήρης ιδεολογική χρεοκοπία του Κέντρου. Το CDU στη Γερμανία, το γαλλικό Κέντρο και οι Σοσιαλιστές αδυνατούν να προσφέρουν ένα συνεκτικό όραμα που να εμπνέει αίσθημα ασφάλειας και προοπτικής στους πολίτες, αφήνοντας το πεδίο παντελώς ελεύθερο σε πιο ακραίες δυνάμεις.

Εν πάση περιπτώσει, το μόνο βέβαιο είναι ότι η Ευρώπη βρίσκεται εμπρός σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Όσο οι Βρυξέλλες και οι εθνικές πρωτεύουσες αρνούνται να δουν τις πραγματικές αιτίες που ωθούν τους πολίτες στα άκρα - την οικονομική εξαθλίωση, την πολιτισμική ανασφάλεια και την αποξένωση των ελίτ από τον λαό - το κύμα αυτό δεν πρόκειται να ανακοπεί.

Ο φασισμός της Αριστεράς: Θα δικαιωθεί ποτέ ο αιώνιος αγώνας για την ελευθερία;

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Τα τελευταία πέντε χρόνια στο Ηνωμένο Βασίλειο, 62.199 άνθρωποι συνελήφθησαν για αδικήματα λόγου. Από αυτούς, 18.159 κατηγορήθηκαν και 12.292 καταδικάστηκαν. Αυτό σημαίνει περίπου τριάντα συλλήψεις την ημέρα, επί χρόνια, στη χώρα που χάρισε στον κόσμο τον Μίλτον και τον Μιλ, και την ίδια την ιδέα ότι ένας άνθρωπος έχει το δικαίωμα να λέει αυτό που σκέφτεται. Ορισμένες από αυτές τις συλλήψεις έγιναν για αναρτήσεις σχολίων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ορισμένες έγιναν γι' αυτό που είδαν οι άνθρωποι, όχι γι' αυτό που έγραφαν. Διαβάστε το ξανά. Το κράτος ενδιαφέρεται πλέον για ό,τι τρεμοπαίζει στην οθόνη σας.

Ακούω συνεχώς ότι αυτό είναι αναλογικό. Ότι αφορά την ασφάλεια. Ότι οι ευάλωτοι πρέπει να προστατεύονται από τις λέξεις. Έχω ξανακούσει αυτήν τη δικαιολογία, σε άλλες δεκαετίες, σε άλλες γλώσσες. Όσοι σπίνουν τη μηχανή της λογοκρισίας πάντα πιστεύουν ότι είναι οι καλοί. Πάντα πιστεύουν ότι ο σκοπός είναι αρκετά ευγενής, ώστε να αναστείλει τον κανόνα που κάποτε προστάτευε τους πάντες. Και πάντα, χωρίς καμία εξαίρεση, κάνουν λάθος.

As το πούμε με τ' όνομά του. Αυτός είναι ο φασισμός της Αριστεράς. Όχι η αρβύλα και το περιβραχιόνιο, αλλά κάποιος σιωπηλός και, κατά έναν τρόπο, πιο ύπουλος, γιατί έρχεται φορώντας το κοστούμι της συμπίονας. Οι παλιές τυραννίες σου έλεγαν να υπακούς. Η καινούρια σου λέει ότι σε προστατεύει, ενώ κάνει το ίδιο ακριβώς πράγμα. Αστυνομεύει το αστείο, την ανάρτηση, την άποψη που έχει ο μισός πληθυσμός αλλά δεν επιτρέπεται σε κανέναν. Έμαθε ότι δεν χρειάζεσαι στρατόπεδα όταν έχεις καριέρες να καταστρέψεις και μιαν αστυνομική σύσταση να μοιράσεις.

Και όχι, αυτό δεν είναι μόνο βρετανικό φαινόμενο. Το ίδιο έντονο έχει απλωθεί σε όλη την Ευρώπη.

Στη Γερμανία, μια νεαρή πολιτικός, ονόματι Μαρί-Τερέζ Κάιζερ, καταδικάστηκε, της επιβλήθηκε πρόστιμο χιλιάδων ευρώ και έμεινε με ποινικό μητρώο για μιαν ανάρτηση που παρέθετε πραγματικά κρατικά στατιστικά για τη δυσανάλογη εμπλοκή Αφγανών μεταναστών σε ομαδικούς βιασμούς. Τα στοιχεία ήταν του ίδιου του κράτους. Παρ' όλα αυτά διώχθηκε και

καταδικάστηκε. Αυτή είναι η παγίδα: το κράτος παράγει τα δεδομένα, και έπειτα μεταχειρίζεται ως εγκληματία τον πολίτη που τα επαναλαμβάνει.

Η αλήθεια γίνεται παγίδα. Είσοι ελεύθερος να ξέρεις κάτι, αλλά όχι ελεύθερος να το πεις. Όταν η επανάληψη πραγματικών κρατικών αριθμών μπορεί να σε οδηγήσει σε δικαστική αίθουσα και σε ποινική καταδίκη, ανάλογα με το πώς διαβάζει ο δικαστής τον τόνο σου, ο απλός πολίτης μαθαίνει ότι το ασφαλέστερο είναι να μη λέει τίποτα.

να δηλώνουμε γεγονότα για τη μεταναστευση, γιατί αυτό συνιστά ρητορική μίσους; Η γλώσσα και η αφήγηση είναι παντού: δεν σου επιτρέπεται να το πεις = δεν σου επιτρέπεται να το σκέφτεσαι = δεν σου επιτρέπεται να το πιστεύεις. Η λεγόμενη «πολυπολιτισμικότητα», που στην πραγματικότητα είναι μια κουλουτούρα που κυριαρχεί πάνω στη δική μας, γίνεται το αδιαμφισβήτητο μάντρα, και όποιος διαφωνεί απορρίπτεται.

As είμαστε σαφείς: ο νομικός μη-

“Ο αγώνας γι' αυτήν την ελευθερία είναι παλιός, παλιότερος απ' όλους μας, και σε κάθε γενιά δίνουν τον λογαριασμό και της λένε ότι έχει ήδη πληρωθεί. Δεν έχει. Ποτέ δεν έχει. Πληρώνεται ξανά, ή χάνεται ξανά. Αυτή είναι η συμφωνία

Η γραμμή είναι αόρατη, μέχρι να την έχεις ήδη περάσει.

Η μητέρα μου είναι αρκετά μεγάλη και αρκετά αφελής ώστε να πιστεύει ότι αυτός ο αριστερός φασισμός, που καταστρέφει ζωές, ποινικοποιεί την ελευθερία της έκφρασης και διαλύει την κοινωνική συνοχή, μπορεί να υπάρχει σε όλη την Ευρώπη, αλλά όχι στην Ελλάδα και την Κύπρο. Πόσες φορές δεν ακούσαμε από τη μία πλευρά του πολιτικού φάσματος ότι δεν επιτρέπεται

χανισμός για το κλείσιμο του στόματος της ελεύθερης έκφρασης στην Ελλάδα υπάρχει. Ο αντιρατσιστικός νόμος της Ελλάδας (Νόμος 927/1979, όπως ενισχύθηκε από τον Νόμο 4285/2014) ποινικοποιεί τη δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους εναντίον ομάδων που ορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, την καταγωγή, την εθνική ή εθνοτική προέλευση, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, με

ποινή φυλάκισης από τρεις μήνες έως τρία χρόνια και πρόστιμα έως 20.000 ευρώ. Η Ελλάδα δεν έχει αυτοτελή νόμο για τη «ρητορική μίσους», και έτσι οι εισαγγελείς χρησιμοποιούν τον νόμο περί υποκίνησης για να διώξουν τη ρητορική μίσους. Πρόκειται για την ίδια αρχιτεκτονική των «προστατευόμενων χαρακτηριστικών» που ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Στην Κύπρο, ο νόμος είναι ευρύς στα χαρτιά, και εκεί ακριβώς βρίσκεται συνήθως τον δρόμο του ο ολοκληρωτισμός. Σκεφτείτε τους ναζιστικούς νόμους που ποινικοποιούσαν τους «εχθρούς του κράτους», χωρίς να προσδιορίζουν σαφώς ποιες πράξεις σε καθιστούν εχθρό του κράτους. Η Κύπρος ποινικοποιεί την υποκίνηση μίσους και βίας με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, την καταγωγή ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό, με ποινή φυλάκισης έως πέντε χρόνια ή πρόστιμα έως 10.000 ευρώ, και ξεχωριστά ποινικοποιεί τη χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων για την προώθηση ρατσισμού ή ρητορικής μίσους, με πρόστιμα έως 35.000 ευρώ. Η ομοφοβική και τρανσφοβική υποκίνηση ποινικοποιήθηκε ειδικά μέσω του Άρθρου 99Α, που καλύπτει τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Ο νόμος περί ραδιοηλεκτρονικών τροποποιήθηκε το 2021, και η Κύπρος προσχώρησε στον κώδικα της ΕΕ για την παράνομη διαδικτυακή ρητορική μίσους, στο πλαίσιο της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες (DSA). Τι είναι τρανσφοβικό; Η Μάγια Φορστέιερ έχασε τη σύμβαση συνεργασίας της με το ερευνητικό ίδρυμα Centre for Global Development (CGD) το 2019, αφού δημοσίευσε μια σειρά μηνυμάτων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου δήλωνε ότι οι τρανς γυναίκες δεν μπορούν να αλλάξουν το βιολογικό τους φύλο, επειδή η ΛΟΑΤ κοινότητα το εκλαμβάνει αυτό ως τρανσφοβικό. Αν λοιπόν πω ότι, παρά τις εγχειρήσεις επαναπροσδιορισμού φύλου, υπάρχουν μόνο δύο βιολογικά φύλα, άντρες και γυναίκες, μπορώ να συλληφθώ στην Κύπρο για τρανσφοβία; Είμαστε πράγματι ελεύθεροι από αυτόν τον αριστερό φασισμό; Αναρωπάμαι αν η μητέρα μου χρειάζεται να με δει να συλλαμβάνομαι για να καταλάβει τον φασισμό της Αριστεράς. As ελπίσουμε ότι εσύ, αγαπητή αναγνώστη, πιάνεις

το νόημα.

As θέσω λοιπόν το ερώτημα που έχει σημασία, και as το θέσω ευθέως. Θα μπορούσα να συλληφθώ επειδή γράφω αυτό εδώ; Δεν ξέρω. Και αυτό ακριβώς είναι το ζήτημα. Την στιγμή που ένας ελεύθερος πολίτης πρέπει πραγματικά να αναρωτηθεί αν μια ειλικρινής πρόταση θα του φέρει ένα χτύπημα στην πόρτα, η ελευθερία έχει ήδη χαθεί. Δεν έχει σημασία αν το χτύπημα δεν έρθει ποτέ. Σημασία έχει ότι δίστασες. Ότι λογόκρινες τον εαυτό σου. Ότι ο φόβος έκανε τη δουλειά του πριν χρειαστεί να την κάνει οποιοσδήποτε αστυνομικός.

Έτσι πεθαίνουν οι ελεύθερες κοινωνίες. Όχι με ένα δραματικό χτύπημα, αλλά με δέκα χιλιάδες μικρούς διαταγμούς. Μια διαγραμμένη ανάρτηση εδώ. Μια απρόφερτη πρόταση εκεί. Ένας αρθρογράφος που μαλακώνει μια φράση. Ένας καθηγητής που αποφεύγει ένα θέμα. Ένας κωμικός που κόβει ένα αστείο. Το καθένα, μόνο του, είναι λογικό. Όλα μαζί, είναι ένα έθνος που μαθαίνει να ψιθυρίζει.

Η ελευθερία της έκφρασης δεν είναι ένα δικαίωμα ανάμεσα σε πολλά. Είναι το δικαίωμα που φρουρεί όλα τα υπόλοιπα, γιατί ένας λαός που δεν μπορεί να μιλήσει δεν μπορεί να διαμαρτυρηθεί, δεν μπορεί να οργανωθεί, δεν μπορεί να διορθώσει αυτούς που τον κυβερνούν, δεν μπορεί καν να ονομάσει αυτό που του κάνουν. Αφαίρεσέ το, και όλα τα άλλα που αξίζει κρατούνται στο έλεος όποιου κατέχει την εξουσία εκείνη τη χρονιά.

Ο αγώνας γι' αυτήν την ελευθερία είναι παλιός, παλιότερος απ' όλους μας, και σε κάθε γενιά δίνουν τον λογαριασμό και της λένε ότι έχει ήδη πληρωθεί. Δεν έχει. Ποτέ δεν έχει. Πληρώνεται ξανά, ή χάνεται ξανά. Αυτή είναι η συμφωνία.

Έτσι, θα συνεχίσω να γράφω ευθέως, όσο ακόμη μπορώ, και θα αναλάβω το ρίσκο που κουβαλά αυτή η πράξη. Η εναλλακτική είναι να σωπάσω και να το ονομάσω ασφάλεια, υποκύπτοντας στον ολοκληρωτισμό, είτε λέγεται φασισμός είτε ναζισμός είτε κομμουνισμός, ιδεολογίες ενάντια στις οποίες χύσαμε αίμα. Προτιμώ να είμαι ελεύθερος.

**Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου*

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Ο πόλεμος στην Ουκρανία

Ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται αμείωτος. Παρ' όλον το μέγεθός της απέναντι στη Ρωσία, η Ουκρανία το περασμένο καλοκαίρι συνέχισε να βομβαρδίζει τη Ρωσία προκαλώντας προβλήματα στη χώρα.

Από την άλλη μεριά, όμως, η Ρωσία ενέτεινε τους βομβαρδισμούς της κατά της Ουκρανίας, εμποδίζοντας την εξαγωγή του κυριότερου προϊόντος της χώρας, των σιτηρών, βομβαρδίζοντας τα πλοία της και τις παραθαλάσσιες πόλεις της.

Η Ρωσία προσπαθεί να ελαττώσει τα εισοδήματα από τις κυριότερες εξαγωγές σε ξένο συνάλλαγμα της Ουκρανίας. Η Ουκρανία προσποιείται ότι αυτό δεν την επηρέασε.

Εν τω μεταξύ, ο πόλεμος συνεχίζεται παρά τις προσπάθειες διαφόρων χωρών

να φθάσουμε σε ειρηνική διευθέτηση. Η Ουκρανία βρίσκεται σε δυσκολία γιατί, μεταξύ άλλων, μόνο στα αμερικανικά Patriot μπορεί να στηριχτεί για να αποκρούσει τα κύματα των ρωσικών επιθέσεων.

Παρ' όλες τις αρχικές προβλέψεις,

“Ρωσία και Ουκρανία συνεχίζουν να προσπαθούν να βρουν νέους τρόπους για να έχουν πλεονεκτήματα στον πόλεμο. Και ο κόσμος υποφέρει

ο πόλεμος συνεχίζεται από το 2022 χωρίς η Ρωσία να επιβληθεί, πράγμα το οποίο έχει την εξήγησή του. Η Ευρώπη βοηθά ακατάπαυστα τον κ. Ζελένσκι, του προμηθεύουν όπλα και παντός είδους οικονομική και άλλη βοήθεια.

Η Ρωσία ελπίζει ότι η αύξηση των τιμών των προϊόντων διατροφής θα πείσει την Ουκρανία να ελαττώσει την επιθετικότητά της εναντίον της Ρωσίας. Δεν φαίνεται, όμως, αυτό να επιτυγχάνεται.

Οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας

συνεχίζονται και η Ουκρανία προσπαθεί να διोχετεύσει τα προϊόντα της στο εξωτερικό με άλλους τρόπους (βλ. Ian Bremmer, “The Risk report”, Time, August 17, 2026, p. 15).

Γενικά Ρωσία και Ουκρανία συνεχίζουν να προσπαθούν να βρουν νέους τρόπους για να έχουν πλεονεκτήματα στον πόλεμο. Και ο κόσμος υποφέρει. Όχι μόνον οι εμπόλεμοι, αλλά και τρίτες χώρες.

c.a.theodoulou@theodoulou.cy

**Νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής*

Μόσχα και Βερολίνο: Η μάχη για τη νέα ευρωπαϊκή ισορροπία

ΑΠΟΨΗ “
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΛΙΒΑΣ*

Ο κόσμος βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπος με μια σειρά πολέμων και κρίσεων, οι οποίες δεν συνιστούν ακόμη, σύμφωνα με αρκετούς Ρώσους αναλυτές, έναν παγκόσμιο πόλεμο με την κλασική έννοια. Δημιουργούν όμως ένα διεθνές περιβάλλον, στο οποίο μια σύγκρουση μεταξύ μεγάλων δυνάμεων θα μπορούσε να αποκτήσει παγκόσμιες διαστάσεις.

Ο Ιβάν Τιμοφέφ, γενικός διευθυντής του Russian International Affairs Council (RIAC), αποφεύγει να χαρακτηρίσει την παρούσα κατάσταση «παγκόσμιο πόλεμο». Μιλά για «μια σειρά κρίσεων και συγκρούσεων διαφορετικής έντασης». Το κρίσιμο στοιχείο, κατά την ανάλυσή του, είναι ότι μέσα στη σημερινή «διεθνή αναρχία» ακόμη και μια εσκεμμένη ή τυχαία σύγκρουση δύο μεγάλων δυνάμεων μπορεί να έχει παγκόσμιες συνέπειες.

Η Ρωσία, η Κίνα και οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αποτελούν ακόμη δύο απολύτως διαμορφωμένα στρατιωτικά στρατόπεδα. Η Μόσχα και το Πεκίνο έχουν ενισχύσει θεαματικά τη συνεργασία τους, χωρίς όμως να έχουν δημιουργήσει μια κλασική στρατιωτική συμμαχία με αυτόματες υποχρεώσεις σε περίπτωση πολέμου.

Από αυτήν την πραγματικότητα ξεκινά και η σκέψη του Ντμίτρι Τρένιν, προέδρου του RIAC και πρώην διευθυντή του Carnegie Moscow Center. Η Ρωσία, υποστηρίζει, πρέπει να διατηρήσει «ελευθερία δράσης» στην εξωτερική πολιτική. Πρόκειται γι' αυτό που στη Μόσχα περιγράφεται ως πολυδιανυσματική πολιτική: στενή συνεργασία με την Κίνα, αλλά ταυτόχρονα σχέσεις με την Ινδία, την ASEAN και την Ιαπωνία, καθώς και διατήρηση μιας μελλοντικής ευρωπαϊκής προοπτικής.

Έτσι, η ρωσική στρατηγική δεν περιορίζεται στην ιδέα ενός άξονα Ρωσίας-Κίνας εναντίον της Δύσης. Στόχος είναι ένα πολυπολικό σύστημα, στο οποίο η Μόσχα θα διατηρεί δικό της στρατηγικό χώρο.

Εδώ βρίσκεται, ίσως, το σημαντι-

κότερο ευρωπαϊκό ζήτημα. Πέρα από τις συχνά σκληρές δηλώσεις μεταξύ Μόσχας και Βερολίνου, το πραγματικό πρόβλημα μπορεί να είναι η αναζήτηση μιας νέας ισορροπίας δυνάμεων στην Ευρώπη.

Η Μόσχα δεν φαίνεται να ζητά

Υπουργείο Οικονομικών προβλέπει ότι οι αμυντικές δαπάνες θα φθάσουν το 3,5% του ΑΕΠ το 2029. Η εξέλιξη αυτή σημαίνει ότι η Γερμανία αποκτά σταδιακά μια στρατιωτική δυνατότητα που μπορεί να αλλάξει τις ισορροπίες στην Ευρώπη.

“
Η Ρωσία επιδιώκει σχέσεις με την Τουρκία, το Ιράν και το Ισραήλ, ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί να διατηρήσει παρουσία στην Ανατολική Μεσόγειο

απαραιτήτως μια νέα «διανομή» της Ευρώπης. Περισσότερο αναζητά μια νέα σύνθεση των γεωπολιτικών ρόλων και ευθυνών της ηπείρου, όπου οι μεγάλες δυνάμεις θα διαθέτουν σαφέστερο χώρο στρατηγικής δράσης.

Την ίδια στιγμή, όμως, η Γερμανία επανεξοπλίζεται. Το γερμανικό

Αυτό δεν σημαίνει ότι το Βερολίνο επιδιώκει να απομακρυνθεί από τις ΗΠΑ. Αντιθέτως, σημαντικό τμήμα του γερμανικού στρατηγικού κατεστημένου θεωρεί την αμερικανική παρουσία απαραίτητη για την ευρωπαϊκή αποτροπή. Το ίδιο το γεγονός όμως ότι η Γερμανία επενδύει μαζικά στις δικές

της ένοπλες δυνάμεις δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα: η Ευρώπη αποκτά έναν ισχυρότερο γερμανικό πυλώνα.

Η ιστορία εξάλλου δείχνει ότι η γερμανική σχέση με τη Ρωσία δεν υπήρξε ποτέ μονοδιάστατη. Από την Πρωσία και την πολιτική του Μπίσμαρκ έως τις διαφορετικές σχολές σκέψης του 20ού αιώνα, υπήρχε διαρκώς μια ένταση μεταξύ του Δυτικού προσανατολισμού της Γερμανίας και της ανάγκης διατήρησης ισορροπίας προς την Ανατολή.

Για τον λόγο αυτό θα ήταν απλοιστευτικό να ερμηνεύεται η άνοδος της AfD αποκλειστικά ως «φιλορωσική» στροφή της Γερμανίας. Η AfD πράγματι υποστηρίζει την αποκατάσταση των σχέσεων με τη Ρωσία, αλλά διαθέτει και εσωτερικές διαφοροποιήσεις ως προς την εξωτερική πολιτική.

Το Nord Stream 2 αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της σύγκρουσης διαφορετικών συμφερόντων. Οι ΗΠΑ αντιτάχθηκαν έντονα στον αγωγό και επέβαλαν κυρώσεις σε εταιρείες και

φορείς που συμμετείχαν στην κατασκευή του. Ο αγωγός ολοκληρώθηκε, αλλά δεν τέθηκε ποτέ σε λειτουργία.

Η καταιστροφή των αγωγών το 2022, η οποία, σύμφωνα με αυτήν την εκτίμηση, έγινε με την αμερικανική συγκατάθεση, δεν μπορεί να μετατραπεί σε ανοικτή σύγκρουση μεταξύ Βερολίνου και Ουάσιγκτον. Το βασικό ζήτημα είναι μάλλον ο γερμανικός επανεξοπλισμός: το κατεστημένο φαίνεται διατεθειμένο να αναλάβει το οικονομικό κόστος, προκειμένου να ανακτήσει γεωπολιτικό βάρος και, μακροπρόθεσμα, μεγαλύτερη στρατηγική αυτονομία ακόμη και απέναντι στις ΗΠΑ. Μια προοπτική που, αν και οπάνια εκφράζεται ανοικτά, προκαλεί προβληματισμό στους άλλους σημαντικούς ευρωπαϊκούς παράγοντες, από τη Γαλλία και την Πολωνία έως την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες.

Οι εξελίξεις αυτές έχουν άμεση σημασία για τον Ελληνισμό. Το ευρωπαϊκό σύστημα ισχύος συνδέεται πλέον με το ευρύτερο γεωπολιτικό τρίγωνο Ρωσίας-Τουρκίας-Μέσης Ανατολής.

Η Ρωσία επιδιώκει σχέσεις με την Τουρκία, το Ιράν και το Ισραήλ, ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί να διατηρήσει παρουσία στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Τουρκία, από την πλευρά της, παραμένει μέλος του ΝΑΤΟ αλλά διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις με τη Μόσχα.

Για την Ελλάδα και ιδιαίτερα για την Κύπρο, η κατανόηση αυτών των μεταβολών έχει επομένως ιδιαίτερη σημασία. Η Κύπρος βρίσκεται σε ένα σημείο όπου συναντώνται ευρωπαϊκά, αμερικανικά, τουρκικά, ρωσικά και μεσανατολικά συμφέροντα. Το βασικό ερώτημα δεν είναι ποια μεγάλη δύναμη θα επικρατήσει. Είναι ποια νέα ισορροπία θα διαμορφωθεί στην Ευρώπη και στην Ανατολική Μεσόγειο, όταν οι μεγάλες δυνάμεις επανακαθορίσουν τους ρόλους τους.

Για ένα μικρό κράτος, η κατανόηση αυτής της διαδικασίας δεν αποτελεί θεωρητική πολυτέλεια. Είναι προϋπόθεση για να αντιληφθεί το περιβάλλον μέσα στο οποίο θα πρέπει να χαράξει τη δική του πολιτική.

*Γεωπολιτικός Αναλυτής

ΑΠΟΨΗ “
ΑΔΩΝΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ*

Παγκόσμια διακυβέρνηση: Γιατί αφορά και τους μικρούς

Υπάρχουν συζητήσεις που μοιάζουν μακρινές. Τις φανταζόμαστε σε αίθουσες κορυφαίων συνόδων, ανάμεσα σε μεγάλες δυνάμεις. Η παγκόσμια διακυβέρνηση είναι μία από αυτές. Και, όμως, λίγα ζητήματα αφορούν τόσο άμεσα μια μικρή χώρα όσο ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται και λειτουργεί ο κόσμος γύρω της.

Φέτος η Κίνα δημοσίευσε μια Λευκή Βίβλο με τίτλο «Πιο Δίκαιη και Ισότητα Παγκόσμια Διακυβέρνηση». Το κείμενο αποτυπώνει την Πρωτοβουλία για την Παγκόσμια Διακυβέρνηση, την οποία είχε παρουσιάσει ο Κινέζος Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ ένα χρόνο πριν. Σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο, η πρωτοβουλία έχει ήδη λάβει τη στήριξη σχεδόν 160 κρατών και διεθνών Οργανισμών.

Η πρόταση στηρίζεται σε πέντε αρχές.

Την κυριαρχική ισότητα των κρατών. Τον σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου. Την πολυμέρεια. Την ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Και την έμφαση σε πράξεις με απτά αποτελέσματα. Στη διατύπω-

έχει τη δυνατότητα να επιβάλει τη θέλησή της. Η ασφάλειά της δεν στηρίζεται στη δύναμη, αλλά στους κανόνες. Στο Διεθνές Δίκαιο, στους θεσμούς, στην αρχή ότι η φωνή του μικρού μετρά όσο

“
Ένας δικαιότερος κόσμος δεν χτίζεται από τους λίγους για τους λίγους, αλλά απ' όλους, για όλους

σή τους, τα κράτη αντιμετωπίζονται ως ίσα, ανεξαρτήτως μεγέθους ή ισχύος. Ο ρόλος του ΟΗΕ παραμένει κεντρικός. Εδώ είναι το σημείο που με κάνει, ως Κύπριο, να σταθώ. Μια μικρή χώρα δεν

και του μεγάλου. Ό,τι ενισχύει αυτήν την αρχή, μας αφορά άμεσα. Ό,τι την αποδυναμώνει, μας εκθέτει.

Η πρόταση, όμως, δεν εξαντλείται στις αρχές. Έχει και μια πρακτική

διάσταση που αξίζει προσοχής. Η Κίνα μιλά για συνεργασία με μετρήσιμα αποτελέσματα. Σε τομείς όπως η πράσινη ενέργεια, η ψηφιακή οικονομία, η τεχνητή νοημοσύνη, η υγεία. Ανακοίνωσε, για παράδειγμα, 5.000 εγχειρήσεις καταρράκτη και 10.000 προληπτικούς ελέγχους για τον καρκίνο προς όφελος χωρών-εταίρων της. Η διπλωματία που παράγει από όφελος για τον απλό πολίτη είναι μια πρακτική που κάθε κράτος μπορεί να μελετήσει.

Τι σημαίνει αυτό για την Κυπριακή Δημοκρατία; Δεν σημαίνει υιοθέτηση ενός μοντέλου. Η Κύπρος έχει τον δικό της προσανατολισμό μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με σταθερή προσήλωση στο Διεθνές Δίκαιο. Σημαίνει, όμως, κάτι πιο ώριμο. Να μελετά προσεκτικά κάθε σοβαρή πρόταση για το πώς οργανώ-

νεται ο κόσμος. Να αναζητά τα σημεία σύγκλισης. Να συμμετέχει σε μορφές πρακτικής συνεργασίας που ωφελούν τον τόπο, από την πράσινη μετάβαση ως την τεχνολογία. Και να υπερασπίζεται, σε κάθε βήμα, την αρχή ότι ένας πιο δίκαιος και αντιπροσωπευτικός κόσμος είναι προς το συμφέρον των μικρών.

Ο κόσμος περνά μια περίοδο αναταραχής. Οι παλιές βεβαιότητες δοκιμάζονται. Σε τέτοιες στιγμές, η συζήτηση για το πώς διακυβερνάται ο πλανήτης δεν είναι πολυτέλεια των ισχυρών. Είναι ανάγκη των μικρών. Και ίσως αυτή να είναι η πιο χρήσιμη υπενθύμιση. Ότι ένας δικαιότερος κόσμος δεν χτίζεται από τους λίγους για τους λίγους, αλλά απ' όλους, για όλους.

*Επικοινωνιολόγος και Διευθυντής διαφημιστικής εταιρείας Honest Content

Κύπρος - Ελλάδα - Αίγυπτος: Η δύναμη της συνεργασίας σε μια κρίσιμη περιοχή

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

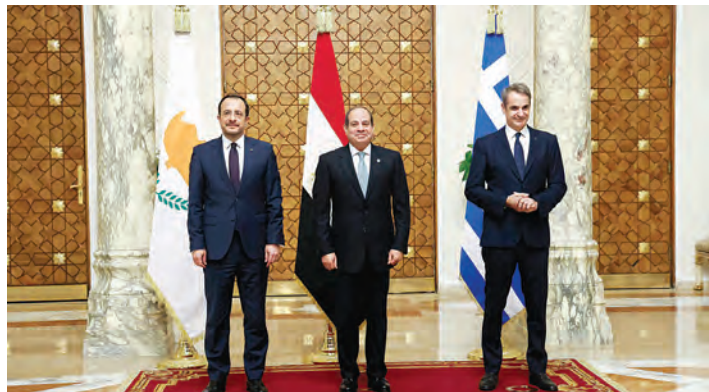

Σε μιαν Ανατολική Μεσόγειο που μεταβάλλεται με ταχύτητα και σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου οι ισορροπίες αναδιαμορφώνονται διαρκώς, η συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου και Αιγύπτου αποκτά σημασία που ξεπερνά κατά πολύ τα όρια μιας παραδοσιακής περιφερειακής συνεννόησης. Αποτελεί πλέον έναν από τους πιο σταθερούς και αξιόπιστους άξονες συνεργασίας στην περιοχή, με πολιτική, ενεργειακή, οικονομική και στρατηγική διάσταση.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία, η εξέλιξη αυτή συνδέεται άμεσα με τη νέα αντίληψη για τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η χώρα στην ευρύτερη περιοχή. Ο Πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης έχει θέσει την εξωτερική πολιτική στο επίκεντρο μιας πιο ενεργητικής στρατηγικής, επιχειρώντας να αξιοποιήσει το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Κύπρου: τη γεωγραφική της θέση και την ιδιότητα της ως κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επιλογή είναι σαφής. Η Κύπρος δεν μπορεί να παραμένει απλώς ένας θεατής των γεωπολιτικών εξελίξεων που συντελούνται γύρω της. Μπορεί να λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ Ευρώπης, Ανατολικής Μεσογείου και Μέσης Ανατολής και να μετατρέψει τη γεωγραφική της θέση σε πολιτικό και στρατηγικό πλεονέκτημα.

Αυτό ακριβώς αποτυπώνεται στην ενίσχυση της τριμερούς συνεργασίας με την Ελλάδα και την Αίγυπτο. Η Αθήνα και το Κάιρο αποτελούν για τη Λευκωσία δύο κομβικούς εταίρους σε μια περιοχή όπου η σταθερότητα δεν είναι αυτονόητη. Ταυτόχρονα, η Κύπρος μπορεί να προσφέρει στην

Η Ανατολική Μεσόγειος δεν χρειάζεται νέες γραμμές αντιπαράθεσης. Χρειάζεται περισσότερες γέφυρες. Η τριμερής Ελλάδα-Κύπρος-Αίγυπτος μπορεί ν' αποτελέσει μιαν από αυτές

ευρωπαϊκή πολιτική μια ιδιαίτερα χρήσιμη γέφυρα επικοινωνίας με τον αραβικό κόσμο.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι η συγκεκριμένη συνεργασία δεν οικοδομείται πάνω στη λογική του αποκλεισμού. Δεν στρέφεται εναντίον κανενός κράτους και δεν αποτελεί μηχανισμό δημιουργίας νέων διαχωριστικών γραμμών στην περιοχή. Αντιθέτως, στηρίζεται στην αντίληψη ότι η περιφερειακή ασφάλεια και η οικονομική ανάπτυξη μπορούν να υπηρετηθούν καλύτερα μέσα από τη συνεργασία, τον διάλογο και τον σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου.

Αυτή η διάσταση έχει ιδιαίτερη σημασία για την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Λευκωσία έχει κάθε λόγο να επιδιώ-

κει ένα περιφερειακό περιβάλλον στο οποίο το Διεθνές Δίκαιο, η κυριαρχία των κρατών και η ειρηνική επίλυση των διαφορών αποτελούν τους κανόνες και όχι τις εξαιρέσεις.

Στον ενεργειακό τομέα, οι δυνατότητες είναι ακόμη μεγαλύτερες. Η Ανατολική Μεσόγειος έχει εξελιχθεί σε περιοχή ιδιαίτερου ενεργειακού ενδιαφέροντος για την Ευρώπη. Τα κοιτάσματα φυσικού αερίου, οι αναανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις δημιουργούν νέες προοπτικές, ενώ η ενεργειακή ασφάλεια έχει αποκτήσει στρατηγική σημασία μετά τις μεγάλες γεωπολιτικές ανατροπές των τελευταίων ετών.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται και η ιδιαίτερη αξία της Κύπρου. Από μόνη

της δεν διαθέτει το μέγεθος μιας μεγάλης δύναμης. Διαθέτει, όμως, γεωγραφική θέση, ευρωπαϊκή ιδιότητα και τη δυνατότητα να συμμετέχει στη δημιουργία δικτύων συνεργασίας που συνδέουν την Ανατολική Μεσόγειο με την ευρωπαϊκή αγορά. Η εξωτερική πολιτική Χριστοδουλίδη επιχειρεί να αξιοποιήσει ακριβώς αυτό το τρίπτυχο.

Παράλληλα, η συνεργασία με την Αίγυπτο αποκτά ιδιαίτερη οικονομική και γεωστρατηγική σημασία. Το Κάιρο αποτελεί βασικό παράγοντα στον αραβικό κόσμο, ενώ η Διώρυγα του Σουέζ παραμένει ένας από τους σημαντικότερους εμπορικούς θαλάσσιους δρόμους παγκοσμίως. Η Ελλάδα και η Κύπρος, με τη σημαντική τους παρουσία στη ναυτιλία και τη θέση τους στον ευρωπαϊκό χώρο, μπορούν να λειτουργήσουν ως φυσικοί εταίροι σε μια ευρύτερη αλυσίδα μεταφορών, ενέργειας και εμπορίου.

Η τριμερής συνεργασία έχει, συνεπώς, ξεπεράσει το επίπεδο των συμβολικών συναντήσεων. Έχει αποκτήσει θεσμικό βάθος, πρακτικό περιεχόμενο και στρατηγική προοπτική. Η ασφάλεια, η ενέργεια, η άμυνα, η οικονομία, οι επενδύσεις, η ναυτιλία και η πολιτική προστασία αποτελούν πεδία στα οποία μπορούν να δημιουργηθούν ακόμη περισσότερες συνέργειες.

Και εδώ βρίσκεται ίσως το σημαντικότερο μήνυμα της εξωτερικής πολιτικής που προωθεί ο Νίκος Χριστοδουλίδης: η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να αποκτήσει μεγαλύτερο διεθνές βάρος όχι επειδή έγινε μεγαλύτερη σε μέγεθος, αλλά επειδή έγινε περισσότερο χρήσιμη, περισσότερο αξιόπιστη και

περισσότερο παρούσα.

Η αναβάθμιση των σχέσεων της Κύπρου με σημαντικούς διεθνείς και περιφερειακούς εταίρους ενισχύει τη θέση της χώρας και δημιουργεί ένα ευρύτερο διπλωματικό κεφάλαιο. Η Λευκωσία επιδιώκει να βρίσκεται στο τραπέζι όπου λαμβάνονται αποφάσεις και όχι απλώς να παρακολουθεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται για την περιοχή της.

Η Ελλάδα, η Κύπρος και η Αίγυπτος έχουν, επομένως, κάθε λόγο να συνεχίσουν να επενδύουν σε αυτήν τη σχέση. Για την Αθήνα και τη Λευκωσία, το Κάιρο αποτελεί στρατηγικό εταίρο στον αραβικό κόσμο. Για την Αίγυπτο, Ελλάδα και Κύπρος αποτελούν αξιόπιστη γέφυρα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και για όλους, η συνεργασία προσφέρει κάτι ακόμη πιο σημαντικό: μεγαλύτερη σταθερότητα σε μια περιοχή που έχει πληρώσει βαρύ τίμημα από τις συγκρούσεις και τους ανταγωνισμούς.

Η Ανατολική Μεσόγειος δεν χρειάζεται νέες γραμμές αντιπαράθεσης. Χρειάζεται περισσότερες γέφυρες. Η τριμερής Ελλάδα-Κύπρος-Αίγυπτος μπορεί ν' αποτελέσει μιαν από αυτές.

Και για την Κύπρο, η ενεργός συμμετοχή σε αυτήν την προσπάθεια αποδεικνύει ότι μια μικρή χώρα μπορεί να έχει μεγάλη φωνή όταν διαθέτει στρατηγική, συνέπεια και την ικανότητα να δημιουργεί σχέσεις εμπιστοσύνης. Αυτό είναι το πραγματικό στοίχημα της σύγχρονης κυπριακής εξωτερικής πολιτικής: να μετατρέψει τη γεωγραφία σε γεωπολιτικό πλεονέκτημα και την παρουσία της Κύπρου στην περιοχή σε πραγματική διεθνή επιρροή.

«Ρεαλισμός» με μπόλικη εξαπάτηση

ΑΠΟΨΗ “
ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΟΛΟΚΑΣΙΔΗΣ

Με την ευκαιρία της πρόσφατης έλευσης του ΓΤ του ΟΗΕ αναθερμάνθηκε η συζήτηση περί το Κυπριακό. Και δεν άργησαν οι διάφοροι κήρυκες του ρεαλισμού να απαγγέλλουν το γνωστό ευαγγέλιο. Δεν κουράζονται να επαναλαμβάνουν ότι δεν είναι ρεαλιστικό υπό τις ισχύουσες γεωπολιτικές συνθήκες να περιμένει κανείς μια καλύτερη λύση από αυτήν που προτείνεται. Αποφεύγουν να μπαίνουν σε λεπτομέρειες. Παρόλο που διέρρευσαν στη δημοσιότητα οι θεωρούμενες προτάσεις ή σκέψεις Ολγκίν. Και αυτές είναι τόσο αληθοφανείς, που δεν μπορούν παρά να είναι όντως σκέψεις της Ολγκίν και των φορέων του ΟΗΕ. Οι κήρυκες όμως του ρεαλισμού δεν τολμούν να ταυτιστούν με τέτοιες προτάσεις όπως αυτές. Τόσο απaráδεκτες είναι. Τελικά, όμως, πηλημύνη ή άθελά τους, ανοίγουν τον δρόμο σε τέτοιες προτάσεις με το σκεπτικό που προβάλλουν ότι «δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένει κανείς καλύτερη λύση».

Το περίεργο είναι ότι, κάθε φορά που καταιθίζονται προτάσεις λύσης, ακούγεται η ίδια επωδός: ας τις δεχθούμε διότι δεν μπορούμε να αναμένουμε κάτι καλύτερο. Είναι γεγονός ότι οι λύσεις που

προτείνονται τείνουν να χειροτερεύσουν. Βεβαίως υπάρχει σημαντική διαφωνία ως προς το τι ακριβώς οδηγεί σε αυτήν τη χειροτέρευση. Δεν είναι όμως της παρουσίας να το συζητήσουμε αυτό. Αυτό που θέλω να επισημάνω είναι ότι υπάρχει μια αυτονόητη λογική συνέπεια σε όλους αυτούς οι οποίοι απέρριψαν μια προηγούμενη «καλύτερη» λύση και ευλόγως θα απορρίψουν και κάθε

λύση να 'ναι και ό,τι να 'ναι:

Και εδώ φτάνουμε στην εγγενή αντίφαση των λεγόμενων «ρεαλιστών», οι οποίοι απλώς τελικά παρωθούν τον ρεαλισμό. Μπορεί να υπάρχει βάση όταν λέει κανείς ότι υπό τις γεωπολιτικές συνθήκες δεν μπορεί να αναμένεται κάτι καλύτερο. Είναι όμως μια βραχυπρόθεσμη, φатаλιστική λογική να θεωρεί κανείς ότι οι γεωπολιτικές συνθήκες

Πώς θα επιβιώσουμε σε ένα κράτος όπου με την κατάλυση της ΚΔ θα υπάρξει ένα νέο μόρφωμα, στο οποίο οι σοβαρότερες αποφάσεις δεν θα λαμβάνονται παρά μόνο με τουρκική συναίνεση;

χειρότερη επόμενη. Αυτό όμως που δεν είναι αυτονόητο είναι ότι αυτοί που δέχθηκαν την προηγούμενη «καλύτερη» λύση θα αποδεχθούν κατ' ανάγκην και την επόμενη χειρότερη. Αυτό, όμως, συμβαίνει! Αυτοί που υποστήριζαν την προηγούμενη λύση ως τελευταία ευκαιρία αποδέχονται και την επόμενη και τη μεθεπόμενη κ.ο.κ. Δηλαδή, οι προταθεί, είναι τελικά αποδεκτοί; Δηλαδή

θα βαίνουν αρνητικότερες. Ο βίος ενός λαού δεν είναι όσο μικρός είναι ο βίος του ανθρώπου. Και η ανατροπή των συνθηκών μπορεί να μην επιτευχθεί σε αυτήν τη γενιά, αλλά στην επόμενη ή και τη μεθεπόμενη. Το ακριβώς αντίθετο είχε υποστηρίξει παλαιότερα ο αείμνηστος Γιώργος Βασιλείου όταν επιχειρήσε να εφαρμόσει εμπορική λογική στο Κυπριακό: αν η εταιρεία

δεν βγάζει τα εξοδα της, τότε πρέπει το συντομότερο να την κλείσεις και, ό,τι μπορεί να σωθεί.

Το κυριότερο λογικό χάσμα, όμως, δεν είναι αυτό. Αυτοί όλοι οι προαγωγοί του «ρεαλισμού» ξεχνούν μια πάρα πολύ σοβαρή παράμετρο. Μέτρο αποδοχής μιας οποιασδήποτε λύσης δεν είναι μόνο αν θα υπάρξει ή δεν θα υπάρξει καλύτερη. Βασικότερη παράμετρος είναι και κατά πόσον η οποιαδήποτε συζητούμενη λύση είναι βιώσιμη ή όχι. Δηλαδή υπάρχει ένα μίνιμουμ, κάτω από το οποίο δεν μπορεί να πάει κανείς. Όσο και αν θα χειροτερεύσουν οι επόμενες προτάσεις λύσεων. Και αυτό είναι το πρόβλημα με αυτά που δημοσιοποιήθηκαν ως προτάσεις Ολγκίν. Όλοι αυτοί οι υπέρμαχοι ας μας εξηγήσουν λοιπόν πώς θα επιβιώσουν οι Έλληνες της Κύπρου, και όχι μόνο οι Έλληνες, μέσα σε ένα πλαίσιο λύσης όπως αυτό της Ολγκίν. Πώς θα επιβιώσουμε σε ένα νέο κράτος, όπου η Τουρκία επιμένει να διατηρεί ρόλο σε ένα νέο εγγυητικό σχήμα όπως και να διατηρεί στρατό στην Κύπρο; Είναι αρκετή η αλλαγή ταμπέλας από τουρκικό σε νατοϊκό; Πώς θα επιβιώσουμε σε ένα κράτος όπου με την κατάλυση της ΚΔ θα υπάρξει ένα νέο μόρφωμα, στο

οποίο οι σοβαρότερες αποφάσεις δεν θα λαμβάνονται παρά μόνο με τουρκική συναίνεση; Πώς θα επιβιώσουμε σε ένα νέο κράτος συνεργαζόμενο με έναν πληθυσμό όπου κυριαρχούν συντηρητικά οι Τούρκοι έποικοι, όπου και οι ίδιοι οι Τουρκοκύπριοι παραμένουν μια θλιβερή μειονότητα; Πώς θα αντέξει ένα κράτος το οποίο στην εδαφική και πληθυσμιακή του βάση θα είναι διαμελισμένο και διχοτομημένο και στην κορυφή του θα φλερτάρει επικίνδυνα με το αδιέξοδο;

Όλα αυτά βεβαίως οι ψευδορεαλιστές δεν θέλουν να τα συζητούν. Προτιμούν να περιορίζονται στο απλό πλην όμως παραπλανητικό επιχείρημα «δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε καλύτερη λύση». Αν θέλουν όμως να είναι όντως ρεαλιστές, οφείλουν να εξετάσουν τα προτεινόμενα από όλες τις απόψεις. Και αν θέλουν όντως να είναι ρεαλιστές, να μην παπαγαλίζουν τα περί αγαθών της ομοσπονδίας: «δέστε ΗΠΑ, Γερμανία, Ελβετία τι ωραία που λειτουργούν» και δεν ξέρω γω τι άλλο. Διότι αυτό που έρχεται δεν είναι ΗΠΑ, Ελβετία, Γερμανία. Είναι περισσότερο Βοσνία, Λίβανος, Ιράκ. Και αυτούς τους έρμους λαούς δεν τους βλέπουμε να πολυγοιτράζουν την «ομοσπονδία» τους.

Εκκωφαντική σιωπή και τουρκική προπαγάνδα

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η τουρκική προπαγάνδα στα διεθνή μέσα ενημέρωσης δεν κάνει ποτέ διακοπές. Πρόσφατα, όσοι παρακολούθησαμε το κρατικό αυστραλιανό δίκτυο ABC και την εκπομπή Late Night Live με τον David Marr (3 Αυγούστου), γίναμε μάρτυρες μιας ακόμη ύπουλης παράστασης. Ο Δρ Ερόλ Καϊμάκ, ουστημένος ως καθηγητής στο «Πανεπιστήμιο Ανατολικής Μεσογείου» στην κατεχόμενη Αμμόχωστο, βρήκε απλόχερο βήμα για να παρουσιάσει την παράνομη κατοχή ως «κανονικότητα» και να προωθήσει τις συνθήκες τουρκικές διαστρεβλώσεις.

Μια τέτοια συνέντευξη συνιστά τον κρίκο μιας ευρύτερης, επιθετικής στρατηγικής της Τουρκίας να διεθνοποιεί τα επιχειρήματά της, εκμεταλλευόμενη την ανύπαρκτη κυπριακή επικοινωνιακή άμυνα. Το αμείλικτο ερώτημα αφορά το πώς αντιδρά η δική μας πλευρά.

Προκειμένου το περιστατικό να μην περάσει απαρατήρητο, επικοινωνήσαμε άμεσα με την Κυπριακή Υπάτη Αρμοστεία στην Καμπέρα. Ο Αναπληρωτής Υπάτος Αρμοστής, Νικόλαος Βαρέλλας, ανταποκρίθηκε εκτός εργάσιμων ωρών και προώθησε το σχετικό υλικό που του παρέιχα κατεπειγόντως στο Υπουργείο Εξωτερικών στη Λευκωσία.

Η όλη διαδικασία ανέδειξε μια θλιβερή συστημική αδυναμία.

Είναι σαφές ότι οι διπλωματικές μας αποστολές λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο απόλυτης ακαμψίας, στερούμενες συχνά της απαιτούμενης ευελιξίας για άμεση παρέμβαση στα ξένα μέσα χωρίς άνωθεν οδηγίες από τη Λευκωσία. Γνωρίζουμε ότι στο παρελθόν, για λόγους οικονομικούς, σημαντικά Γραφεία Δημοσίων Πληροφοριών της Δημοκρατίας σε πολλές χώρες συρρικνώθηκαν ή καταργήθηκαν - σαν να μην αξίζει η προβολή της πατρίδας μας μια πρόσθετη, μικρή δαπάνη.

Η λύση, όμως, είναι απλή. Φτάνει να υπάρχει πολιτική βούληση και κυρίως επαγγελματικός προσανατολισμός. Υπάρχουν υπηρεσίες παρακολούθησης Τύπου και ΜΜΕ (media monitoring services) και διατίθενται με ένα ευτελές μηνιαίο κόστος. Η Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορούσε όχι μόνο να εξοπλίσει την Υπάτη Αρμοστεία στην Αυστραλία, αλλά να θωρακίσει κάθε πρεσβεία και διεθνή αποστολή μας με σύγχρονα εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης.

Θα υπήρχε έτσι διαρκής επιτήρηση, ώστε να δίνεται άμεση, θεσμική και τεκμηριωμένη απάντηση πριν προ-

λάβουν να παγιωθούν τα τουρκικά ψεύδη. Δεν λείπουν τα χρήματα, που κάλλιστα μπορούν να αντληθούν από τα κονδύλια της άμυνας, αφού η επικοινωνιακή θωράκιση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εθνικής μας ασφάλειας και επιβίωσης.

Αλλωστε, η έγκαιρη και δυναμική προβολή των δικαίων μας είναι το πολιτικό σκέλος της άμυνάς μας και της ουσιαστικής υπεράσπισης της πατρίδας μας. Στρατηγική, διορατικότητα και επαγγελματισμός λείπουν. Το ζήτημα δεν είναι η προσπάθεια των κατά τόπους διπλωματών, αλλά το γεγονός ότι οι αποστολές μας είναι δέσμιες μιας αναχρονιστικής, παθητικής και αργόσυρτης κρατικής μηχανής.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται η μεγάλη διαφορά και το βαθύτερο πρόβλημα: η Τουρκία κάνει προπαγάνδα, η οποία δεν είναι τίποτα άλλο παρά η καιάφωρη διαστρέβλωση της πραγματικότητας προς ίδιον όφελος. Εμείς, αντίθετα, οφείλουμε να κάνουμε προβολή. Η προβολή δεν είναι παραχάραξη· είναι η δήλωση της πραγματικότητας, η υπεράσπιση των δικαίων μας με όπλο την αλήθεια και η αποκάλυψη της καταπάτησης των αρχών του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης εις βάρος της πατρίδας μας.

Εκείνο που λείπει από την Κυπριακή Δημοκρατία είναι η απαλλαγή από την παθολογική ηττοπάθεια, η έμπρακτη διεθνής προβολή της αλήθειας και η συστηματική αποδόμηση της τουρκικής επιβουλής και επεκτατικότητας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε τον πραγματικό ρόλο της Τουρκίας: δεν πρόκειται για έναν καλοπροαίρετο «περιφερειακό δρώντα». Πρόκειται για μια επεκτατική δύναμη που εφαρμόζει απαρέγκλιτα σταθερά σχέδια δεκαεσιών - ξεκινώντας από τις εποικιστικές προτροπές του Νιχάτ Ερίμ, μέχρι το σύγχρονο δόγμα του «Στρατηγικού Βάθους» του Νταβούτογλου- θεωρώντας την Κύπρο ως γεωπολιτικό προγεφύρωμα ελέγχου.

Μερικοί λένε -και οι ιθύνοντες μας το πιστεύουν- ότι στην τελευταία ανάλυση το δίκαιο είναι πάντα με το μέρος του ισχυρού. Έτσι και αν το δεχτούμε αυτό, δεν σημαίνει ότι πρέπει να σκώσουμε τα χέρια και να παραδοθούμε αμαχητί. Επιβάλλεται να σκώσουμε το ανάστημά μας, όσο μικρό ή μεγάλο κι αν είναι, να φωνάξουμε την αλήθεια, να υπερασπιστούμε την πατρίδα μας και όχι να υποχωρούμε μοιρολατρικά. Αν είναι να πέσουμε και να υποστούμε τις συνέπειες των δικών μας λαθών και της εσωτερικής μας διχόνοιας, ας

πέσουμε μαχόμενοι.

Τα 52 χρόνια κατοχής μάς φωνάζουν ότι η παθητική σιωπή εκλαμβάνεται διεθνώς ως αποδοχή των τετελεσμένων. Αν δεν αποτινάξουμε τη λογική της «διπλωματίας της αφασίας» και δεν οργανώσουμε μια επιθετική, προληπτική επικοινωνιακή πολιτική διεθνώς, η τουρκική προπαγάνδα θα συνεχίσει να αλωνίζει ανενόχλητη, αφήνοντας την πατρίδα μας έρμαιο των συγκυριών και της αδράνειας.

Παρά την έγκαιρη ενημέρωση και την παράδοση πλήρους τεκμηρίωσης από την Υπάτη Αρμοστεία, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υπηρεσιακές απαντήσεις από τη Λευκωσία απέχουν έτη φωτός από το να συνιστούν αποτελεσματική απάντηση. Εβδομάδες μετά την παρέμβαση, το τελικό αποτέλεσμα παραμένει μηδενικό: καμία δημόσια τοποθέτηση, καμία θεσμική αποδόμηση των ψευδών του κ. Καϊμάκ στα αυστραλιανά μέσα. Μια ένοχη, αδικαιολόγητη καθυστέρηση που επιβεβαιώνει ότι η κρατική μας μηχανή όχι μόνο αδυνατεί να προλάβει τα πλήγματα, αλλά αποδεικνύεται ανίκανη να αρθρώσει έγκαιρα δημόσιο λόγο, αφήνοντας την τουρκική προπαγάνδα να αλωνίζει ανενόχλητη.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

Η διακυβέρνηση ως το μεγάλο ζητούμενο του 2028

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Καθώς ο δημόσιος διάλογος στρέφεται ολοένα και περισσότερο προς τις προεδρικές εκλογές του 2028, η πολιτική αντιπαράθεση αρχίζει να διαμορφώνεται γύρω από πρόσωπα, συμμαχίες και επικοινωνιακές στρατηγικές. Ωστόσο, το ουσιαστικό ερώτημα δεν είναι ποιος θα κυβερνήσει, αλλά πώς θα κυβερνήσει. Σε μια εποχή κατά την οποία οι κοινωνίες γίνονται πιο απαιτητικές, οι διεθνείς προκλήσεις πιο σύνθετες και οι δημόσιοι πόροι πιο περιορισμένοι, η ποιότητα της διακυβέρνησης αναδεικνύεται στον καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας ενός κράτους.

Η Κύπρος έχει πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα εκσυγχρονισμού τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα, όμως, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διαρθρωτικές αδυναμίες που σχετίζονται με τη βραδύτητα των διαδικασιών, τον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων, την πολυπλοκότητα του διοικητικού συστήματος, τις δυσκολίες συντονισμού μεταξύ υπηρεσιών και τη συχνή απουσία συστηματικής αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών. Τα ζητήματα αυτά δεν αποτελούν αποκλειστικά κυπριακό φαινόμενο· απασχολούν πολλές ευρωπαϊκές χώρες και έχουν οδηγήσει στη σταδιακή μετάβαση από την παραδοσιακή δημόσια διοίκηση σε ένα νέο μοντέλο δημόσιας διακυβέρνησης.

Η σύγχρονη διακυβέρνηση δεν ταυτίζεται με την απλή άσκηση της κρατικής εξουσίας. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σύστημα σχεδιασμού, συντονισμού, εφαρμογής, αξιολόγησης και λογοδοσίας, το οποίο επιδιώκει τη δημιουργία δημό-

σιας αξίας μέσα από αποτελεσματικούς θεσμούς και μετρήσιμα αποτελέσματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα Ηνωμένα Έθνη αντιμετωπίζουν πλέον τη χροστή διακυβέρνηση ως βασική προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική συνοχή. Η εξέλιξη αυτή δεν είναι θεωρητική. Χώρες όπως η Φινλανδία, η Δανία, η Εσθονία, η Σιγκαπούρη, η Νέα Ζηλανδία και ο Καναδάς έχουν επενδύσει συστηματικά σε θεσμούς που βασίζονται στη διαφάνεια, στη λογοδοσία, στην ψηφιακή διοίκηση, στη διαχείριση κινδύνων, στη συμμετοχή των πολιτών και στην αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών. Το αποτέλεσμα δεν είναι μόνο αποτελεσματικότερη διοίκηση, αλλά και υψηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος.

Η εμπιστοσύνη αποτελεί ίσως τον σημαντικότερο δείκτη επιτυχίας μιας διακυβέρνησης. Δεν επιβάλλεται ούτε επικοινωνείται. Καλλιεργείται καθημερινά μέσα από θεσμούς που λειτουργούν με συνέπεια, αμεροληψία και διαφάνεια. Κάθε δημόσια απόφαση οφείλει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, κάθε ευρύτερη δημόσια δαπάνη να μπορεί να ελεγχθεί και κάθε πολιτική να αξιολογείται με αντικειμενικά κριτήρια. Η εποχή κατά την οποία οι κυβερνήσεις κρίνονταν αποκλειστικά από τις προθέσεις ή τις εξαγγελίες τους έχει παρέλθει. Σήμερα κρίνονται κυρίως από τα αποτελέσματα.

Αυτό οδηγεί σε μια δεύτερη μεγάλη μεταβολή, δηλαδή στη μετάβαση

από τη διοίκηση διαδικασιών στη διοίκηση επιδόσεων. Ένα σύγχρονο κράτος δεν αρκεί να εφαρμόζει νόμους διαδικασίες. Οφείλει να γνωρίζει εάν οι πολιτικές του επιτυγχάνουν τους στόχους τους, ποιο είναι το κοινωνικό και οικονομικό τους αποτύπωμα και ποιες διορθωτικές παρεμβάσεις απαιτούνται. Η καθιέρωση μετρήσιμων δεικτών απόδοσης, ανεξάρτητων αξιολογήσεων και ετήσιων εκθέσεων προόδου δεν αποτελεί τεχνοκρατική πολυτέλεια. Αποτελεί βασικό εργαλείο δημοκρατικής λογοδοσίας.

Εξίσου σημαντική είναι η θεσμοθέτηση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Οι σύγχρονες κυβερνήσεις καλούνται να διαχειριστούν κρίσεις που εκτείνονται από τις γεωπολιτικές εντάσεις και την ενεργειακή ασφάλεια μέχρι τις φυσικές καταστροφές, τις κυβερνοεπιθέσεις και τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης. Η αποτελεσματική διακυβέρνηση δεν περιορίζεται στην αντιμετώπιση των κρίσεων όταν αυτές εκδηλώνονται. Προϋποθέτει έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων, προληπτικό σχεδιασμό και διαρκή ενίσχυση της θεσμικής ανθεκτικότητας.

Παράλληλα, η δημόσια ακεραιότητα δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως ζήτημα κασαςολής της διαφθοράς. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι οι αποτελεσματικότεροι Οργανισμοί είναι εκείνοι που αναπτύσσουν κουλτούρα πρόληψης. Δηλώσεις συμφερόντων, σαφείς κανόνες για τις συγκρούσεις συμφερόντων, κώδικες δεοντολογίας, προσαρμογή των πληροφοριοδοτών και ισχυροί μηχανισμοί εσωτερικού ελέγ-

χου αποτελούν πλέον αναπόσπαστα στοιχεία κάθε σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης. Η διαφάνεια δεν είναι εμπόδιο στη λήψη αποφάσεων· είναι προϋπόθεση της αξιοπιστίας τους.

Η τεχνολογία δημιουργεί μια ακόμη μεγάλη πρόκληση αλλά και ευκαιρία. Η ψηφιακή διακυβέρνηση δεν εξαντλείται στην ηλεκτρονική παροχή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει την αξιοποίηση δεδομένων για τη χάραξη πολιτικής, την αυτοματοποίηση διοικητικών διαδικασιών, τη διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων, την ασφαλή χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και την προστασία της κυβερνοασφάλειας. Το κράτος του 21ου αιώνα οφείλει να είναι όχι μόνο ψηφιακό, αλλά και ευφυές, χωρίς να χάνει τον ανθρώπινο χαρακτήρα του.

Το ίδιο κρίσιμη είναι και η συμμετοχή των πολιτών. Η διακυβέρνηση δεν μπορεί να περιορίζεται σε μια σχέση εντολής και εκτέλεσης μεταξύ κυβέρνησης και διοίκησης. Οι πολίτες, οι κοινωνικοί εταίροι, τα πανεπιστήμια, οι επαγγελματικοί φορείς και η κοινωνία των πολιτών διαθέτουν γνώση και εμπειρία που μπορούν να βελτιώσουν ουσιαστικά τη δημόσια πολιτική. Η θεσμοθετημένη διαβούλευση, η αξιοποίηση επιστημονικών δεδομένων και η συστηματική αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε σημαντικής μεταρρύθμισης ενισχύουν τόσο την ποιότητα των αποφάσεων όσο και τη δημοκρατική τους νομιμοποίηση.

Για την Κύπρο, όλα τα πιο πάνω συνιστούν μια σημαντική ευκαιρία. Οι προεδρικές εκλογές του 2028 δεν

θα πρέπει να αποτελέσουν απλώς μιαν αναμέτρηση πολιτικών συνθημάτων ή αποσπασματικών εξαγγελιών. Θα μπορούσαν να αποτελέσουν την αφετηρία μιας νέας εθνικής συμφωνίας για τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται, οργανώνεται και αξιολογείται η δημόσια εξουσία. Ένα σύγχρονο προεκλογικό πρόγραμμα δεν αρκεί να υπόσχεται νέες πολιτικές. Οφείλει να εξηγήει πώς αυτές θα υλοποιηθούν, ποιοι θα είναι οι δείκτες επιτυχίας τους, πώς θα παρακολουθείται η πρόοδος τους και με ποιον τρόπο θα λογοδοτεί η κυβέρνηση για τα αποτελέσματά τους. Έχει έρθει η στιγμή, η συζήτηση να μετασχηματιστεί από το «τι» στο «πώς». Από τις αποσπασματικές παρεμβάσεις σε μια συνεκτική αρχιτεκτονική διακυβέρνησης. Από τη διοίκηση που αντιδρά στα γεγονότα, στη διοίκηση που προβλέπει, σχεδιάζει και αξιολογεί. Από την πολιτική της συγκυρίας στην πολιτική των θεσμών.

Συμπερασματικά, η Κύπρος διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό, τη θεσμική εμπειρία και την ευρωπαϊκή ένταξη που απαιτούνται για να πραγματοποιήσει αυτό το άλμα. Εκείνο που χρειάζεται είναι ένα συνεκτικό όραμα διακυβέρνησης, ικανό να υπερβεί τους εκλογικούς κύκλους και να οικοδομήσει μια δημόσια διοίκηση περισσότερο αποτελεσματική, περισσότερο αξιόπιστη και περισσότερο ανθεκτική. Ένα τέτοιο όραμα δεν αποτελεί μόνο βασική προϋπόθεση μιας προεκλογικής πρότασης. Αποτελεί εθνική αναγκαιότητα για την επόμενη δεκαετία.

*Πρώην Πρόεδρος, Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Philips University

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΤΑΚΙΣ

ΙΔΟΥ Η ΡΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Η Εθνική ομάδα έχει καλή προοπτική στον όμιλο του Nations League

Ανοίγει την εβδομάδα που μας μπαίνει το παράθυρο Εθνικών ομάδων και ο πρώτος κύκλος αγώνων στη Nations League. Ιδού και ένα παράθυρο για διάκριση, για να κάνουμε κάτι παραπάνω ως Εθνική ομάδα. Είμαστε στην 3η κατηγορία της διοργάνωσης, υπάρχει η προοπτική να διεκδικήσουμε θέση στη 2η. Ίσως και μέσα από τη διαδικασία της διοργάνωσης, να βρούμε και κάποια επιπλέον χαράματα (όταν αποφασίσει η UEFA τις διαδικασίες) στα προκριματικά του Euro 2028. Το πιο σημαντικό είναι να δείξουμε πως ανεβήκαμε επίπεδο. Μπορούμε, είναι ξεκάθαρο και ιδού οι λόγοι:

Ανταγωνισμός

Είμαστε σε έναν όμιλο με Μαυροβούνιο, Λετονία, Αρμενία. Ναι, το Μαυροβούνιο έχει βαθιά μέσα του ένα γερό ποδοσφαιρικό DNA και απόδειξη τούτου πως τη φανέλα του φόρεσαν και φοράνε ακόμη (βαθιά στην 3η δεκαετία της ζωής τους) παίκτες όπως ο Γιόβετις και ο Σάβιτς. Έχει επίσης τρεις παίκτες που κάνουν καριέρα στην Ιταλία. Αλλά δεν είναι ομάδα που δεν μπορούμε να την δούμε κατάματα. Είναι καλός δείκτης τα αποτελέσματα της τελευταίας διετίας. Λίγα πράγματα και ανάμεσα σε αυτά μία συντριβή με 4-0 στα Νησιά Φαρόε. Οι Αρμένιοι είναι πάνω κάτω στη δική μας κατάσταση. Έχουν αρκετούς παίκτες που αγωνίζονται στο εξωτερικό, αλλά σε μεσαία πρωταθλήματα και οι υπόλοιποι στο ντόπιο πρωτάθλημα που είναι σαφώς κατώτερο από το δικό μας. Τους Λετονούς, με όλον τον σεβασμό, τους έχουμε. Κάνουν καλή δουλειά, αλλά ήταν και θα είναι πάντα μπασκετοχώρα. Συνειπώς η 2η θέση είναι νομίζω το μίνιμουμ, θα μας στείλει σε πλέι-οφ ανόδου. Αλλά πρέπει να κτυπήσουμε πρωτιά.

Νοοτροπία:

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι, μετά την περίοδο Τιμούρ Κεσίπαγια, η Κύπρος έκανε μία στροφή στο τρόπο και στην αντιμετώπιση των αγώνων. Το γύρισε και θα πρέπει να πιστωθεί γι' αυτό ο Σωφρόνης Αυγουστή, το συνέχισε με τη δική του αντίληψη ο Άκης Μάντζιος. Πάμε να παίξουμε μπάλα, να δείξουμε όσα μπορούμε. Έφυγε, ευτυχώς, μία εμφανέστατη σκιά πτιοπάθειας. Δεν είπαμε πως θα γίνουμε ομάδα κυριαρχίας, αλλά κάτι σαν κατενάτσιο, μπας και γλυτώσουμε - κάποιες αντιλήψεις μορολατρίας και υπερτίμησης αναπάλων ευτυχώς είναι παρελθόν. Με τις ομάδες που είναι λιγότερο ισχυρές από εμένα πρέπει να

ΕΠΙ-

διώξεις να κυριαρχείς. Με τις ισοδύναμες να στέκεσαι στο ύψος σου και να διεκδικείς να γυρίσεις τη ζυγαριά στην πλευρά σου. Με τους ισχυρότερους να σταθείς στις μύτες των ποδιών σου και να παλέψεις. Είναι θέμα νοοτροπίας.

Ρόστερ

Υπάρχει υλικό και η ενόπλη αυτή έχει πολλά κεφάλαια. Ηλικιακά κατ' αρχάς. Με τους πολύ έμπειρους όπως τον Λαΐφη, τον Πίτα, τον Κάστανο. Τα

νιάτα της προηγούμενης φουρνιάς παικτών έχουν ωριμάσει ποδοσφαιρικά. Τζιωνής, Λοΐζου, Κακουλλής, Κωστή, Πηλέας, Χαραλάμπους (τραυματίας), έχουν ήδη πολλές παραστάσεις, είτε εδώ είτε στο εξωτερικό. Μιλώντας περί εξωτερικού, 13 στους 27 παίκτες που ήταν στην κλήση αγωνίζονται εκτός Κύπρου, ενώ υπάρχουν και άλλα παιδιά που βρίσκονται σε άλλα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα και απλά δεν κλήθηκαν, ο Κούτσας, ο Γαβριήλ, ο Στέλιος Ανδρέου, ο Σαϊσιός. Προκύπτουν και νέα ιταλιανόσκα παιδιά από το πρωτάθλημα, όπως ο Παναγιώτης Ανδρέου. Στην εξίσωση είναι και οι Κυπριοποιημένοι. Μετά τον Φαμπιάνο, που σε αυτήν τη φάση σου δίνει ασφάλεια όσο ποτέ κάτω από τα δοκάρια, ακολουθεί ο Μπράουν (ήπια διαβητήρια αλλά είναι τραυματίας), ενώ έχει εγκριθεί η έκδοση διαβατηρίου μετά από αίτημα της ΚΟΠ σε Ζιραβκόφσκι και Βανά. Κάποιοι βλέπουν με μισό μάτι την τακτική της Κυπριοποίησης, αλλά πρακτικά μόνο κέρδος είχαμε από αυτήν την τακτική

(που την ακολουθούν πολλές χώρες). Δεν χρειάζεται καν να κάνω ιστορική απαρίθμηση. Τέλος είναι και οι περι-

Ο Μάντζιος έχει ενώπιόν του αρκετή ποιότητα, καλή ηλικιακή ισορροπία, αλλά και μία μεγάλη δεξαμενή παικτών για να παρατάσει ένα ισχυρό, ανταγωνιστικό (αναλόγως αντιπάλου) σύνολο

πτώσεις των Κυπρίων της διασποράς. Θυμάμαι από τα τέλη του περασμένου αιώνα την πρώτη προσπάθεια, που αφορούσε μέχρι και Τουρκοκύπριους για συμμετοχή στην Εθνική Κύπρου. Σήμερα είμαστε σε καλή φάση. Γιατί ο Μάρκος Έντουαρτς, που επιτέλους

πειστώκε να αγωνιστεί με την Κύπρο, είναι εξαιρετικής πάσας ποδοσφαιριστής. Νέο πρόσωπο επίσης ο Νικόλας Τσαρούλλα. Στις κλήσεις εδώ και χρόνια είναι ο Έκτωρ Κυπριανού, ενώ η ΚΟΠ εξετάζει και άλλες περιπτώσεις ποδοσφαιριστών κυπριακής καταγωγής. Μ' αυτά και μ' αυτά, δημιουργείται σήμερα ένας κορμός αρκετά ποιοτικός, που έχει μέλλον, αλλά και ποσότητα. Ο προπονητής κάθε Εθνικής ομάδας θα πρέπει να έχει τουλάχιστον μία δεξαμενή 40 παικτών, έτοιμους ανά πάσα στιγμή να κληθούν. Ο Μάντζιος σήμερα τους έχει και αυτό είναι ένα πλεονέκτημα, σε σχέση με τον οποιονδήποτε άλλον προπονητή την τελευταία δεκαετία. Ιδού η Ρόδος για τη διάκριση...

Το πρόγραμμα

Η Εθνική μας θα αγωνιστεί εκτός έδρας στις 25 και 28 Σεπτεμβρίου με Μαυροβούνιο (21:45) και Λετονία (19:00). Στις 2 και 5 Οκτωβρίου στις 19:00 θα υποδεχθεί αντίστοιχα την Αρμενία και τη Λετονία στο ΓΣΠ.

Ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός τίμησε την Παγκόσμια Ημέρα Πρώτων Βοηθειών

Με δράσεις ενημέρωσης και πρακτικές επιδείξεις σε Λευκωσία και Λάρνακα, ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός (Κ.Ε.Σ) τίμησε το Σάββατο, 12 Σεπτεμβρίου, την Παγκόσμια Ημέρα Πρώτων Βοηθειών. Οι δράσεις πραγματοποιήθηκαν στο Nicosia Mall και στο Metropolis Mall, δίνοντας την ευκαιρία στους πολίτες να γνωρίσουν στην πράξη βασικές τεχνικές Πρώτων Βοηθειών και να ενημερωθούν για τη σημασία της σωστής αντίδρασης σε ένα επείγον περιστατικό. Εκπαιδευτές του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού πραγματοποίησαν πρακτικές επιδείξεις Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ), ενώ το κοινό είχε την ευκαιρία να συμμετάσχει και να εξοικειωθεί με δεξιότητες που μπορούν να αποδειχθούν καθοριστικές στα πρώτα λεπτά ενός περιστατικού. Η δράση αποτέλεσε παράλληλα μια ευκαιρία για τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό να αναδείξει τη σημασία της συστηματικής

εκπαίδευσης στις Πρώτες Βοήθειες. Ο Κ.Ε.Σ. προσφέρει προγράμματα Πρώτων Βοηθειών, μέσα από τα οποία οι πολίτες μπορούν να αποκτήσουν τις

απαραίτητες γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σωστά και με ασφάλεια όταν χρειαστεί. Σε δηλώσεις της η Πρόεδρος του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, κ. Φωτεινή Παπαδοπούλου, ανέφερε: «Οι Πρώτες Βοήθειες είναι πάνω απ' όλα μια πράξη ανθρωπιάς. Είναι να μπορείς, όταν ένας συνάνθρωπός σου σε χρειαστεί, να σταθείς δίπλα του και να γνωρίζεις πώς να βοηθήσεις σωστά. Γι' αυτό στον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην εκπαίδευση και, μέσα από τα προγράμματα Πρώτων Βοηθειών που προσφέρουμε, θέλουμε αυτή η γνώση να φτάσει σε όσο το δυνατόν περισσότερους συμπολίτες μας. Θέλουμε να καλλιεργήσουμε στην Κύπρο μια πραγματική κουλτούρα Πρώτων Βοηθειών, με περισσότερους ανθρώπους εκπαιδευμένους και έτοιμους να προσφέρουν σωστά και με ψυχραιμία τη βοήθειά τους».

Φιλανθρωπικό Πρωτάθλημα Beach Volley του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου

Το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο (ΚΝΕ) διοργάνωσε γι' ακόμη μια χρονιά με επιτυχία το ετήσιο Φιλανθρωπικό Πρωτάθλημα Beach Volley, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 5, 6 και 13 Σεπτεμβρίου, στο Κέντρο Αθλημάτων Παράλυτος του Δήμου Λεμεσού. Σιο φετινό Πρωτάθλημα συμμετείχαν 23 Εταιρείες-Μέλη του Επιμελητηρίου, σπριζώντας έμπρακτα τον Σύνδεσμο «Ένα Όνειρο, Μια Ευχή», στον οποίο το Επιμελητήριο διαθέτει τα έσοδα της διοργάνωσης εδώ και 30 χρόνια, σημειώνοντας συνολική συνεισφορά άνω των €300.000, μέσα στο διά διαχρονικό του στήριξη. Ο Σύνδεσμος στηρίζει παιδιά που πάσχουν από καρκίνο και συναφείς ασθένειες, προσδίδοντας στο Πρωτάθλημα ιδιαίτερη κοινωνική και ανθρωπιστική διάσταση, πέρα από τον αθλητικό του χαρακτήρα. Το Φιλανθρωπικό Πρωτάθλημα Beach Volley του Επιμελητηρίου αποτελεί πλέον έναν καθιερωμένο θεσμό της κυπριακής ναυτιλιακής κοινότητας, που κάθε

χρόνο φέρνει κοντά εργαζομένους των Εταιρειών-Μελών του, ενισχύοντας το πνεύμα ομαδικότητας, συνεργασίας και συναδελφικότητας. Παράλληλα, αποτελεί μια έμπρακτη έκφραση της διαχρονικής δέσμευσης της ναυτιλιακής βιομηχανίας στην κοινωνική ευθύνη και στη στήριξη πρωτοβουλιών που έχουν ουσιαστικό και θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Το Επιμελητήριο εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς την Κυπριακή Ομο-

σπονδία Πετοσφαίρισης, τον Σύνδεσμο Διαιτητών Πετοσφαίρισης Σάλας και Παραλίας Κύπρου και τον Δήμο Λεμεσού, για την πολύτιμη στήριξη τους στη διοργάνωση του Πρωταθλήματος. Παράλληλα ευχαριστεί θερμά όλες τις Εταιρείες-Μέλη και το προσωπικό τους που συμμετείχαν, των οποίων η διαρκής στήριξη και η ενεργός συμμετοχή συμβάλλουν κάθε χρόνο στην επιτυχία αυτής της σημαντικής δράσης.

Γιορτή Αγάπης και Ανθρωπιάς

Το Ίδρυμα Χριστίνα Α. Αποστόλου διοργανώνει και φέτος τη Γιορτή Αγάπης και Ανθρωπιάς, το Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου, από τις 17:30 μέχρι τις 23:30, στον Δημοτικό Κήπο Λάρνακας. Μια όμορφη γιορτή με παιχνίδια, φαγητό, μουσική και διασκέδαση. Μια ξεχωριστή βραδιά γεμάτη αγάπη, προσφορά και χαμόγελα. Η είσοδος είναι ελεύθερη. Με τη συμμετοχή σας στηρίζει το έργο του Ίδρυματος Χριστίνα Α. Αποστόλου, το οποίο βρίσκεται δίπλα σε παιδιά και νέους που πάσχουν από μακροχρόνιες ασθένειες και χρειάζεται να μεταβούν στο εξωτερικό για θεραπεία, καθώς και άλλες σημαντικές δράσεις κοινωνικής προσφοράς. Ελάτε να γίνουμε όλοι μέρος αυτής της μεγάλης γιορτής προσφοράς. Να είστε όλοι εκεί! Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργού Υγείας, Νεφύτου Χαλαμπίδη.

✚ ΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ – ΚΗΔΕΙΑ

Με βαθύτατη θλίψη αναγγέλλουμε τον θάνατο της πολυαγαπημένης μας συζύγου,
μητέρας, γιαγιάς και αδελφής

Δρος ΕΜΗΣ ΚΑΣΟΥΛΙΔΟΥ

Η εξόδιος ακολουθία θα τελεστεί στον
Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στη Λευκωσία,
την Τρίτη, 22 Σεπτεμβρίου και ώρα 10:00 π.μ.
και καλούμε όσους τιμούν τη μνήμη της να παραστούν.
Η οικογένεια θα δέχεται συλλυπητήρια στην εκκλησία, από τις 9:00 π.μ.

Οι τεθλιμμένοι:

Σύζυγος: Ιωάννης Κασουλίδης
Παιδιά: Ιωάννα Κασουλίδου και Αντρέας Ζακχαΐος
Αδερφή: Ναδία Θεοδώρου
Τα εγγόνια και οι λοιποί συγγενείς

Παρακαλούμε, αντί στεφάνων, να γίνονται εισφορές για το ίδρυμα
«Μικροί Ήρωες» για παιδιά με καρκίνο και λευχαιμία
και για τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο.

“ ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πολυτελή διαμερίσματα
– Λυκαβηττός, Λευκωσία: 2 υπνοδωμα-
τίων, σύγχρονος σχεδιασμός, υψηλής
προδιαγραφής και εξαιρετική τοποθεσία.
Ιδανικά για κατοικία ή επένδυση, από
€250.000 συν ο ΦΠΑ. Αποτέλεινεσθε:
SWEET RESIDENCE, τηλ.: 99121111.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα στην οδό
Αράδου, 41-43, Ζωγράφου, Άνω Ιλίσια,
Αθήνα. Τιμή: 400 ευρώ μηνιαίως. Τηλ.:
99 851700.

“ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Πόντου Ανδρέας, Λεωφ. Ελευθερίας 27,
100 μ. από το Δημοτικό Σχολείο Συνοικίας
Ανδρούπολης, Λακατάμεια, τηλ.:
22382550, 99318764, 97688587.
Μικαηλίδου (Πίτερ) Χλόη, Διγενή Ακρίτα
12, δίπλα από την υπεραγορά MAS Αγίου
Αντωνίου, απέναντι από την Τράπεζα
Κύπρου, τηλ.: 22433480, 22337979.
Παντελή Αντωνία, 28ης Οκτωβρίου 55,
από παγωτά Παπαφιλίππου προς General
Flooring, 100 μ. πριν από το τέρμα
του δρόμου στα δεξιά, Έγκωμη, τηλ.:
22270222, 94003222.
Κουσιδής Γιώργος, Λεωφόρος Αγίου Παύ-
λου 30 Α, 300 μ. από το Δημοτικό Σχολείο
Αγίου Ανδρέα και φαροσταθέρνα Λατοί προς
Ιππόδρομο, τηλ.: 22107057, 96356292.
Ρουβήμ Φιλίππα, Τεσέρου 4, αρχή της
Λεωφ. Τεσέρου μετά το διχάδι από τη
Λεωφ. Στροβόλου, πλησίον νέου Τμή-
ματος Φορολογίας, 200 μ. πριν από τον
Καρασιώλη, Στροβόλος, τηλ.: 22263646,
94098825.
Μαρκίδου Μικαέλλα, Αρχ. Μακαρίου Γ΄
3, Λύμια, τηλ.: 22660089.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Τορνάρητη Καρμέλια, Δημητσάνης 5,
από τον κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο
Ανδρέα Χαράλαμους προς Πολεμίδα,
20 στρίψιμο αριστερά, Κάτω Πολεμίδα,
τηλ.: 25954525, 99946295.
Σταυρινίδου Ζώνη, Πέτρου Τσίρου 50,
δρόμος Deberhans Apollon, πλησίον
εκκλησίας Αποστόλων Πέτρου και
Παύλου και έναντι φούρνου Ζορπά, τηλ.:
25250984, 99762353.

Αβράμ Χριστίνα, Φραγκλίνου Ρούσβετ
111, 150 μ. δυτικά της φρουριάς
ΙΛΜΙΝΙΑ, τηλ.: 25521212, 939632307.
Άσπρος Ανδρέας, Θεσσαλονίκης 72
Α, δρόμος ανενανί ΘΘΕΛΛΟΣ, ηλίσον
Λεωφ. Μακαρίου, τηλ.: 25339066,
25331831.
Καλαϊτζίδη Ίρμα, Γεωργίου Α' 61, κατ.
8, παραλιακός δρόμος, απέναντι από
το ξενοδοχείο PARK BEACH (Δασού-
δι), Γερμασόγεια, τηλ.: 25312012,
25422612.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Χριστοδούλου Παύλος, Ερμού 51 Γ',
τηλ.: 24652702, 24360054.
Κυπριανού Αλέξης, Λεωφ. Κυριάκου
Μάτση 25, Αραδίππου, απέναντι από
MRI Αγίου Θέρσιος, τηλ.: 24532177,
99979523.
Καΐμης Κύπρος, Αρχιεπισκόπου Μακαρί-
ου Γ' 88, έναντι PEUGEOT, τηλ.:
24637044, 24626339.

ΠΑΦΟΣ

Πατατού Νικολέτα, Ανεξαρτησίας
25, δρόμος Τεχνικής Σχολής προς
Debenhams KORIVOS, τηλ.: 26950510,
99578224.
Σώ και Ένωση Σωκράτης, Λεωφ. Μακαρίου
Γ' & Επαγόρα Παλληκαρίδη 6, Πόλις
Χρυσοχούς, τηλ.: 26321253, 99725006.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Μιχαήλ Ελένη, Λεωφ. Πρωταρά 177,
δρόμος υπεραγοράς METRO, Παραλίμνι,
τηλ.: 23811031, 23827336.
Μαρίνου Παρασκευή, Δημοκρατίας 20 Δ,
Σωτήρα, κύριος δρόμος Σωτήρας-Λιοπε-
τρίου, τηλ.: 23743636.

“ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, Ινποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγούς 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασεριδίου 10, 6018 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για

παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο
Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου
82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες &
ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική
Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286
Παραλίμνι.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00.
Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Έσοδα

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Φίλων Νεφροπαθών, στο πλαίσιο της 34ης Εβδομάδας Ενημέρωσης και Πρόληψης πάνω σε Νεφρολογικά Προβλήματα, διενήργησε Παγκύπριο Έρανο (Αρ.: Ν.Π. 62/2025) κατά την περίοδο 1 Μαρτίου – 31 Αυγούστου 2026: Έσοδα: Εισφορές €53.415. Δελτία Εισφοράς: Λευκωσία €812 και Παράλιμνι €1.800. Έσοδα από δελτία εισφοράς €2.612. Σύνολο Εσόδων: €56.027. Έξοδα: Τραπεζικά έξοδα €108. Σύνολο εξόδων €108. Καθαρά έσοδα €55.919.

Εκδρομές

Το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού διοργανώνει τις πιο κάτω εκδρομές και καλεί τους ενδιαφερόμενους να δηλώσουν συμμετοχή το συντομότερο:

10-14/10 Κ. Ιταλία, Νάπολη - Αράφης - Κάπρι - Σορέντο - Ποσειδωνία, 4-8 /10 Βυτίνα, Μαγεία Αρκαδίας - Κορινθίας - Ηλείας, Λίμνη Δόξας (επιχορηγούμενη €495 το άτομο σε δίκλινο 3*

Οι θέσεις είναι περιορισμένες και θα δοθούν κατά προτεραιότητα κράτησης με προκαταβολή, 8-13/10 Ναυπάκτος - Αιτωλοακαρνανία, Αναπαράσταση

Ναυμαχίας Ναυπάκτου, 18-22 /10
Μάνη, Μονεμβασιά, Καλαμάτα
Πύλος/νυχτερινή αναπαράσταση
Ναυμαχίας του Ναβαρίνου (επιπο-
νηρημένη του Ε495 το άτομο σε δίκλινο
3*. Οι θέσεις είναι περιορισμένες και
θα δοθούν κατά προτεραιότητα κρά-
τησης με προκαταβολή), 24-28 /10
Γιορτή Κάστανου/Καστανίσσα, Μονή
Μαλεβής, Παράλι Άστρος/Λεωνίδιο/
Αρκαδική Ριβιέρα, Ναύπλιο (μαζί με
τη νηλοπικκή αρχιμαγειρίσσα Χρύσω
Λέλιου στο πλαίσιο γαστρονομικής/
πολιτιστικής εκδήλωσης), 18-27/11
Ιαματική - φυσιολατρική - πολιτιστική
εκδρομή Λουτρά Πόζαρ - Αρχαία Πέλλα
/Έδεσσα, Νάουσα/Πάρκο Αράππιας
Αγ. Νικολάου, Καϊμακτσάλαν/Τι. Αγ.
Αθανάσιος, Σκήτη Βέροιας/Αλιάκμονας
Βεργίνα/Ανάκτορο Αγών, Πάικο/Τουμέ-
νισσα/ Μονή Οσίου Νικοδήμου, Πηγές
Αρβανόσου, Θεσσαλονίκη, 6-10/12
Χριστουγεννιάτικη μαγεία στον Μύλο
Ξωπικών στα Τρίκαλα, Μετέωρα και
αλτικές διαδρομές φθινοπωρινής πο-
λυχρωμίας σε Ελάτη/Περιούλη/Λίμνη
Πλαστήρα. Δηλώσεις συμμετοχής
Ιστοσελίδα 99931000, 96674383
Αναλυτικά προγράμματα για όλες τις
εκδρομές: www.iep.org.cy.

52 χρόνια Πολιτικών Ψευδολογιών

Α

πό την ημέρα που ορκίστηκε Πρόεδρος, ο Νίκος Χριστοδουλίδης υπόσχεται στον Κυπριακό Ελληνισμό δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό.

Πριν ακόμα εκλεγεί, υποσχόταν και δήλωνε ότι γνωρίζει πώς θα μεθοδεύσει την πορεία του για να φέρει αυτήν τη βιώσιμη και δίκαιη λύση. Είναι ο μόνος Πρόεδρος της Κύπρου που έλεγε όσα έλεγε; Όχι. Όλοι οι Πρόεδροι της Κύπρου έλεγαν στον Λαό ότι γνωρίζουν καλύτερα και είναι αξιότεροι (από τους άλλους!) να λύσουν το Κυπριακό. Οι υποσχέσεις τους ήταν περίπου οι ίδιες. Οι ΑΠΟΤΥΧΙΕΣ ήταν (όλων των Προέδρων της Κύπρου) εξίσου εκκωφαντικές...

Ο νυν Πρόεδρος γνωρίζει ότι εμπαίζει τον Λαό όταν λέγει ότι θα συνομιλήσει με την τουρκική πλευρά και θα το λύσει με βιώσιμη και δίκαιη λύση. Λέγει για χρόνια τώρα ότι επιδιώκει έναρξη των Συνομιλιών για να λύσει το Κυπριακό. Αν αρχίσουν κάποτε Συνομιλίες, πώς θα το λύσει ώστε να υπάρξει βιώσιμη και δίκαιη λύση; Θα το λύσει με υποχωρήσεις της Τουρκίας; Διότι σε άλλες υποχωρήσεις η ελληνική πλευρά δεν μπορεί να προβεί. Πώς θα υποχωρήσει η σημερινή πολύ ισχυρή Τουρκία στο Κυπριακό, όταν για 52 χρόνια δεν υποχώρησε; Πώς, τώρα που θέλει και σχεδιάζει τον έλεγχο του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου και θέλει την Κύπρο ολόκληρη, θα υποχωρήσει;

Γιατί διαρκώς εμπαίζεται ο Λαός ότι θα υπάρξουν κάποια μέρα Συνομιλίες και ότι αυτές οι Συνομιλίες θα φέρουν την ποθητούμενη λύση (ποια πράγματι είναι;) με υποχωρήσεις της Κατακττήτριας Τουρκίας; Η Άγκυρα διακηρύττει ότι θέλει όλη την Κύπρο.

Τη μισή τώρα και όλη... αργότερα. Και το διακηρύττει όχι μόνο με τη φωνή του Νιχάτ Ερίμ, αλλά με επιτελική, με ηγετική, με αυτοκρατορική και αποφαστιστική τη φωνή του Ερντογάν και των δυναμικών συνεργατών του.

Εδώ και 52 χρόνια οι Κυβερνώντες την Αθήνα και τη Λευκωσία δεν κοροϊδεύουν απλώς τους Έλληνες. Δεν εμπαίζουν απλώς τους Λαούς τους. Πολιτικά τους εξαπατούν. Εξευτελίζουν και την Ιστορία και τη νοημοσύνη τους. Για 52 χρόνια τούς μιλούν για λύση ομοσπονδιακή και δίκαιη και βιώσιμη που ετοιμάζεται. Λύση, τους λένουν, που θα έλθει, που θα συζητηθεί, που θα επιτευχθεί... Με τον Τούρκο να επαναλαμβάνει ότι θέλει όλη την Κύπρο... Θέλει τον καθαρό έλεγχο όλης της Ανατολικής Μεσογείου.

Ο εμπαιγμός είναι πλέον εξαπάτηση. Είναι πλέον ασύγγνωστη υποκρισία. Η υποκρισία είναι ατελείωτη και ανεξάντλητη και διαρκής. Οι Λαοί όμως δεν σώζονται με την πολιτική υποκρισία και τη μικροπολιτική ασυδοσία των ηγετών τους. Οι Λαοί χάνονται. Καταστρέφονται με την εξουσιομανία, την υποκρισία και την τελική αδεξιότητα και αναξιότητα και αυτοθαυμασμό των ηγετών τους. Οι Λαοί χάνονται γιατί είτε απερίσκεπτα συντάσσονται είτε βολικά συμφωνούν είτε σκηνικά αδιαφορούν και δεν αντιδρούν στις καταστροφικές ηγετικές ψευδολογίες και υποκρισίες. Οι Λαοί σώζονται με αποτελεσματική ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗ άμυνα. Με ΔΥΝΑΤΗ αντίσταση και ασφάλεια...

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός και ο Κύπριος Πρόεδρος σαφώς δεν έχουν συγκεκριμένη πολιτική στο Κυπριακό. Δεν έχουν επίγνωση τού τι θέλουν. Δεν ξέρουν συνεπώς πώς θα το επιδιώξουν και να το πάρουν. Επιδιώκουν την αντιμετώπιση των εθνικών θεμάτων με φωτογραφίες και ταξίδια και φτηνές δηλώσεις και

κούφιας προπαγανδιστικές διακηρύξεις και υποσχέσεις... Δεν έχουν συγκεκριμένη Στρατηγική αντιμετώπισης των καθημερινών τουρκικών απειλών κατά της Ελλάδας και της Κύπρου. Δεν έχουν σοβαρά Σχέδια επιτυχούς αντίδρασης στις τουρκικές βουλιμίες... Δεν έχουν ΔΥΝΑΜΗ.

Δεν έχουν τη δύναμη (για 52 χρόνια δεν την απέκτησαν και κοροϊδεύουν και τους Έλληνες και την Ιστορία τους) να πείσουν, να αναγκάσουν την Τουρκία να αισθανθεί ότι θα έχει μεγάλων διαστάσεων ζημιά αν συνεχίσει την προκλητική επεκτατική της πολιτική. Δυστυχώς, οι προσεχείς εβδομάδες θα καταδείξουν πολύ καθαρά αυτήν την πραγματικότητα. Ο Ελληνισμός θα βρεθεί ενώπιον νέων τουρκικών απειλών. Και νέων δεινών... Η επίσκεψη του Μπιοσotάκη στο Καστελλόριζο, μετά από 7 χρόνια στην Εξουσία, δεν είναι πειστική πολιτική και στρατιωτική αντίδραση έναντι των όσων σχετικώς λέγει, σχεδιάζει και πράττει η Τουρκία. Είναι εκδήλωση μικροπολιτικής προεκλογικής σκοπιμότητας. Η επίσκεψη του Χριστοδουλίδη στα Ηνωμένα Έθνη στις προσεχείς ημέρες είναι ο νέος αναμενόμενος εμπαιγμός προς τον δύσμοιρο κυπριακό Λαό.

Η Τουρκία απειλεί τώρα ΑΜΕΣΑ όχι μόνο με την ιστορία του Καλωδίου, όχι μόνο με την ιστορία του Νόμου για τη Γαλάζια Πατρίδα. Δεν θα επιτρέψει, διαγγέλλει, τον εξοπλισμό των Νησιών του Αιγαίου με ισραηλινά όπλα. Δεν έχει Σχέδιο Αποτρεπτικής Άμυνας η Ελλάδα. Δεν έχει Δύναμη Στρατιωτικής Αντιμετώπισης των Απειλών. Ας μην αναλύσκονται Μπιοσotάκης και Χριστοδουλίδης σε φωτογραφίες και κούφιας δηλώσεις περί Αποτελεσματικής και Αποτρεπτικής Αντιμετώπισης των προωθούμενων τουρκικών σχεδίων...

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ